

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmelVII. évfolyam,
200. (1520.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,3148 ▼
	1 amerikai dollár	3,1455 ▲
	100 magyar forint	1,4767 ▼

Aktuális

2

**Feszült a viszony
Washington és Teherán között**

Iránnak súlyos következményekkel kell számolnia a Szaúd-Arábia washingtoni nagykövete ellen tervezett merénylet miatt – jelentette ki Joe Biden amerikai alelnök. John Kerry, a szenátus külügyi bizottságának elnöke lehetségesnek látja a katonai válasz lehetőségét is.

Aktuális

3

Nem sietnek a megyékkel

Annak ellenére, hogy Emil Boc miniszterelnök korábban közölte: november 15-ig dűlőre szeretne vinni a koalícióban az ország közigazgatási felosztásának kérdését, a Demokrata Liberális Párt egy ideje nem hozakodott elő új megyésítési javaslatokkal.

Kultúra

6

„Médiacéh” nyílt Kolozsváron

Megnyílt tegnap a Kolozsvári Magyar Média, Tudományos és Kulturális Központ a felújított egykori Lázár-házban. Az új intézményben a Minerva Művelődési Egyesület és a Kós Károly Akadémia Alapítvány égisze alatt tudományos, kulturális és médiaprogramokat szerveznek.

Vezércikk

3

Mennyi az AN(ny)I?

Az ügynökség tulajdonképpen a következőket közli a nyilvánossággal: „X. Y. politikai bűnös, ezért értesítettük az ügyészséget.” Magyarán, az intézmény előbb kimondta az ítéletet, utána értesítette az illetékes szervet, amely eldönti: megalapozottnak tartja-e a törvényszéki gyanúját, és ha igen, vádat emelhet a politikai ellen. ►

Cseke Péter Tamás

Nótavám a lagzikon

Hatósági segédlettel hajtják be a zenés rendezvényekre kirótt szerzői jogdíjat

Fotó: archív

Rendőr vezetheti el a menyasszonyt és a vőlegényt, ha a lagzi szervezői nem fizetnek szerzői jogi illetéket a Román Szerzői Jogi Hivatalnak

Hívatlan vendégek érkezhetnek a hazai lagzikra: speciális ellenőrző bizottság járja majd a zenés rendezvényeket, szigorúan behajtják a szerzői jogdíjakat. A Román Szerzői Jogi Hivatal frissen közzétett rendelkezése szerint valamennyi olyan rendezvényen elhangzó melódiaért fizetni kell, amelyen egy családnál vagy szűk baráti társaságnál nagyobb közönség van jelen, de havidíjat fizet majd az a taxis is, akinek autójában szól a rádió. A legnagyobb illeték 300 lej, egy átlagos esküvő, keresztelő 60 lejbe kerül. A zenészek szerint átláthatatlan a rendszer, eddig a jogdíjak jelentős része a jogvédő hivatal háza táján „veszett el”. **7. oldal ►**

Marosvásárhely: Vass a jelölt

Antal Erika

► Vass Leventét indítja marosvásárhelyi polgármesterjelöltként az RMDSZ. A városi választmány tegnap este 44-28 arányban döntött az Egészségügyi Minisztérium tanácsosa javára Csegi Sándor jelenlegi alpolgármester ellenében. Vass Levente lapunknak megerősítette, a többség rá szavazott. „A szervezet bizalma megtszerteltetés számomra, örvendek neki. Indulásmat még jóvá kell hagynia az RMDSZ több fórumának, meg látjuk, hogy a továbbiakban hogyan és milyen formában lépünk tovább” – mondta az ÚMSZ-nek Vass. **Folytatása a 3. oldalon ►**

EP-határozat Schengenért

► Románia és Bulgária schengeni csatlakozását támogató határozatot fogadott el tegnap az Európai Parlament. A nagy többséggel megszavazott dokumen-

tum felszólítja az EU-tagországok állam- és kormányfőinek tanácsát, hogy tegye meg a szükséges lépéseket Bukarest és Szófia csatlakozása érdekében. **3. oldal ►**

Az EP nagy szavazatbőbséggel fogadta el a Schengen-határozatot

Jövőtől drágul a villanyáram

► Két és fél százalékkal drágul az elektromos áram január elsejétől. A kormány szándékai szerint a bevételbővítéssel azokat a vállalkozásokat kívánják támogatni, akik úgynevezett megújuló energia (például szél) hasznosításával állítják elő az áramot. Az áramszolgáltatók 2008 óta kötelesek úgynevezett zöld bizonylatokat vásárolni, ezeknek az értékét pedig visszafordítják a megújuló áram gyártására. Az energiahatóság szerint a ráfordítás hosszú távon megtérül. **7. oldal ►**

Mai mellékletünk:

Röviden

Budapest élesen bírálja Szerbiát

A magyar kormány erkölcsileg, jogilag és politikailag is elfogadhatatlannak tartja a szerb vagyoni-visszaszármaztatási és kár-

pótlási törvényt – jelentette ki tegnapi sajtótájékoztatóján Martonyi János (*képünkön*), aki szerint „komoly gond” lesz abból, ha Szerbia nem oldja meg ezt problémát. A magyar külügyminiszter annak kapcsán beszélt minderről, hogy az EU-tagjelölti jogállás megadását javasolta Szerbiának szerdán az Európai Bizottság. Martonyi arra a kérdésre, hogy Magyarország vétőjoggal él-e decemberben, amikor a tagállamok kormányait képviselő Európai Tanács dönt, Szerbia megkapja-e a hivatalos EU-tagjelölti státust, azt mondta: a magyar kormány akkor hozza meg döntését, amikor ez a helyzet előáll.

Radicová távol marad a V4-ektől

Megszavazta második menetben az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) jogköreinek bővítését a szlovák parlament tegnap. Ugyancsak elfogadta a választási időszakot lerövidítő alkotmánytörvényt a terület. Közben Iveta Radicová szlovák kormányfő az országában kialakult belpolitikai helyzetre való tekintettel lemondta részvételét a négy visegrádi ország mai prágai miniszterelnöki csúcstalálkozóján. Radicová kormánya kedd este bukott meg, mivel a parlament akkor nem hagyta jóvá a bizalmi szavazással összekötött voksoláson az euróövezeti pénzügyi stabilitási mechanizmus bővítését.

Törökország elégedetlen az EU-val

Törökország egyetlen célja az EU-val folytatott tárgyalásokkal a teljes jogú tagság elérése – jelentette ki Egemen Bagis török Európai Unió-ügyi miniszter, s egyben élesen bírálta az Európai Bizottság jelentését, amely országát elmarasztalja.

Autópálya Makótól a román határig

Több mint százmilliárd forint értékben döntött vidéki nagyberuházások támogatásáról a magyar kormány: ezek között a legjelentősebb tétel az M43-as megépítése Makó és a román határ között. Giró-Szász András kormányzóvivő tegnap Budapesten azt is közölte, hogy a 23 kilométernyi autópálya megépítésére megszavazott támogatás 65 milliárd forint, amelyből 40 milliárdot az Európai Unió áll.

Marad a lengyel kormánykoalíció

A lengyelországi parlamenti választásokon győztes Polgári Platform (PO) országos elnöksége jóváhagyta, hogy a kormányzó párt ismét kössön koalíciót eddigi partnerével, a Lengyel Parasztpárttal (PSL). A lengyel sajtó értesülései szerint Donald Tusk miniszterelnök kizárta a választásokon harmadik helyen végzett Palikot Mozgalmával (RP) kötendő koalíciót.

Százezer eurós jutalom

Hans-Peter Friedrich német belügyminiszter szerint az elmúlt három napban hét helyen összesen tizenöt gyújtóbombát találtak a hatóságok pályaudvarokon, illetve vasúti sínpályák közelében Berlinben. Százezer eurós jutalmat ajánlott fel a német vasút annak, aki nyomra vezet a rendőröket a rejtélyes robbanószervezetek ügyében.

Feszült a viszony Iránnal

Washingtonban nem zárják ki a katonai válasz lehetőségét sem

ÚMSZ-összeállítás

► Iránnak súlyos következményekkel kell számolnia a Szad-Úd-Arábia washingtoni nagykövete ellen tervezett merénylet miatt – jelentette ki szerdán a CBS televízió Joe Biden amerikai alelnök. A washingtoni kormány hivatalosan ugyan csak az iráni Iszlám Forradalmi Gárda külföldi műveletekre szakosodott Kuds (Jeruzsálem) Különítményének néhány vezetőjét gyanúsította meg, de szakértői szinten

azt feszegetik, hogy vajon pusztán az elitegység néhány tagja önállósította-e magát, avagy a legfelső teheráni körök tudtával folyt az összeesküvés. A Kuds Különítmény ugyanis – akárcsak a gárda – közvetlenül a legfőbb vallási vezető, Szajed Ali Hamenei ajatollah irányítása alá tartozik.

Hillary Clinton amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy a leleplezett merénylet a terrorizmusnak nyújtott iráni támogatás „veszélyes kiterjesztésének” jele,

amelynek nemzetközi választ kell maga után vonnia. Clinton telefonon szólította fel kollégáit az összeesküvés elítélésére, Susan Rice ENSZ-nagykövet pedig személyesen számolt be a Biztonsági Tanács tagjainak a merénylettervről.

John Kerry, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke lehetségesnek látja a katonai válasz lehetőségét is. „Nem hiszem, hogy jelenleg bármilyen lehetőséget is ki kellene zárni” – jelentette ki Kerry. A szenátor elmondta,

hogy a kormányzat tájékoztatta a törvényhozás hírszerzési, katonai, belbiztonsági és külügyi bizottságának tagjait a feltételezett összeesküvés részleteiről.

Az amerikai pénzügyminisztérium bejelentette, hogy feketelistára tette a Mahan Air iráni kereskedelmi légitársaságot. Az indoklás szerint a Mahan Air katonákat szállít kiképzésre Irán és Szíria között, valamint lehetővé teszi, hogy iráni tisztségviselők és fegyverek titokban külföldre juthassanak. ◀

Sok baleset a magyar közutakon

Fotó: MTI

Öt halottat követelt a baleset. A hirtelen jött meleg figyelmetlenné teszi a járművezetőket

Híresszefoglaló

► Meglepően és szokatlanul sok közúti közlekedési baleset történt tegnap a reggeli órákban Magyarországon. Három nő és két férfi áldozata van a 21. számú főúton bekövetkezett ütközésnek. A helyszínelés során kiderült, hogy a Hatvan irányából Salgótarján felé közeledő Ford Transit eddig tisztázatlan körülmények között áttért a másik forgalmi sávba, majd frontálisan ü-

között a Salgótarjánból Pásztóra tartó menetrend szerinti autobusszal. Mind az öt halálos áldozat és a két sérült a kisbuszban utazott, a másik járművön öten sérültek meg. A baleset egyik szemtanúja szerint a kisbusz sofőrje elaludt vagy rosszul lett vezetés közben. Két ember meghalt egy balesetben a 54. számú főúton, Császártöltés és Kecel között, ahol személygépkocsi és áruszállító furgon ütközött egymással. Az első információk sze-

rint az autóban csak a sofőrök utaztak, és mindketten olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a mentők már nem tudtak rajtuk segíteni, a helyszínen meghaltak. Súlyos baleset történt kora reggel a 81-es úton, Magyaralmszállásnál: egy személygépkocsi és egy kisbusz ütközött össze. Vélhetően úgynevezett utolérési balesetről van szó. Nyolcan súlyosan, négyen könnyebben sérültek meg a karambolban. ◀

Ámokfutó Kaliforniában

ÚMSZ

► Nyolc ember meghalt, amikor szerdán lövöldözés tört ki a Seal Beach nevű kaliforniai vá-

roskában, Los Angeles közelében. A feltételezett tettest a rendőrök a bűncselekmény helyszínétől mintegy egy kilométerre fogták el, amint egy fehér kisteher-

Nyolc halott maradt a helyszínen. A gyilkos golyóálló mellényt viselt

autóval igyekezett elmenekülni a helyszínről. A letartóztatott fehér férfi, aki golyóálló mellényt viselt, nem tanúsított ellenállást. A véres incidens okairól a rendőrség még nem adott ki tájékoztatást, csak annyit közölt: vizsgálják, hogy milyen kapcsolat lehetett a magányos támadó és a Salon Meritage-ban lelőtt emberek között, és mi lehetett a gyilkos indítéka. Az áldozatok között fodrászok és ügyfelek is vannak, köztük a szalon tulajdonosa. Szemtanúk elbeszéléseire és helyi forrásokra hivatkozó sajtóinformációk szerint a támadó az egyik fodrásznő elvált férje volt. A férfi és a nő között elmérgesedett a kapcsolat a gyermekelhelyezés tekintetében támadt vita miatt. A férfi neve Scott Dekraai. ◀

Elfogták Kadhafi fiát. Vagy mégsem?

ÚMSZ

► A líbiai felkelők egyik katonai parancsnoka cáfolta tegnap, hogy elfogták a bukott líbiai diktátor, Moammer el-Kadhafi egyik fiát, Mutaszimot. A Kadhafi-fiú elfogását a líbiai hatalmat gyakorló Atmeneti Nemzeti Tanács (ÁNT) egyik magas rangú tisztségviselője jelentette be előző nap. Az ÁNT vezető embere ugyanis azt mondta szerdán, hogy Mutaszimot apja, Moammer el-Kadhafi szülővárosában, az ostromlott Szirtben fogták el kedd este, amikor családjával együtt gépkocsival menekülni próbált onnan. Bengáziba szállították át, ahol már meg is kezdődött a kihallgatása – tette hozzá akkor a tisztségviselő. „Nem igaz, hogy Mutaszimot elfogták volna, de vannak olyan foglyaink, akik azt állítják, hogy Moammer el-Kadhafi Szirtben van” – közölte tegnap Viszám ben Ahmed, a szirti front egyik hadművelleti parancsnoka. Dzsalál el-Gallál, az ÁNT bengázi szóvivője is úgy nyilatkozott, hogy nem tud Mutaszim elfogásáról. Az ÁNT szirti harcosai tegnap arról számoltak be, hogy az előző napon a városban elfogták Hálid Tantus líbiai főmuftit, a Kadhafi-rendszer legmagasabb rangú muzulmán vallási méltóságát, aki a felkelés alatt mindvégig támogatta Kadhafit. A felkelők az eddigi legnagyobb szabású támadást indították szombaton Szirt ellen, amelynek védelmét éppen Mutaszim el-Kadhafi irányította. Szirt teljes elfoglalása révén az ÁNT harcosai két hónappal a főváros bevétele után gyakorlatilag egész Líbiára kiterjesztenék az ellenőrzésüket. Közben iszlám állam megalapítására sürgette a Kadhafi uralmát megdöntő líbiai erőket az al-Kaida nemzetközi terrorhálózat vezére, az algériaiakat pedig arra, lázadjanak föl országuk vezetői ellen. A líbiai forradalmároknak meg kell óvniuk az elért eredményeket a nyugati összeesküvésektől – mondta Ajman az-Zavahri, a május elején Pakisztánban megölt Oszama bin Laden utóda az interneten szerdán megjelent legújabb, 13 perces videoüzenetében. Az algériaiakat arra buzdította, hogy kövessék Tunézia és Líbia példáját, és lázadjanak föl „a zsarnok” Abdel-Aziz Butefrika elnök uralma ellen. ◀

Nem sietnek a megyékkel

Cs. P. T., M. Á. Zs.

► Annak ellenére, hogy Emil Boc miniszterelnök korábban közölte: november 15-ig dűlőre szeretne vinni a koalícióban az ország közigazgatási felosztásának kérdését, a Demokrata Liberális Párt egy ideje nem hozakodott elő új megyésítési javaslatokkal. Máté András, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője szerint az e heti koalíciós tanácskozáson a nagyobbik kormánypárt nem hozta szóba Románia területi-adminisztratív felosztását. Nem állhatott elő javaslatokkal az új megyetérkép megrajzolásával megbízott koalíciós bizottságban sem, ugyanis a testület ezen a héten még csak nem is ülésezett. „Számomra titok, mikor ülésezik legközelebb a bizottság” – mondta Máté. A képviselő kérdésünkre leszögezte: az RMDSZ továbbra sem tartja prioritásnak Románia megyéinek átrajzolását, függetlenül attól, hogy a PDL milyen új elképzelésekkel áll elő. „Erről csak a 2012-es választások után érdemes beszélni” – hangsúlyozta.

A Demokrata Liberális Párt (PDL) eközben cáfolta, hogy az egykori Magyar Autonóm Tartomány körvonalait követő ajánlattal próbálja meggyőzni az RMDSZ-t arról, hogy támogassa az ország területi-adminisztratív újraosztását. Sever Voinescu, a nagyobbik kormánypárt szóvivője tegnap leszögezte: az RMDSZ-szel és a többi koalíciós partnerrel folytatott tárgyalások nem térképek alapján zajlanak, a PDL pedig sohasem javasolta és nem támogatja, hogy az 1952 és 1968 között létezethez hasonló autonóm magyar tartomány jöjjön lét-

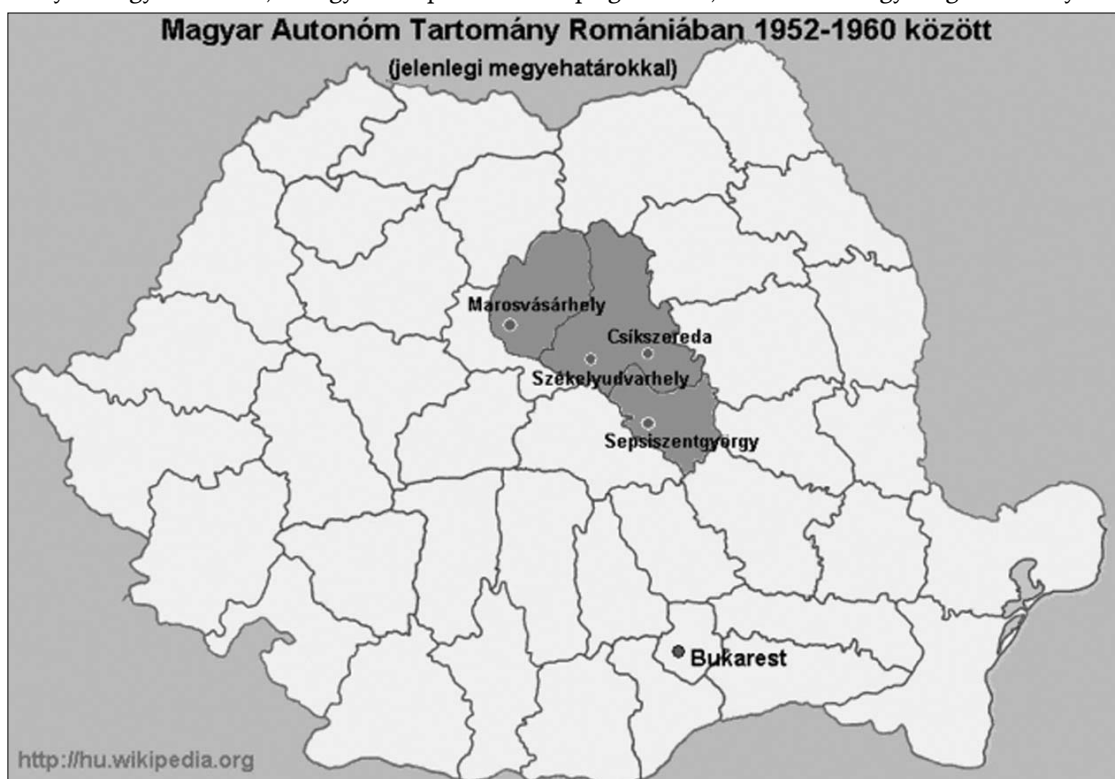
re. A szóvivő közölte, az ország közigazgatási átszervezése alapvető fontosságú a fejlesztés szempontjából, ezért a nemzeti érdek az, hogy még a jövő évi önkormányzati és parlamenti választások előtt megvalósuljon.

Voinescunak azt követően kellett nyilvánosság elé állnia, hogy a *Gándul* szerint a PDL egy, az ország 1960 és 1968 közötti közigazgatási felosztására emlékeztető térképet javasolt kompromisszumos javaslatként az RMDSZ-nek, amely nem a jelenlegi megyék határain alapulna. A 12 vagy 14 tartomány egyes megyék felszámolása nyomán jönne létre. Például Fehér megyén Kolozs és Hunyad megye osztozna, Szilágy

megye egy része a Körösök vidéke, másik része Kolozs régió része lenne. Brassó régió elnyelné Szeben és Kovászna megyék területét, Bákó pedig megkapná Neamț megyét. Továbbá ismét közigazgatási-területi egységet alkotna a Bánság, Máramaros és Olténia történelmi régió, Moldova történelmi régió pedig két részre szakadna. A PDL állítólagos elképzelésében Székelyföld két részre oszlana: az egyik része Maros, illetve Hargita megye nagy részére terjedne ki, Kovászna megye pedig Brassó régióhoz kerülne. Abban az esetben, ha az RMDSZ ezt a változatot ellenezné, akkor George Scripcaru brassói polgármester, a

PDL egyik alelnöke elképzelését próbálná életbe léptetni a nagyobbik kormánypárt, éspedig megtartanák az elképzelésben szereplő területi-közigazgatási határokat, de Székelyföldet különálló kulturális entitásként ismernék el. Lia Olguța Vasilescu, a Szociáldemokrata Párt szóvivője szintén tegnap leszögezte: a román állam sohasem engedhet a székely régió kérdésében.

A PDL és Traian Băsescu államfő korábban azt javasolta, hogy a jelenlegi nyolc gazdasági fejlesztési régió kapjon közigazgatási státust, az RMDSZ ugyanakkor ezt elvetette, mivel a nyolc mamutmegyében kedvezőtlen lenne a magyarság számaránya. ◀

A Magyar Autonóm Tartományban az 1956-os népszámlálás szerint a lakosság 77 százaléka magyar volt

EP-határozat Schengenért

ÚMSZ

► Románia és Bulgária schengeni övezethez történő csatlakozását támogató határozatot fogadott el tegnap az Európai Parlament (EP). A nagy többséggel megszavazott – nem törvényerejű – dokumentum szerint az uniós tagállamoknak félre kell tenniük a nemzeti populizmust, és kizárólag az előre megállapított csatlakozási kritérium alapján kell ítélniük. A képviselők felszólították az EU-tagországok állam- és kormányfőinek tanácsát, hogy tegye meg a szükséges lépéseket Bukarest és Szófia csatlakozásának érdekében. Az EP már júniusban is megszavazott egy állásfoglalást, amelyben támogatta a schengeni övezet bővítését.

Miközben az unióhoz 2007-ben csatlakozott Románia és Bulgária az Európai Bizottság és az EU-tagállamok többségének értékelése szerint is eleget tesz a schengeni tagság kritériumainak, Hollandia és Finnország ellenállása miatt eddig nem született döntés a két ország befogadásáról a belső határellenőrzéstől mentes övezetbe. Hága és Helsinki szerint a két balkáni országban túlságosan elterjedt a korrupció és a szervezett bűnözés, ezért kockázatos lenne beengedni őket a schengeni övezetbe.

Az egy nappal korábban lefolytatott plenáris vitában a képviselők túlnyomó többsége amellel érvelt, hogy ne alkalmazzanak kettős mércét. Jerzy Buzek EP-elnök arra hívta fel a figyelmet, hogy Románia és Bulgária megérdemli a schengen-tagságot, ugyanis teljesíték a csatlakozás feltételeit. Gál Kinga fideszes EP-képviselő hangsúlyosan emlékeztetett arra, hogy az unió korábban már sokszor követett el - később nehezen helyrehozható - hibát a kettős mérce alkalmazásával. Ezt szerinte most nem szabad megismételni. Tabajdi Csaba úgy fogalmazott, hogy ez a mostani vita az európai szolidaritás válságát mutatja – azt, hogy még mindig vannak az unióban első- és másodrendű tagállamok. Az ellenoldal részéről a holland Peter van Dalen azzal igyekezett plastikussá tenni az elzárkózók érveit, hogy az állami mentőövre rászoruló Dexia bankház esetét hozta fel hasonlatként. Mint mondta, a Dexia „átment minden vizsgán”, jól szerepelt a stressz teszteken, mégis bajba került. Szerinte Románia és Bulgária is hiába vizsgázott le eredményesen a technikai kritériumok teljesítéséből, schengeni tagságuk esetén súlyos problémák keletkeznek. ◀

Bérpótlék nyelvtudásért

Cs. P. T.

► Tíz százalékos béremelésben részesítené két RMDSZ-es politikus azokat a köztisztviselőket, akik beszélik a térségükben élő kisebbségek nyelvét. Máté András és Márton Árpád indítványa azokra a hivataltokokra vonatkozik, akiknek településén a kisebbségek részaránya meghaladja a húsz százalékot. Máté Andrástól megtudtuk, a javaslatra azokra a magyar köztisztviselőkre is vonatkozik, akik történetesen a székelyföldi hivatalokban dolgoznak. „Tervezetünkkel arra akarjuk mo-

tíválni elsősorban a román anyanyelvű hivatalnokokat, hogy tanulják meg az általuk kiszolgált kisebbség nyelvét” – magyarázta a politikus, aki szerint a bérpótlékot nem az állami költségvetésből, hanem a helyi önkormányzatok büdzséjéből fedeznék. A két képviselő már benyújtotta tervezetét, amely három jogszabályt módosítana: a köztisztviselők jogállására vonatkozó 1999. évi 188. számú törvény, a diszkrimináció valamennyi formájának megelőzését célzó 2000. évi 137. számú kormányrendelet, valamint a helyi közigazgatási törvényt. ◀

Marosvásárhely: Vass a jelölt

Folytatása a 3. oldalon

A tegnapi vesztés, Csegi Sándor ügy értékelte a választmány döntését, hogy az RMDSZ most egy új arcot akar megmutatni. „En Marosvásárhely új arcát mutatam be programomban. Ismertetem, amit eddig elértünk, és előre vetítettem a következő időszak feladatait. Bárki lesz a polgármester ezeket a programokat véghez kell vigenie” – mondta el lapunknak Csegi, majd sok sikert kívánt legyőzőjének. Pokorny László választmányi tag lapunknak úgy értékelte a tegnapi történeteket, hogy a jelöltek bemutatkozását

követő tapsból már szinte nyilvánvaló volt, hogy ki kapja a szavazatok többségét. A mostani döntést Borbély László, az RMDSZ politikai alelnöke már a hét elején megelőlegezte, amikor leszögezte, mindennél fontosabb, hogy a magyar szervezetek közös jelöltet állítsanak. Mint ismeretes, Vass neve azt követően merült fel lehetséges jelöltként, hogy az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) is bizalmat szavazott neki. Jakab István, az EMNT Maros megyei szervezetének elnöke a tegnapi döntés után örömet fejezte ki, amiatt, hogy az RMDSZ is az összefogásban gondolkodik. ◀

Mennyi az AN(NY)I?

Cseke Péter Tamás

Aki már olvasta az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség, a híres-hírhedt ANI közleményeit, talán megérti, miért forr fel a vére azoknak a politikusnak, akikről ezek a közlemények szólnak. Az egyik legutóbbi tájékoztató anyag például a közvélemény tudomására hozza, hogy „X. Y. képviselő megszegt az összeférhetetlenségekről és a korrupció megelőzéséről szóló 2003/161-es törvényt, mert...”, és itt következik a honatyá által elkövetett állítólagos törvényteleniségek. A közlemények rendszerint így zárulnak: „az ANI értesítette a legfőbb ügyészséget az esetről”. Az ügynökség tulajdonképpen a következőket közli a nyilvánossággal: „X. Y. politikus bűnös, ezért értesítettük az ügyészséget”. Magyarán, az intézmény előbb kimondta az ítéletet, utána értesítette azt a – Romániában egyetlen – illetékes szervet, amely a felsorolt cselekedetek alapján eldönti: megalapozottnak tartja-e a törvénytesség gyanúját, és ha igen, vádat emelhet a politikus ellen a bíróságon.

Nem kell jogásznak lenni ahhoz, hogy megértsük az érintett képviselők vagy szenátorok, más köztisztviselők felháborodását, hiszen egy ügynökség ország világ előtt bűnösnek nyilvánította őket még azelőtt, hogy ügyükben jogerős bírósági ítélet született volna. RMDSZ-es szavazónak sem kell lenni ahhoz, hogy egyetértésünk Márton Árpád képviselővel akkor, amikor ezt a jogilag is képtelen helyzetet törvényt módosítással próbálja korrigálni.

Csak hogy az RMDSZ-es politikus a jelek szerint a furdóvízzel együtt a gyereket is kiönteni készül. Megvonná az adatszerezés jogát attól az intézménytől, amely éppen arra hivatott, hogy a köztisztviselők vagyoni nyilatkozatának és bevallott üzleti érdekeltiségeinek hitelességét ellenőrizze. Emellett elzárná a nyilvánosság elől a vagyomnyilatkozatokat, miközben egy német, magyar vagy angol polgár bármikor bepillantást nyerhet választottja anyagi helyzetébe. Ráadásul mindezt Márton Árpád szerencsétlen momentumban teszi: amikor az ANI-közleményeknek az RMDSZ-es politikusok visszatérő főszereplői. Módosításait tavaly, az ügynökség tevékenységét szabályozó új törvény vitájakor is javasolhatta volna, ám a jogszabályt akkor a frakciója egyöntetűen megszavazta.

A momentum azért is szerencsétlen, mert köztudott, hogy egyes uniós tagállamok Románia schengeni csatlakozását összekapcsolják az igazságügyi reform folyamatának megfigyelésére hozott, úgynevezett együttműködési és ellenőrzési mechanizmussal. Ennek egyik pontja szerint az ország vállalta, hogy az ANI-t hatékonyvá teszi. Emlékeztet, hogy 2006 végén támadások érték az RMDSZ-t az ügynökségről szóló törvény megnyirbálásért. Akkor az EU-csatlakozás volt a tét. Most miért ne lehetnének újra a magyarok a bűnbakok, ezúttal a schengeni csatlakozás elodázása miatt?

Márton Árpádnak abban igaz a van, hogy sehol Európában nincs ANI-hoz hasonló intézmény. Románia szégyene, hogy Brüsszel egy ilyen ügynökségben látja a korrupcióellenes küzdelem hatékonyságának garanciáját. Ezért azonban nem kellene az Európai Uniót hibáztatnia.

Román lapszemle

Octavian Bot liberális képviselő olyan törvénytervezetet nyújtott be, amely utcára tenné Ion Iliescut, Emil Constantinescut és Mihály királyt. A honatyá azzal se ért egyet, hogy a volt államfők a hivatalban levő elnök fizetésének 75 százalékát kapják életük végéig, a juttatást 30 százalékra vágná. (Románia liberál) ► Egy temesvári mosodában azért verték meg Costel Busuioc énekest, mert számlát kért a szőnyegét kimosó cégtől. (Adevărul)

Egy az ezerhez: furcsa fogolycsere

Jóváhagyta az izraeli kormány a Hamással kötött fogolycsere-megállapodást. A megegyezés értelmében a radikális szervezet néhány napon belül szabadon engedi az öt éve fogságában lévő izraeli katonát. Cserébe a zsidó állam ezernél is több palesztin rabot enged el. A megállapodást az izraeli és a palesztin vezetők is hatalmas sikerként értékelték.

Gy. Z.

▶ A hírügynökségek június végén jelentették: az izraeli miniszterelnök elfogadja a német közvetítést kormánya és a palesztin radikális szervezet, a Hamász közötti fogolycsereéről. Benjamin Netanjahu szavai szerint annak ellenére fogadták el Berlin javaslatát, hogy „nem volt könnyű az izraeli állam számára”. A német kezdeményezés egyensúlyt teremt „egyfelől Gilád Salit szabadon bocsátása, másfelől az izraeli polgárok életének és biztonságának” a védelme között – mondta Netanjahu. A kormányfő akkor nem bocsátkozott részletekbe. Most viszont kiderült: a fogolycsere meglehetősen aránytalan – ugyanakkor azt üzeni: egyetlen izraeli állampolgár élete ezer palesztinét is megéri.

Német közvetítés

A Hamász sokáig nem reagált a német indítványra – füzte hozzá a kormányfő. Berlin már évek óta igyekezett közvetíteni a Hamász és Izrael között. Gilád Salit izraeli katonát éppen öt eszten-

deje ejtették foglyul Gázában radikális palesztin szervezetek, köztük a Hamász, amely a tús elengedése fejében ezer palesztin rab szabadon bocsátását követelte. A 24 esztendőös francia–izraeli kettős állampolgár katona fogsága alatt mindössze három levelet, egy hang- és egy videoüzenetet küldhetett a családjának, és Netanjahu döntésének az idején egészen 2009 októbere óta nem volt róla semmi életjel. A legfrissebb fejlemény: az izraeli kormány jóváhagyta ezen a héten, kedd éjszakai ülésén a Hamással kötött fogolycsere-megállapodást. A kormánytagok 26 igen és 3 nem szavazat mellett fogadták el az egyiptomi közvetítéssel létrejött egyezséget, amelynek értelmében visszanyeri szabadságát Gilád Salit, az izraeli hadsereg tizedese. Benjámin Netanjahu izraeli miniszterelnök előzőleg bejelentette: ha minden a tervek szerint alakul, néhány napon belül épen és egészségesen visszatérhet a családjához Izraelbe Gilád Salit. Szavai szerint a kormány elé terjesztett megállapodás szövegéről az előző hét csütörtökén szüle-

tett megállapodás, amit kedden írtak alá.

Köztörvényesek nem

„Ez egy szimbolikus nap, egyszerre szomorú és örömmel teli. A kormánynak öt év, pontosan 1935 nehéz nap és hosszú éjszaka után sikerül hazahoznia a fiamat. Gratulálok a kormányfőnek ezért a bátor döntésért” – mondta Salit apja. A Gázai övezetben több tízezres ünneplő tömeg gyűlt össze az-

nap este a fogolycsere-megállapodás hírére. Az emberek az ellenállás győzelmét ünnepelték Dzsabalijában, a kalifák mecsetjénél. A Hamász damaszkuszi emigrációjában élő politikai vezetője a palesztin nép nagy győzelmének minősítette a megállapodást. „A megállapodás értelmében ezer fogoly, köztük 27 nő szabadon engedését értük el. „Az izraeli hatóságok két szakaszban helyezik szabadlábra az érintett foglyokat: egy héten belül 450 palesztin rab, a többi pedig két hónap múlva térhet haza” – jelentette ki a Hamász vezetője. A latin-amerikai körúton tartózkodó Mahmúd Abbász palesztin elnök is üdvözölte és nemzeti sikernek nevezte a fogolycserét előírányozó megállapodást. Az izraeli hatóságok kedd este cáfolták

azokat a híreket, hogy a fogolycsere keretében visszanyerné szabadságát az ötszörös életfogytiglanira ítélt Marván Bargúti, a palesztinok egyik nemzeti hőse, a második intifáda vezetője, valamint a 30 év börtönnel sújtott Ahmed Szaadat, a Népi Front Palesztina Felszabadításáért nevű radikális szervezet vezetője is.

Ron Arad esete

Hasonló nagyszabású akciót hét esztendővel ezelőtt hajtottak végre Izrael és a Hezbollah között. A hároméves tárgyalásokat követő egyezmény értelmében Izrael több mint négyszáz – többségükben palesztin – szélsőséget engedett szabadon. A fogolycsere lezárásakor Izrael ötvenkilenc Hezbollah-

aktivista holttestét adta át a szervezetnek. A harcosok Dél-Libanon izraeli megszállása idején estek el, de izraeli területen temették el őket. Az ötvenkilenc koporsót szállító vöröskeresztes konvoj Nahránál lépte át az izraeli–libanoni határt. Az átvett koporsókat a Hezbollah aktivistái libanoni zászlókba burkolták, majd három, plexifalú kamionra téve indították őket útnak Bejrútbá.

A foglyok szabadon engedéséért és a holttestek visszaszolgáltatásáért cserébe a Hezbollah akkor egy három éve elfogott izraeli üzletembert (élve) és három izraeli katona holttestét adta át Izraelnek. A zsidó állam ugyanakkor információt követelt a Hezbollahtól Ron Arad nevű pilótájáról, akinek a gépét 1986-ban lőtték le Libanon fölött. Maradványai azonban nem kerültek elő, noha a siita szervezet 2005 elején átadott bizonyos emberi maradványokat a közvetítőknek, de az Aharon Farkas vezérőrnagy vezette vizsgálóbizottság kiderítette, hogy nem Arad holttestéről van szó. Németország azóta is folytatja a közvetítést a két fél között, újabb fogolycsere (fogolycserek) reményében. Aggodalomra adhat azonban okot a Hezbollah azon kijelentése, miszerint a jövőben újabb emberrablásokat követnek majd el pusztán azért, hogy még több, izraeli fogságban lévő harcosukat szabadítsák ki. ◀

Gilád Salit. Élete ezer arabéval felér. Az arab újság azt hivatott bizonyítani, hogy még életben van

Népszámlálás – 2011

Adatok a kisebbségekről

Örvendetes tény, hogy a népszámlálási adatok szerint az erdélyi magyarság részaránya nem csökkent jelentősebb mértékben a régió összlakosságának tekintetében az utóbbi másfél évszázad alatt.

Bogdán Tibor

▶ Tíz év alatt, 1992 és 2002 között 187 296 fővel csökkent a romániai magyar lakosság száma, ez arányszámban kifejezve 0,7 százalékos visszaesést jelent. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint így az országban élő magyar közösség az összlakosság mindössze 6,6 százalékának felelt meg, az 1992. esztendei 7,03 százalékkal szemben.

A Középrégióban a legtöbb a magyar

Erdélyben a lakosság száma egy évtized alatt 537 680 fővel fogyatkozott, ehhez ez ott élő magyar kisebbség az említett 187 296 személlyel „járult hozzá”. A 2002. évi adatok szerint a magyarság döntő többsége

a 16 erdélyi megyében él. A Kárpátokon túli országrészben mindössze 15 680 személy vallotta magát magyar nemzetiségűnek. Érdekes a lakosság nemzeti összetételének régiók szerinti alakulása. Az ország jelenlegi, nyolc régiós területi felosztását alapul véve a legkisebb magyar lakossággal, 1297 fővel a Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt és Vâlcea megyét magában foglaló Dél-nyugati Régió rendelkezik. A román után a második legnépesebb lakosság itt a 48 950 fős roma közösség, de jóval húszezren felül élnek a térségben lipovánok, törökök és tatárok is. A legtöbb magyar a Fehér, Brassó, Kovászna, Hargita, Maros és Szeben megyéből álló Középrégióban él, számuk itt 755 455 volt 2002-ben. Csaknem 100 ezer fővel

ebben a térségében is a romák alkotják a második legnagyobb közösséget, a létszámbélieg utánuk következő kisebbség nem egészen 15 ezer fővel, messze leszakadva, a német. Jelentős magyar közösség található az Északnyugati Régiót alkotó Bihar, Beszterce-Naszód, Kolozs, Máramaros, Szatmár és Szilágy megyében is, létszáma 529 204 fő. A roma közösség szempontjából a már említett Közép-, valamint a több, mint 98 ezer roma etnikumú lakossal rendelkező Déli Régió után a térség a harmadik legjelentősebb, több, mint 96 ezer romával. Bukarestben 2002-ben 6028 magyar számoltak össze, de roma etnikumúként is csupán nem sokkal több, mint 38 ezer személyt jegyeztek be. A roma származású parlamenti képviselő, Mădălin Voicu azonban úgy véli, ez az utolsó szám alighanem rendkívül pontatlan, az ő számításai szerint a román fővárosban mintegy 500 ezer roma él. A 2002. évi népszámlálás szerint egyébként országos viszonylatban is ennél alig valamivel több,

mindössze 535 140 roma található.

Nemzetiség és anyanyelv

Miközben 2002-ben 1 421 807 személy vallotta magyarnak magát, közülük csupán 1 397 906 személy tartotta anyanyelvének a magyart. Ugyanakkor viszont a népszámlálás adatai szerint 1 443 970 magyar anyanyelvű polgára van az országnak. Az eltérések onnan adódnak, hogy miközben 33 901 magyar nemzetiségűnek nem magyar az anyanyelve, addig 13 852 román, 23 950 roma, 6430 német, 630 zsidó, 307 csángó stb. jegyeztette be magát magyar anyanyelvűként. Országosan egyébként a németek száma 2002-ben már nem érte el a 60 ezret, a zsidóké pedig 6000 alatt volt. Örvendetes azonban, hogy az erdélyi magyarság részaránya nem csökkent jelentősebb mértékben a régió összlakosságának tekintetében az utóbbi másfél évszázad alatt. A magyar közösség 1850-1869 között közel 24 százalékot jelentett, 1992-re nem egészen 3 százalékkal lett ki-

sebb, a legutóbbi népszámlálás alkalmával pedig 19,6 százalék volt; ekkor történt meg első ízben, hogy a magyarság lélekszáma 20 százalék alá esett. Megyék szerint egyébként a legstabilabb magyar lakossággal Szilágy megye büszkélkedhet, itt a magyar ajkúak részarány mindvégig megmaradt 20 százalék fölé; az ellenkező véletet Krassó-Szörény megye jelenti, ahol a magyar közösség létszáma alig haladja meg az 1,7 százalékot. A román lakosság egyébként Erdélyben már csaknem három évszázada, a 18. század óta túlsúlyban van. Vallási megoszlás Az ország lakosságának 99 százaléka valamilyen valláshoz tartozónak mondta magát. A vallási megoszlás tekintetében, amint az várható volt, a lakosság döntő többsége, 86,4 százaléka, közel 19 millió fő az ortodox egyház híve. A görög-katolikusok részaránya 0,9 százalék, ami nem egészen 200 ezer személyt jelent. Az erdélyi magyar történelmi egyházak kö-

zött 4,7 százaléknak megfelelő, több, mint egymillió fővel, a római-katolikus vezet, csaknem 700 ezerrel a református, 330 ezerrel, azaz 3,2, valamint 1,5 százalékkal pedig a pünkösdista hitvallásúak következnek. A baptista egyháznak majdnem 130 ezer, az unitáriusnak közel 70 ezer híve van, ez 0,6 továbbá 0,3 százalékkal egyenlő. A római katolikusok legnagyobb része, több, mint 734 ezer fő Erdélyben él, a Kárpátokon túli területeken – Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui megyében –, számuk kevéssel haladja meg a 235 ezret; közülük tartoznak a római-katolikus vallású csángók is. Mivel azonban a vallással kapcsolatos táblázatok nem tartalmaznak egyben etnikai felosztást is, így a felekezeti hovatartozás tekintetében az egyházak nemzetiség szerinti megoszlását sok esetben csak találgatni lehet. Az erdélyi történelmi magyar egyházak azonban együttvéve közel másfél millió lelket számlálnak, bár ebbe a számba nyilvánvalóan beletartoznak az Erdélyben élő románajkú római katolikusok is. ◀

Lap-top

A nap címe. Miért siratja Iliescu Diaconescu halálát? Sabina Fati, *România liberă*

Magyarázat. Legjobban mégis a volt államelnök, Ion Iliescu jellemezte Ion Diaconescut: párbeszédre nyitott, szelíd ember volt. Hol vannak most a politikában a párbeszédre nyitott, szelíd – tegyük hozzá: művelt, jóérzésű, szavatartó, méltóságteljes – politikus úriemberek? Nem ők, hanem a macsók, a populisták, a nagyotmondók, a műveletlenek érvényesülnek! Traian Băsescu – aki lényegesen hozzájárult a Nemzeti Pártsztpárt szétveréséhez – szintén méltatta Ion Diaconescu érdemeit: „fontos szerepe volt Románia demokratizálási folyamatában”. Igen, a két emblematikus, nemeslelkű jobboldali politikus, Corneliu Coposu és Ion Diaconescu (hozzáuk lehet venni Ion Ratiut is) emelkedett példája volt a felelős, demokratikus vezetőknek. Persze, hogy a post mortem elismerésnek megvan a morális hátulütője, hiszen Iliescu nem bánt valami kesztyűs kézzel ezekkel a nagy öregekkel – de mintha Băsescu mégiscsak álságosabb lenne. Nem csak azért, mert úgy tesz most is, mint amikor korrupt létére elítélte a korrupciót (Iliescu például nem korrupt!), hanem mert részéről minden gesztus a közvetlen politikai érdek kifejeződésének tűnik. Nehéz eldönteni, ki ártott többet Diaconescu legnagyobb szerelmének, a Nemzeti Pártsztpártnak, Iliescu vagy Băsescu!

Ki a populista? Ki a törvénytelen? Ki a hazug? Minden belpolitikai újságírónak kötelevé kellene tenni, olvassa el a *ziare.com* portálon az interjút Márton Árpáddal, aki úgy mond ki akarja csinálni az ANI-t, ezzel szemben emiatt őt akarják kicsinálni – pusztán azért, mert érvényesíteni akarja a törvény mindenek fölöttiségét. A beszélgetés címe: *RMDSZ: Az ANI törvénytelenégeket művel, Macovei tudta, hogy a törvény alkotmányellenes. Milyen szépen is mondta Emil Boc, hogy fel kell már hagyni a populizmussal!*

A nap álhíre. A mostani kegyeletes hangulatban Emil Boc bevallotta, alig várja, hogy megdicsérhesse Adrian Năstase államférfiúi nagyságát, eredményes miniszterelnöki tevékenységét.

Minden napra egy mondanás

„Vannak események, amelyek élesen különböznek a történekek általános folyamatától, és úgy látszik, mintha a természeti fejlődés részét alkotnák.”

George Herbert Wells

Sárgadinnye

Megint egy hír, amely erősen ide kíváncsok; ki fog derülni, miért. „Huszonegy ember halt meg eddig a szennyezett sárgadinnye okozta lisztéria-fertőzéstől az Egyesült Államokban, és további száz fertőzött-ről tudnak az egészségügyi hatóságok – közölte az amerikai járványügyi hivatal. A járvány július végén ütötte fel a fejét. Ed-dig húsz szövetségi államban történtek lisztéria-baktérium okozta megbetegedések. A megbetegedéseket okozó, Rocky Ford fajtájú szennyezett sárgadinnye a Jensen Farms termelőtől került forgalomba. A cég eddig háromszázezer ládányi dinnyét hívott vissza, de mindeddig nem sikerült kideríteni, hogy a termesztés, a szüretelés, a raktározás vagy a szállítás melyik fázisában és pontosan mi okozhatta a fertőzést. A megbetegedett emberek túlnyomó többsége hatvan év feletti. Az orvosok fokozott figyelemmel kísérik két fertőzött nő várandósságának a lefolyását, mert a liszterózis vetéléshez és a magzat elhalásához vezethet.

Gyulay Zoltán

Probléma

Horváth István

Eszem a szívedet!

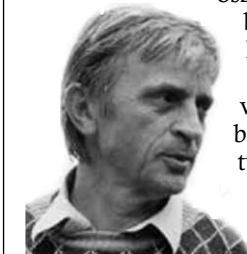
Amikor a nyugat-afrikai Abeokuta alakéja, vagyis királya meghal, a főemberek levágják a fejét, és egy nagy agyagedénybe helyezve átadják az új uralkodónak; ez szolgál a király fétiséül, amely iránt tisztelettel kell viseltetnie. Néha — nyilvánvalóan azért, hogy biztosabban örökölje a királyi nemzetség mágiikus és egyéb képességeit — az új uralkodónak ennnie kell halott elődje húsából. Így Abeokutában nemcsak a halott király fejét adták át utódának, hanem kivágták a halott nyelvét is, és átnyújtották örökösének, hogy egye meg. Ezért, amikor a bennszülöttek azt akarják kifejezni, hogy az uralkodó kormányoz, ezt mondják: „Megette a királyt.” Ibadanban, a nyugat-afrikai Lagosz belső vidékének egyik nagy városában még mindig él ez a szokás. Amikor a király meghal, fejét levágják, és elküldik névleges hűbérurának, az oyói alafinnak, Jorubaföld főkirályának, a szívét azonban utóda eszi meg. Nem sok évvel ezelőtt Ibadan egyik új királyának trónra lépésekor még elvégezték ezt a szertartást. Egészében áttekintve az előzőekben felsorakoztatott bizonyítóanyagot, joggal feltételezhetjük: a hiedelem szerint a megölt isteni király vagy pap lelke utódába megy át. A Fehér-Nílus mentén élő sillukoknál, akik rendszeresen megölik isteni királyaikat, minden királynak valóban el kell végeznie trónra lépésekor egy szertartást, amelynek az a célja, hogy átvigyék bele ugyanazt a szent és tiszteletre méltó lelket, amely minden uralkodó elődjét élettel telítette meg.

SZELLEMI DÉZÉS

James G. Fraser: *Az Aranyág.*
Fordította Bodrogi Tibor és Bónis György

Hál'isten

Csapadékoságkor esernyőszerkezettel vagy nejlon fedőréteg-huzattal, eresz alá helyezkedő behúzó-dással, védekezésképpességünk kreatív üzemeltetésének aktiválásával kiméljük bőrfelületünk szárazság-érzését. A bevezető mondattal szerintem semmi baj nincs. A magyarul olvasó megérti, helyesírási, szóképzési, mondatalkotási hiba nincs benne. Valami mégsem jó. Csak annyi, hogy nem szoktunk így beszélni, nem így használjuk az amúgy hibátlan szavakat, nyelvtani eszközöket. Számtalan területe van életünknek, ahol – ha nem is ennyire -, de rendkívül nyakatekert nyelvi formákkal találkozhatunk. Csak példaképpen: a kocsmái italozást követő szóváltásban a gyanúsított a mintegy tíz centiméter pengeshosszúságú szűrő-vágó eszközzel a sértett hasfalában nyolc napon túl gyógyuló sérülést ejtett... Vagy idézhetnénk bármely szakmai nyelvből a pontosság igényével megalkotott elborzasztó szövegeket. Ezekben belül külön állatfaj a politikai kommunikáció nevű nyelvi erőszakfajta. Nem teszem meg azt, hogy a kormányzati szóvivőktől ideidézek fordulatokat, mondatokat hasonló szándékkal, mert ennyire sem bírnák ki az elemzést. Mégis: ugyebár nem kétkulcsos lesz az adórendszer, csak az átlagbér felett keresők többet adóznak...A 27 százalékos áfa nem megszorítás, adóemelés, hanem az elmúlt nyolc év adóssága. Nem bajban vagyunk, hanem olyan kísérlet részesei, amit a világ el akar tőlünk tanulni. Odáig szabályszerű a dolog, hogy a politikus akkor hazudik, amikor kinyitja a száját. Nem várható el, legalábbis a kommunikációs tanácsadók szerint semmiképp, hogy a hatalmat gyakorlók valami olyasmit kimondjanak: elrontottuk, bocsánat. Volt egy ilyesfajta kiszivárogtatás pár éve, az őszödi zárt körben elmondott miniszterelnöki beszéd, s azonnal kitörték a zavargások. Becsületes népünk elviseli, ha hazudnak neki, ám ennek beismerését azonnal bünteti. A hál'isten annak szól, hogy akkora a baj, már a jobboldali közgazdák szerint is, hogy nincs más lehetőség, beszélni kell a problémákról. A sikerpropaganda tarthatatlanná vált, az emberek akarata s a kétharmad kifulladt, a valóság és a róla szóló beszéd most a háborús propagandára hasonlít. Vissza kell venni a magabiztosságból. Hál'isten csak az őszinteség tud működni, különben nagy felfordulás lesz. Kommunikációs szempontból a politikai közbeszéd terén látványos javulásnak nézünk elébe. Nem lesz jobb a közérzetünk, továbbra is a gödör alján tartózkodunk, de az őszintebb beszéd – remélhetően – nedvesen tartja a puskaport. Meg imádkozhatunk.

Krebsz János

év háromszázhatvanöt napján hozzáférhető. (Sőt: szöködévekben háromszázhatvan-hatszor – ez a bónusz.) Édesapám volt nagy sárgadinnyés, gyakorlta ő is vásárolt – azoknak olyan ízük volt, mint a töknek –, de a beszerzés anyám alapfeladata volt. Az én megszületésemet nem fenyegette lisztéria, mert édesanyám utálta (ő görögdinnyés volt), és amikor engem várt, gyakorta kapott apám kedvencétől émelegést. Így tehát nem mondhatom, hogy a sárgadinnye imádatát az anyatejjel szívтам volna magamba. Inkább az atyai példa volt olyan ragadós (a bűdössajtok iránti vonzódásom is innen eredeztethető, akár csak a tengeri herkentyűkkel való barátságom.) Számomra rossz sárgadinnye nem létezik. Miközben atyám még a ragadósan édeset is megcukrozta, én a mai napig teljesen natúr eszem, legyen az mézízú, kissé már alkoholosan erjedt, vagy kesernyésen-fanyarkásan mandulára emlékeztető. S ahogy magának a gyümölcsvonzalomnak a gyökerei gyermekkoromban keresen-

dők, ugyanígy a vágy is: egyszer szeretnék annyi sárgadinnyét enni, hogy a füle-men jön ki. Bekövetkezett. Feleségemmel és akkor még szófogadó két fiammal Ciprusban nyaraltunk. A szállodában a svédasztalos ebédhez az úszómedence partján terítettek. S nekem csak csettintennem kellett, fiaim már is hozták az ezüsttálcára halmozott gyümölcsöt. Közben pedig monokiniző, szöke és sudár skandináv lányok libegtek fel és alá – Istenem, ez maga volt a teljes kielégülést nyújtó földi Paradicsom. És akkor most itt ez a lisztéria. Pedig már úgy sem ehet az ember aggodalmak nélkül szinte semmit: a marhákat a szívacsos agysorvadás, a csülköseket a láb- és körömfájás, a szárnyasokat a madárinfluenza fenyegeti, a halakat pusztítja a kiömlő olaj, és egyébként is túl magas a higanytartalmuk. Ilyenkor kezd az ember gyanakodni, hogy ezek a fertőzések nem valamely lobbyscsoport érdekeit szolgálják-e? Mondjuk egy rambutánt (más néven hamist licsit) termelőt – elvégre az még nem annyira népszerű. Távol-keleti gyümölcs, és manapság egyébként is minden ott készül, onnan érkezik...

Közben pedig monokiniző, szöke és sudár skandináv lányok libegtek fel és alá – Istenem.

▶ Röviden

**Dsidára emlékeznek
Marosvásárhelyen**

A Kós Károly Akadémia Alapítvány ma délután 5 órakor, a marosvásárhelyi Kultúrpalota kistermében *Dsida Jenő összegyűjtött verseit* tartalmazó kötetet mutat be. A rendezvényen jelen lesz Láng Gusztáv, a kötet szerkesztője, valamint Fűzfa Balázs, a könyvet gondozó Savaria University Press Alapítvány elnöke is. A Dsida-kötetről a szerkesztővel Kántor Lajos, Kovács András Ferenc és Markó Béla beszélget.

**Kulturális kitüntetés
Demeter Andrásnak**

Frédéric Mitterrand, a Francia Köztársaság művelődési és kommunikációs minisztere 2011-re a Művészetek és Irodalom érdemrend tisztí fokozatával tüntette ki Demeter András Istvánt, a *Román Rádiótársaság* elnök-vezérigazgatóját. Rajta kívül Romániából Marius Sala, a Román Akadémia alelnöke és Virgil Nițulescu, a Román Paraszt Múzeum vezérigazgatója veheti át a kitüntetést. A magas rangú elismerés azokat jutalmazza, akik jelentőset alkottak a művelődés, a művészetek és az irodalom terén, illetve hozzájárultak a kultúra közvetítéséhez Franciaországban és a világon. Az érdemrendet a díjazottaknak október 18-án adja át Henri Paul, Franciaország bukaresti nagykövete.

**Felújítják
a székelykapukat**

Felújítanak a Székely Nemzeti Múzeum tulajdonában lévő öt székelykaput – értesült a *Kolozsvári Rádió*. Varga Mihály igazgató szerint a legrégebbi kapu Dálnokról való, és 1733-ban faragták. A restaurált székelykapukat a sepsiszentgyörgyi székelymúzeum udvarán állítják majd fel. A polgármesteri hivatal és Kovászna megye turizmusfejlesztési egyesülete idén 10 ezer lejt szán a *Székelykapuk* elnevezésű programra. Ennek keretében a helyi hatóságok támogatják azokat, akik konzerválják a régi székelykapukat vagy újakat építenek.

**Elindult
a WEBKastély vetélkedő**

Hegedüs Csilla miniszteri tanácsos, a Transylvania Trust ügyvezető igazgatója, Farkas András, a PONT Csoport elnöke és Balázsi Pál Előd, a *Transindex* fő-szerkesztője tegnap sajtótájékoztatót mutatott be az erdélyi kastélyok és kúriák múltját, jelenét és jövőjét helyi szemmel megmutató online projektet. A WEBkastély vetélkedő a szervezők elmondása szerint az Erdélyben közel 600 településen található kastély vagy kúria népszerűsítését, értékeinek megismerését tűzte célul.

Médiacéh Kolozsváron

Sipos M. Zoltán

▶ A kolozsvári *Szabadság* napilap szerkesztőségének is otthont adó egykori Lázár-házban működik majd a Kolozsvári Magyar Média, Tudományos és Kulturális Központ, amelynek megnyitőünnepségét tegnap este tartották a Jókai (Napoca) utca 16. szám alatti épületben. A megnyitón Markó Béla, az intézményt a kolozsvári Minerva Művelődési Egyesülettel közösen működtető Kós Károly Akadémia Alapítvány elnökeként kifejtette: Tibori Szabó Zoltán újságírónak, a Minerva elnökének köszönhető a központ létrejötte, minthogy Tibori „akkor is kitartóan hitt a központban, amikor annak megvalósulása még illuzórikusnak tűnt”. Markó szerint az épület, amelyben a központ helyet kapott, már önmagában is jelentéssel bír. „Az egykori Lázár család leszármazottainak magántulajdona, amely mostantól közösségi tulajdonná vált és a magyar közösség céljait szolgálja” – hangsúlyozta a Kós Károly Akadémia Alapítvány elnöke. Tibori kifejtette: a központ kulturális és tudományos eseményeknek kíván helyszínt biztosítani, tevékenységét kiterjesztve médiaprogramokra, segítve az oktatást és a kutatást is.

Markó Béla, Láng Gusztáv, Kántor Lajos és Fűzfa Balázs a kolozsvári médiaközpont-nyitón A szerző felvétele

Mint hangsúlyozta: a Minerva tulajdonát képező házban megnyíló központ összekapcsolja a kolozsvári magyar médiát, médiatörténetet és médiaarchívum-tevékenységet az egyetemi oktatással és kutatással, vagyis az alapképzés, a mesteri és a doktori programok különböző tudományos rendezvényeivel, kutatási munkáival. A központ alappillére az ingatlanban működő *Szabadság* napilap és a köréje szerveződő médiatevékenység képezi,

azt kiegészíti majd a Babeș-Bolyai és a Sapientia média-szakkollégiumai által kezdeményezett oktatási és kutatási tevékenység, amely az egyesület birtokában lévő gyűjteményekre épül. Az egyesület elnöke példaként említette, hogy a Minerva birtokában van 30-35 ezer sajtófotó, amelyek az elmúlt 50 évben készültek, ezekből a központ időszakos kiállításokat szervez majd. Tibori szerint a közeljövőben multimédiás erdélyi sajtófotó-kiál-

lítást terveznek, mely az elmúlt húsz év terméséből nyújt válogatást.

A tegnap esti megnyitőünnepségen bemutatták a Fűzfa Balázs magyarországi irodalomtörténész által vezetett Savaria University Press Alapítvány gondozásában megjelent *Dsida Jenő összegyűjtött versei* című kötetet. Láng Gusztávval, a kötet szerkesztőjével Kántor Lajos kolozsvári irodalomtörténész és Markó Béla az est házigazdájá beszélgetett. ◀

Comedy Cluj: vígjáték-hullám a kincses városban

Turós-Jakab László

▶ Szatíra, komédia, irónia és paródia – ezekkel a filmes műfajokkal találkozhatunk a ma kezdődő tíznapos Comedy Clujon.

A három nagy kolozsvári filmszínházban, a Iulius Mall plázamozijában, valamint a Tranzit-házban és két belvárosi kávézóban mintegy száz film kerül vászonra. A szervezők elsődleges célja a szórakoztatás mellett „a komédia fogalma jelentésének bővítése” – ezért a legkülönbözőbb, a világ minden tájáról érkezett filmekkel próbálják tagítani a kolozsváriak „filmes tudását”.

Emellett az ingyenciket panoráma, dokumentumfilm, illetve rádió és televízió-reklám szekcióval is várják a szervezők. A harmadik alkalommal megrendezésre kerülő fesztiválon az elmúlt évekkel ellentétben idén nemcsak egész estés alkotásokat láthatnak a mozikedvelők, hanem a különböző országok filmszakos diákjainak rövidfilmjeit is, amelyek külön szekcióban versengenek az első díjért. A szervezők elmondása szerint ezzel szeretnék hagyományt teremteni, a rövidfilmek bemutatásával létrehozva egy „minifesztivált” a Comedy Clujon belül.

A versenyfilmek kategóriájában Románia, Görögország, Olaszország, Svájc, Tajvan, Kína, Oroszország, Németország és Nagy Britannia filmművészei mutatkoznak be.

Az ítések között, olyan nagy neveket találni, mint Dennis Dreith, amerikai filmzeneszerző, Rolf Rudiger Hamacher média-szakember és filmkritikus, Noel Witts színikritikus, Roger Grosvold norvég újságíró és filmkritikus, valamint Matjaz Javšnik, szlovén színész.

A kortárs román filmművészetet George Achim idén készült *Visul lui Adalbert*, valamint Adrian Sitaru *Din dragoste, cu cele mai bune intenții* című alkotása. A fesztiválon, amely utolsó három napján Tordára látogat – emellett vetítik Ion Luca Caragiale műveinek mozgóképes adaptációit, valamint a Monty Python társulat alkotásait. A tíznapos rendezvényen két workshop is várja a filmbarátokat – az alkotói műhelyekben a rajzfilmgyártás és a filmzene körüli munkálatokba nyújtanak betekintést.

A Comedy Cluj idén is a román vígjáték nagy egyéniségeit köszönti életmű-díjjal, ezúttal Draga Olteanu-Matei színésznő kapja az elismerést. ◀

Támogatják Márta Istvánt

MTI

▶ Nyilatkozatban biztosítja szolidaritásáról Márta Istvánt 12 romániai magyar társulat vezetője – köztük Gáspárik Attila, Tapasztó Ernő és Parászka Miklós – kiemelve: megdöbbenéssel vették tudomásul az Új Színház igazgatóváltásáról szóló híreket, és aggódva figyelik egy 13 éve tartó színvonalas, szakmailag eredményes munkafolyamat hirtelen félbeszakítását. Az MTI-hez tegnap eljuttatott közlemény szerint a romániai magyar színházak megszólítva érzik magukat a budapesti Új Színház ügyében, mivel az igazgatói székéért versenybe szállt pályázók kiemelten fontosnak tartják a határon túli magyar színházakkal történő kapcsolattartást és együttműködést. „Mint a romániai magyar színházakat tömörítő érdekvédelmi szövetség létrehozásának kezdeményezői, megdöbbenéssel vettük tudomásul az elmúlt napokban az Új Színházban bekövetkezett igazgatóváltás hírért” – olvasható a nyilatkozatban. A színházigazgatók hangsúlyozzák: szervezetüktől idegen minden kirekesztő, szélsőséges nézet, és kötelességüknek érzik fellépni, amikor a politikai döntések során mellőzik a szakmai szempontokat. ◀

HIRDETÉS

Zsidó Kulturális Napok
Romániában
2011. október 16-17., Bukarest

Október 16., vasárnap

11 óra – Zsidó Közösségi Központ (JCC) Bukarest
Megemlékezés a transznisztriai haláltáborok áldozataira
Moderátor: Dr. Aurel Vainer képviselő. Előadók: Dr. Liviu Rotman, Dr. Lya Benjamin, Dr. Harry Culler, Dr. Andrei Muraru, Dr. Liviu Beris, Dr. Miriam Bercovici

17 óra – Állami Zsidó Színház
Könyvkiállítás és vásár

17.30 óra – Zsidó Közösségi Központ (JCC) Bukarest
Ne félj, Jákob!
Német játékfilm, 1981 – bemutatja Radu Gabrea rendező

19.30 óra – Állami Zsidó Színház
Klezmerkoncert
Mazel Tov Klezmer Band (Kolozsvár, Románia)
Zsidó táncok a „Hora” zsidó tánc csoport előadásában (Bukarest, Románia)
Díszmeghívottak: Pressburger Klezmer Band (Pozsony, Szlovákia)

Október 17., hétfő

19.00 óra – Állami Zsidó Színház
Színházi előadás
Efros Dinasztia – Jacob Gordin nyomán

A Bukaresti Nagy Zsinagóga meglátogatása
Október 16-17, 10 és 17 óra között

A Romániai Zsidó Történelmi Múzeum meglátogatása
Október 16-17, 10 és 17 óra között

A belépés minden rendezvényre ingyenes, a helyek korlátozottak
Zsidó Közösségi Központ (JCC) – Popa Soare u. 18 sz., Bukarest, A Romániai Zsidó Történelmi Múzeum – Mămurari u. 3. sz., Bukarest
Nagy Zsinagóga – Vasile Adamache u. 9 sz., Bukarest, Állami Zsidó Színház – Dr. Iuliu Barash u. 15 sz., Bukarest

Parteneri:

Teatrul Evreiesc de Stat, ECRAN CINEMA MANAGEMENT, The American Jewish Joint Distribution Committee, INSHR EW, COMUNITATEA EVREILOR BUCUREȘTI, COMUNITATEA EVREILOR CLUJ-NAPOCA

Parteneri Media:

SAPTESERI, PORT.RO, metropotam.ro, SHALOM ROMANIA, REALITATEA EVREILOR, új magyar szó, Just

www.festival-idis.ro | www.fcer.jewishfed.ro

Zenevámot vetnek ki a lagzikra

Kovács Zsolt

► Rendőr vezetheti el a menyasszonyt és a vőlegényt, ha a lagzi szervezői nem fizetnek szerzői jogi illetéket: nemcsak a „zeneadó” szigorodott, de a behajtás módja is. A Román Szerzői Jogi Hivatal (ORDA) elnökei razziázhatnak a vendéglátó-ipari egységekben, sátoros lagzikon; az ellenőrzést a rendőrség munkatársai is segítik. A szakmai szervezet elnöke, Ana Achim elmondta: nagyon sokan rendeznek zenés műsorokat, ezeket vagy használják a zeneszámokat arra, hogy vállalkozásuk népszerűbb, jövedelmezőbb legyen, az alkotók pedig nem részesülnek megfelelő mértékben abból a nyereségből, amely a műveiknek is köszönhető. Fizetni kellene ugyanis minden olyan nyílt vagy zárt térben elhangzó zenéért, amelyet egy családnál vagy szűk baráti társaságnál nagyobb közösség hallgat.

Alkotók és behajtók

Az illeték mértéke a rendezvény léptékétől függ: egy taxis az autójában hallható rádióadások, lejátszott zeneszámok után 15 lejt fizet majd havonta, egy esküvő, keresztelő 60 lejt „kóstál”,

nagyobb összejövetelék esetében azonban a befizetett összeg elérheti a 300 lejt is. Az esküvőszervezők a zeneszerzők szövetségének honlapján elérhető bankszámlaszámon utalhatják át a rájuk eső díjat, falvakon a polgármesteri hivatalokhoz kell fordulni, itt az önkormányzatok utalják tovább a kedvezményezettekhez a bevételt. Arról is nyilatkozni kell, hogy mekkora teremben zajlik a zenés esemény, és mellékelni kell az előadott-lejátszott zeneszámok listáját, ez alapján részesülnek majd az alkotók a bevételből.

Eltérített jogdíjak

A szigorítás sem az alkotók, sem a illetékfizetésre kötelezettek támogatását nem élvezi. „Higgye el, én legjobban azt szeretném, ha az autótomban nem szólna semmilyen zene. A kedves kliensek azonban, főleg ha illuminált állapotban szállnak be, gyak-

Az új rendelkezés szerint a sátras zenélésért is fizetni kell, nyílt téren sem szabad ingyen szórakoztatni

ran követelőznek. Megrendelik a rádióadót, a zenei stílust, amit az utazás alatt hallani akarnak. Hogy én hogy tudok szenvedni az éjszakai maneleadásoktól! Inkább nekem járna a veszélyességi pótlék” – fakadt ki Kozma Péter marosvásárhelyi taxis, aki hozzátette: tapasztalatai szerint minden illeték szigorúan behajtanak a hozzá hasonló kisvállalkozótól.

Gázsi, sacra

„Őriási a zűrzavar, a jogdíj-
jakkból befolyt összeg nem jut
el oda, ahová kellene” – fo-
galmazott lapunknak Dancs
Árpád. A Dancs Markets
sepsiszentgyörgyi lemezki-
adó producere szerint a pénz
valahol az Román Szerzői
Jogi Hivatal és a művészek
között akad el. A vendéglők,
panziók nagy része eddig is
kifizette a jogdíjakat, azon-
ban nem az előírásoknak
megfelelően, és nem annyit,
amennyit kellene. „Ez az
egész rendszer rosszul van
felépítve. Bonyolult listát kell
vezetni, amelyet a legtöbben
nem töltenek ki, azt sem tud-
ják, hogy hogyan kell” – ma-
gyarázta Dancs Árpád, aki
szerint sokan „a hasukra
csapva” fizetnek jogdíjat, és
nem aszerint, hogy melyik
előadó melyik zeneszámát
játszották. A producer tudni
véli, hogy az eddig befolyt
összeg jelentős részét a szer-
zői jogvédő szervezet vezetői
között osztották el. Tavaly
ilyen jogcímen 68 ezer euró
gyűlt össze. ◀

Kinek jár a fürdővárosi rang?

ÚMSZ

► Tíz üdülő kapott fürdővárosi rangot, az erről szóló határozatot azért fogadta el a kormány, mert a következő években a hazai gyógyturizmus fejlesztése kiemelt fontosságú. Az Egészségügyi Minisztériumhoz tartozó Országos Rehabilitációs, Orvosfizikai és Balneoklimatológiai Intézet szakértőinek értékelése és a helyi önkormányzatok javaslatai alapján Amara, Călimănești-Căciulata, Félixfürdő, Govora, Herkulesfürdő, Kovászna, Olănești-fürdő, Szováta, Techirghiol és Vízanka érdemelte ki a balneoklimatoló-

giai központ minősítést. Ezekben a belföldön már ismert és népszerű üdülőkben a meglévő természeti adottságokat használják fel terápiás célra.

att – várhatóan külföldről is érdeklődnek majd, ezért a kiemelt gyógyüdülőekben jelentős befektetések, korszerűsítések lesznek.

A tervek szerint azonban a gyógyszeres kezelések mellett életmódprogramok, wellness-szolgáltatást biztosítanak, illetve diagnosztikaközpontokat is működtetnek. Az ide látogató betegek segítséget kapnak a gyógyuláshoz, a pihenni vágyók pedig minőségi szabadidős programokon vehetnek részt. A terápiás, rehabilitációs vagy megelőző kúrák iránt – a fent jelzett települések természeti adottságai mi-

Jövő évtől nő az áram ára

Hírösszefoglaló

► Két és fél százalékkal nő január elsejétől az elektromos áram ára, a kormány hét közepén elfogadott sürgősségi kormányrendelete a zöld, úgynevezett megújuló energia előállítását kívánja ezzel a pluszbevétellel támogatni. A tervek szerint a következő néhány évben 4-5 milliárd eurót fordítanak megújuló energia előállítására. Az áramszolgáltatók 2008 óta kötelesek úgynevezett zöld bizonylatokat vásárolni, ezeknek az értékét pedig visszafordítják a meg-

újuló áram gyártására. A tervek szerint 2015-re az országban felhasznált elektromos áram 35 százalékát megújuló energiaforrásból kell majd biztosítani. A befektetés érinti a fogyasztói árat is, a jövő év eleji áremelés egyhavi 50 lejes kiadás esetében 1,25 lejes emelést jelent majd. A zöld bizonylatok árszámára – az elektromos áram előállításának technológiájától és fogyasztástól függően – 27 és 55 euró között változik. Az áramszolgáltatók számára az energiaárakat szabályozó hatóság, az ANRE határoz-

za meg azt, hogy milyen értékben kell zöld bizonylatot vásárolniuk. Azok a magánfogyasztók, akik rendelkeznek megújuló energiaforrással, árcsökkentést kérhetnek attól az áramszolgáltatótól, amellyel szerződésben állnak. A tavalyi év végén Romániában összesen 462 MW teljesítményű szélenergia-mű működött, az idei év végére ez már elérheti az 1000MW kapacitást, jövőre pedig a szám megduplázódhat: így például 7,7 millió fogyasztó szükségleteit fedezhetik szélenergiából előállított árammal. ◀

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

Ön tudja, miről álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, ráadásul igen előnyös feltételekkel:

- maximálisan igényelhető összeg: 42.000 lej;
- előleg és kezesség nélkül;
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezelési költség;
- 0% előtörlesztési díj;
- ingyenes számlanyitási és számlavezetés.

* 10.000 lej értékű személyi kölcsön 7 éves futamidőre, THM: 14,85%, teljes visszafizetendő összeg: 15.708.84 lej.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

személyi kölcsön

13,93%*
éves változó kamat
a lej alapú hitelekre
THM: 14,85%

SZOMBAT
2011. október 15.

A nap filmjei

m1, 21.15
Agora

I.sz. 4. század, Egyiptom, a Római Birodalom uralma alatt. Alexandria utcáin vallási indíttatású erőszakos zavargások törnek ki, melyek a híres Könyvtárat, az akkori világ szelle-mi központját fenyegetik. A Könyvtárban rekedt briliáns asztronómus, Hypatia és tanítványai harcba szállnak, hogy megmentsék az ősi világ bölcsességét. Közülük ketten a nő szívéért is versengenek.

m2, 21.35
Az álmodó

Ben Crane a legjobb tréner a lovaspályán, ám karrierje egy csapásra véget ér, mikor díjnyertes lova, Sonya eltöri a lábát. Palmer, a tulajdonos számára értéktelenné válik mind ló, mind pedig a gondozója, ezért kirúgja Bent és csapatát a lóval együtt. Sorsuk kilátástalannak tűnik, ám ekkor Cale, Ben lánya lehetetlen kéréssel fordul apjához: gyógyítsák meg Sonyát, hogy újra versenyezhesen.

DUNA Tv, 22.00
Bronxi mese

A kilencéves Calogero New York olaszok lakta negyedében, Bronxban él a szüleivel. Apja, a buszvezető Lorenzo vasszi-gorra neveli őt, de egyúttal igyekszik a legtöbbet nyújtani neki és megóvni az utca kegyetlenségétől. A fiú szemtanúja lesz egy gyilkosságnak, de a rendőrök erőteljes ráhatása el-lenére sem hajlandó azonosítani az elkövetőt.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó/Ótói tea: Megy a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorims.
15.05 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Körhinta, Zenenegyed
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.10 Kolumbusz Kristóf
7.35 Szimba, az oroszlán-király
8.05 A mesemondó (dán rajzf. sor.)
8.35 Dakтари (am. kaland sor.)
10.30 Arcélek
11.00 Egészség +
11.30 A tudomány műhelyében
12.00 Munka-Társ
12.30 Határtalanul magyar
13.02 Híradó
13.15 Nyelvőrző
13.45 Vannak vidékek
14.15 Felfedező úton a Robinson család (új-zél. kaland sor.)
15.15 Törzsasztal
16.10 Talpalatnyi zöld
16.40 Veszélyben
17.15 Csapdahelyzet (am. thriller, 1953)
18.20 Az állatok nyelve
19.00 Híradó
19.35 Pannonia 3 keréken
20.00 Molnár Ferenc: A jó tündér (magyar színházi felv.)
22.00 Bronxi mese (am. krimi, 1993)
0.00 Dunasport
0.15 Alkonyattól pirkada-tig (am. akcióf., 1996)
2.05 Edvin Marton élő koncert - Zürich

TVR 1

6.55 Románia himnusz
7.00 Disney Klub
7.55 Zoom
8.10 Az ember és az idő
9.30 Babamágia
10.00 Légy okos szülő!
10.30 Lökött professzor
11.00 e-Fórum
11.30 Ahogy elő van írva
12.00 Pro Patria
13.00 A Román Televízió dokumentumfilmjei
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 UEFA Champions League Magazin
15.00 Egyszer az életben - szórakoztató műsor (ism.)
17.00 Találkozunk a TVR-ben! (live)
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Nostalgikus évek
23.00 Profeszionisták
0.10 A Tellier ház (francia filmdráma, 2008)
1.45 A 60-as évek halhatatlanjai (angol dokumentum soro-zat)
2.15 Ahogy elő van írva (ism.)
2.45 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.40 Zoom (ism.)

VIASAT 3

9.35 Zsirégetők
10.40 Trendközélben
11.10 Top-modell leszek!
12.05 Greek, a szövetség (soro-zat)
13.00 Luxusdoki (sorozat)
13.55 Szívek szállodája (sorozat)
15.55 Vérmes négyes (sorozat)
16.20 Mike és Molly (sorozat)
16.45 Két pasi (sorozat)
17.10 Beugró Plusz
18.15 Lucky Luke (olasz-am. western-vígj.)
20.00 Columbo (am. kri-mi)
22.00 Kísérleti patká-nyok (am. thrill.)

m1

7.00 Anno
7.25 Angi jelenti (ism.)
7.55 Opera Café
Benne: Híradó, sporthírek
10.00 Delta
10.30 Mozdulj!
11.00 Aranymetszés
11.55 Családom és egyéb emberfajták (am. sor.)
12.20 Gyerekjáték a szá-mítógép
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Múlt-kor
13.35 Zöld Tea
14.05 HungarlQ
14.35 Erdőjárók
15.05 Valaki
- Irimias Balázs építész
15.35 Vilmos herceg és Catherine - Királyi esküvő (am. dokumentumf.)
16.55 Az álmodó (am. családi film, 2005)
18.40 Gasztroangyal
19.30 SzerencseSzombat
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Agora (spanyol-máltai történelmi dráma, 2009)
23.20 Pánik (magyar romantikus vígjá-ték, 2008)
0.55 Early Music (koncertf.)
1.45 Sporthírek
1.55 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

8.00 Építészet
8.30 Szentek és mester-ségek (anim. sor.)
9.00 Balkáni szokások
10.00 Ki vagy, doki? (ang. sor.)
11.00 Liga 2: Juventus București-CSM Válcea mérkőzés (live)
13.10 Hétvége kettesben (live)
15.10 Montalbano felügyelő: Hamis játékok (olasz krimi, 2006)
17.00 Vésd a fejedbe - informatív műsor
18.00 Román útlevlél
19.05 Al Bano koncert
20.10 Szerелеm a négyzetben (amerikai romantikus víg-játék, 2000)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Gitárok ideje
0.00 Murdoch nyomozó rejtélyei (kanadai-angol sorozat)
0.55 Montalbano felügyelő: Hamis játékok (olasz krimi, 2006) (ism.)
2.35 Ki vagy Doki? (angol kaland sorozat) (ism.)
3.35 Murdoch nyomozó rejtélyei (kanadai-angol sorozat) (ism.)

SPORT.RO

9.00 Hírek
9.10 America's Cup Magazine
10.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pon-tos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Örül-jünk a focinak
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Foga-dás a félelemmel
16.00 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pon-tos sportidő
20.15 Ne kezdj ki Seagal-al
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling SMACK, Showtime
23.30 Fogadás a félelemmel

m2

7.55 Opera Café
10.00 A Biblia gyerme-keknek
10.25 A 3 kismalac és a farkasok
11.00 Nem ér a nevem, káposzta a fejem!
11.30 Kisokos
12.00 Boszorkánypalánta (magyar tévéf., 1988)
13.01 Momentán
13.25 Éretlenek (magyar sor.)
14.20 Gyermekkor
15.10 A korral jár?
15.55 Angi jelenti
16.25 A megsebzett boly-gó (magyar sor.)
16.50 Anno
17.15 Miklósa Erika és David D'Or koncertje
18.10 Városrajzolatok - Budapest
18.35 Az emlékezet hely-színei
19.05 Mi micsoda
19.30 Esti mese
20.00 Montalbano fel-ügyelő (olasz krimisor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 Az álmodó (ameri-kai családi film, 2005)
23.20 Telesport
0.10 Gasztroangyal
1.00 Videoton FC- Kecskeméti TE bajnoki lab-darúgó mérkőzés

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Mi történik doktor úr?
10.30 Fogadás az étellel (román sorozat) (ism.)
11.30 Fogadás az étellel (román sorozat) (ism.)
12.30 Ne vessz csak! (am. vígj. sor.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.05 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat)
14.15 Pókember 2. (amerikai kalandfilm, 2004)
17.00 Kenguru Jack (am.-auszt. akció-vígj., 2003)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Csúcsformában 2. (amerikai akció-vígjáték, 2001)
22.30 A pofonok földje (kinai-hongkongi akció-víg-játék, 2004)
0.30 Local Kombat Piatra Neamt
2.00 Pro Tv hírek, sport (ism.)
3.30 A pofonok földje (kinai-hongkongi akció-víg-játék, 2004) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (amerikai sorozat)
9.45 Együtt örökké (sorozat)
12.30 A kötelék (sorozat)
14.30 Clase 406 (sorozat)
15.30 Amor real (mexikói sorozat)
16.30 Igaz törté-netek
17.30 Az örökösök (am-kol. sor.)
19.30 A csá-bítás földjén (mexikói sorozat)
20.30 A szerelem győzelme (mexikói soro-zat)
22.00 Perro amor (amerikai sorozat)
23.30 Szerelmemkönyvek (román sorozat)

RTL KLUB

7.40 Forma-1 (élő)
- Koreai Nagydíj
9.20 Kölyökklub
Éliás, a kis mentőhajó, Frédi és Béli, avagy a két kőkorszaki szaki
11.05 Winx Klub (anim. sor.)
11.30 Asztro Show
12.30 Házon kívül (ism.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.40 Jéglovagok (am. dok. sor.)
14.40 Forma-1
- Koreai Nagydíj
Jeonnam, Dél-Korea
- Korean International Circuit
16.25 Döglött akták (am. krimisor.)
17.20 Bunyó karácsonyig (olasz-német-am. vígj., 1994)
19.30 Híradó
20.00 Fókusz Plusz
20.30 X-Faktor (2011)
Tehetségkutató show-mű-sor
23.30 ValóVilág
- Összefoglaló (élő)
Utána: RTL-hírek
0.45 Szörnyek szigete (am. akcióf., 2005)
2.35 Állati dumák (angol-am. anim. sor.)
3.00 Fókusz Plusz Maga-zin (ism.)

ANTENA 1

4.45 Közvetlen hozzáfér-s (ism.)
Simona Gheorghe műsora
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Beethoven nagy áttörése (amerikai családi film, 2008)
12.00 Xena (amerikai kaland sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Jöttem, láttam, beköltöztem (am. vígj., 1992)
Goldie Hawn, Steve Martin, Dana Delany, Julie Harris, Donald Moffat, Peter MacNicol
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
17.00 Impact Point (amerikai thriller, 2008)
Sz.: Brian Austin Green, Melissa Keller
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
20.20 X-Faktor - verseny show
23.20 Stephen King: Halálsoron (amerikai fantasztikus thriller, 1999)
2.30 Impact Point (amerikai thriller, 2008) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Porco Rosso - A mes-terpilóta (animációs film)
12.55 Hullámok szárnyán (am. vígjáték)
14.50 Ne-vem: Senki (ol.-fr.-NSZK vígjáték)
17.00 Ping-Pong: Az ököl színre lép (am.-hongk. vígjáték)
18.30 Csonthülye (amerikai-dél-af. vígjáték)
20.30 Gagy mami (amerikai-német vígjáték)
22.15 Terror a tenger alatt (amerikai-angol-bolgár film)
0.00 Nitro (kan. akciófilm)

TV2

7.00 Látletet a Földről
7.25 Tv2 matiné
Benne: 414-es küldetés, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.25 Egy tini naplója (vígj. sor.)
12.15 Bajnokok Ligája magazin (ism.)
12.45 Babavilág
13.15 9 hónap
13.45 Túsarak
- Életmód, divat, stílus
- nőknek
14.15 Walker, a texasi kopó (am. sor.)
15.15 Autóguru
15.45 Gyilkos számok (am. krimisor.)
16.45 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.35 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.30 Eva Luna (am.-mex. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 Bean - az igazi katasztrófafilm (angol-am. vígj., 1997)
22.15 Kivonat (am. rom. vígj., 2009)
Közben: Kenőrsorsolás
0.20 A terror arca (am. akcióf., 2003)
2.00 EZO.TV
3.00 Kalandjázat (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Kortárs Kung Fu stílusok (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok - life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Az 5 csillagos otthon
12.30 Ízek, három szakács
13.00 Focus monden
13.30 Mondenii - szórakoztató műsor (ism.)
14.30 Bűnös viszonyok (angol-amerikai filmdrá-ma, 2006)
16.30 Anyacsere - reality show
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (ism.)
20.30 Rád vagyok kattan-va (amerikai romantikus vígjáték, 2000)
22.30 Legyőzhetetlen (am. életr. drám., 2006)
0.30 Vihar után (amerikai thriller, 2001)
2.30 Legyőzhetetlen (am. életr. drám., 2006) (ism.)

KANAL D

9.00 Nem ér a nevem (sorozat)
9.30 Reaper - Dé-monirtók (amerikai akció sorozat)
10.30 Egyásra utalva (amerikai-kanadai kalandfilm, 2003)
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Ked-ves barátnőm (ismétlés)
16.00 D-Paprazzi (ismét-lés)
16.45 Akarsz milli-omos lenni?
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Ez Románia!
20.30 Esküvő meglepetésekkel
22.45 Véletlen anya - real-ity show

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
Az utánpótlás magazinja
9.30 Iskolapépda (ism.)
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai maga-zinja
11.05 Ikon (ism.)
11.30 Ösök tere (ism.)
12.05 Tíz perc
12.30 Stopper (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Panaszkönyv (ism.)
14.30 GyógyHír
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Bruttó (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Európai híradó (ism.)
17.05 Ázsia
17.30 Globál (ism.)
18.00 Híradó
18.30 BBC Reporters (ism.)
19.05 BBC Hard Talk (ism.)
19.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
20.00 Híradó
20.30 Retrográd (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
23.05 Vetítő (ism.)
23.06 Elfelejtett ének - Makovecz monológ
0.05 BBC Click (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
- Fa
7.00 Hogyan készült?
Golfütő, ostya, drót, kábel, vonatkerék
8.00 Autókereskedők
- Land Rover Discovery
9.00 Óriás költöztetők
- Megajachtok
10.00 Para? Normális?
11.00 Állítólag...
- Defekt
12.00 A túlélés törvényei
- A vörös sziklák vidékén
14.00 Édesvízi szörnyek
16.00 Állítólag...
- Valkűr hadművelet
17.00 Aranyláz
Alaszkában
- Mindent egy lapra
18.00 Óriás költöztetők
- Óriás tengeralattjáró
19.00 Mocsári macsók
20.00 Licitvadászok
- A gengszter whiskey-je, Cállóvölde
21.00 A mérnök szemével
22.00 Iparkodjunk
- Üveg
23.00 Kíváncsiság
- Hogyan alakult ki Ameri-ka?
0.00 Wikileaks: veszélyes igazság
1.00 Egy idióta külföldön
- Brazília
2.00 Ez csak üzlet

ETV

8.00 A nyolclábú buckala-kók, dokf.
8.30 Zene
8.45 Ízelítő ism.
9.00 Néptánc
9.30 Hitélet ism.
10.00 Made in Hungary
10.15 45 Perces Megállók, ism.
16.00 Hitélet ism.
16.30 Országos fogathajtó baj-nokság, ism.
18.30 Híradó
19.00 Erdélyi Kávéház
19.30 Híradó
20.00 Piac-tér ism.
20.30 Híradó
21.00 Kultúrcsepp ism.
21.30 Híradó
22.00 Több szemközt ism.
22.30 Híradó

VASÁRNPAP
2011. október 16.

A nap filmjei

TV2, 21.05
Charlie angyalai: Teljes gázzal

A szexi angyalok visszatérnek, hogy megküzdjenek a gonosz exangyallal. Az érzéki és angyali szépségű lányok és segítő-társuk, Bosley feladata, hogy visszaszerezzék a gyűrűket, amikben a nemzeti tanúvédelmi program résztvevőinek adatai találhatóak. Beletaposnak a gázba és indul a fergeteges iram, ami senkit nem kímél. Reszketsetek gonoszok, újra itt vannak az angyalok.

m1, 22.30
A bombák földjén

Az Irakban dolgozó amerikai bombaosztag tagjai talán a világ legveszélyesebb munkáját végzik. Nap mint nap bombákat hatástalanítanak a háborús övezet kellős közepén. Életük azon múlik, hogy sikerül-e a megfelelő zsinórt elvágni idejében, mielőtt valaki felrobbantaná az elrejtett tölteteket. Számukra Bagdadban mindenki potenciális ellenség, ezért belső konfliktusaik ellenére össze kell tartaniuk.

RTL Klub, 23.45
A hajsza

Jack Hammondot egy fatális félreértés következtében bebörtönzik. Éppen az egyik börtönből szállítják egy másikba, amikor kihasználva a meglazult őrzést, megszönik. A nagy szabadság reményében Mexikó felé veszi az irányt. Éppen csak betér egy benzinkúthoz, ahol két okoskodó rendőrt vesz észre. Hogy elkerülje a velük való találkozást egy fegyvernek látszó tárggyal, ami nem más, mint egy csokoládé.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Nóták
17.25 Rádióistentisztelet református egyház
17.55 Hírek, adászáras

DUNA TV

6.15 Gazdakör (ism.)
7.10 Hókusz-Pókusz
Cirkusz
7.15 Az Ótestamentum
7.45 Kolombusz Kristóf
8.10 Szimba, az oroszlánkirály
8.35 A mesemondó
9.05 Daktari (am. kaland sor.)
10.00 Isten kezében
10.25 Élő egyház
11.00 Unitárius istentisztelet Nagyajtáról
12.00 Világ-nézet
13.02 Híradó
13.15 Élő népzene
13.45 Hazajáró
14.20 Rosszcsont kalandjai (am. sor.)
15.15 Csellengők
15.45 Törvény által védve
16.15 Utókor
16.45 Múltidéző
17.20 Egy örült éjszaka (magyar vígj., 1970)
19.00 Híradó
19.30 Heti Hírmondó
20.00 Önök kérték!
21.00 Műsor Show (magyar szór. műsor)
22.30 Klubszoba
23.30 Dunasport
23.45 Élet a Marson
0.40 Luther (angol sor.)
1.30 Koncertek az A38 hajón
2.35 Múltidéző (ism.)

TVR 1

6.55 Románia himnusz
7.00 Disney Klub
7.55 Zoom
8.10 A hit világa – 1. rész (live)
10.00 Dana kertjében
10.35 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Sajtó és hatalom (live)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Nemzetközi cirkusz előadás
15.00 Erdőn, hegyen
16.45 Szereltem a képernyőn túl
17.00 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor)
– 1-2. rész
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Distractis Show (szórakoztató műsor)
21.35 Az utolsó légió (angol-olasz-francia-tunéziai akcióf., 2007)
23.25 100%-ban garantált
0.25 Dánutz S.R.L. – 1-2. rész
2.15 Találkozunk a TVR-ben - talk show (ism.)
3.40 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.35 Szex és New York light (sorozat) 10.50 Széptestben 11.20 Édes kísértések 11.50 MaxxMotion 12.20 A nagy házalakítás 14.15 Jack Hunter (am. kalandfilm) 16.10 Houdini (am. filmdráma) 18.05 Felejtst el Párizst! (am. rom. vígjáték) 20.05 Harmadik műszak (sorozat) 21.05 CSI (sorozat) 22.00 Született detektívek (sorozat) 22.55 Amerikai pite: A szerelem Bibliája (am. vígjáték)

m1

7.00 Esély
7.25 KorTárs
7.55 Opera Café
10.00 Engedjétek hozzám
10.10 Katolikus krónika
10.40 Útmutató
11.05 Tanúságtevők (ism.)
11.30 Tanúságtevők
11.55 Kérdések a Bibliában
12.10 Református magazin
12.35 Református ifjúsági műsor
12.45 Balatonfelvidéki református templomok
13.01 Hírek
13.05 Zegzugos történetek
13.35 Anno
14.05 Tokaj szőlővesszein...
14.35 Gerolsteini kaland (magyar rom. vígj., 1957)
16.50 Telesport
16.50 Újpest FC - ZTE FC bajnoki labdarúgó-mérkőzés
19.05 Déltenger kincse (auszt.-francia kaland sor.)
19.55 A Lényeg
20.30 Híradó este
21.15 Magyarország, szeretlek!
22.30 A bombák földjén (am. filmdráma, 2008)
0.35 Rekviem egy álomért (am. filmdráma, 2000)
2.15 Sporthírek

TVR 2

8.00 Vésd a fejedbe (ism.)
9.00 Román útlevel
10.00 Ki vagy, doki? (angol kaland sor.)
11.00 Motomágia
11.30 Femina
12.00 Jamie
30 perces ebédje
13.10 Hétvége kettesben (live)
15.10 Téli napforduló (angol-német rom. dráma, 2003)
16.45 Egészségpasztilla
17.00 Balkáni szokások
18.00 Kaland és természet
18.30 Csavargó halász
19.00 UEFA Champions League Magazin
19.30 Nagy lábon - kulturális magazin
20.00 Rázushow - szórakoztató műsor
21.00 CSI: A helyszínelők (amerikai-kanadai krimisorozat)
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Murdoch nyomozó rejtélyei (kan.-angol sor.)
0.55 Téli napforduló (angol-német rom. dráma, 2003)
2.30 Ki vagy, doki? (angol kaland sor.) (ism.)

SPORT.RO

10.00 Hírek 11.05 Pro-Motor 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Ploiesti-i harcok 14.30 Pontos sportidő 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő (live) 20.00 A fény harcokai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája 23.00 Gigászok harca 0.00 Sport.ro Hírek

m2

7.55 Opera Café
Benne: Björn mackó kalandjai,
Éliás, a kis mentőhajó
11.00 Amika (sor.)
11.10 Kristályküldetés
11.35 Hajrá, Becky! (sor.)
11.55 Sarah Jane kalandjai (sor.)
12.30 Most a Buday!
13.15 Katolikus krónika
13.40 Útmutató
14.05 Tanúságtevők
14.55 Kérdések a Bibliában
15.10 Református magazin
15.35 Református ifjúsági műsor
15.45 Balatonfelvidéki református templomok
16.00 Kultúrák és vallások az ókor romjain
16.15 A megsebzett bolygó
16.55 Csavargások Afrikában
17.20 Balázs Elemér-koncert
18.10 Városrajzolatok
18.35 Az emlékezet helyszínei
19.05 Mi kicsoda
20.30 Esti mese
19.55 Montalbano felügyelő (sor.)
21.00 Híradó este
21.35 A Lényeg
22.00 Átok (játékf.)
22.30 Telesport
23.20 Gerolsteini kaland (magyar vígj.)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, i
dójárásjelentés
10.00 20 év után (talk show)
11.00 Kenguru Jack (am.-auszt. akció-vígj., 2003) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Apropos TV - szórakoztató műsor
14.00 Csúcsformában 2. (amerikai akció-vígjáték, 2001)
15.45 Románia hangja - szórakoztató műsor (ism.)
18.00 Románia szeretlek!
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.15 Román komédia társaság - szórakoztató műsor
21.15 A sötétség határán (angol-amerikai thriller, 2010)
23.45 Apropos TV - szórakoztató műsor (ism.)
0.45 Románia szeretlek! (ism)
3.15 A sötétség határán (angol-amerikai thriller, 2010) (ism.)

ACASA

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Együtt örökre (sorozat) 12.30 A kötelék (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 Amor real (sorozat) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Az örökösök (sorozat) 19.30 A csábítás földjén (mexikói sorozat) 20.30 A szerelem győzelme (sorozat) 22.00 Perro amor (amerikai sorozat) 0.00 Szerelemkönyvek (román sorozat) 1.00 Clase 406 (mexikói sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai,
Éliás, a kis mentőhajó
8.35 Forma-1 (élő)
- KoreaiNagydíj
Jeonnam, Dél-Korea
- Korean International Circuit
11.05 Trendmánia
11.35 Teleshop
12.35 Törzsutas
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 Merlin kalandjai (sor.)
14.15 Magyar autósport-magazin
14.35 Forma-1 (élő)
- KoreaiNagydíj
Jeonnam, Dél-Korea
- Korean International Circuit
Utána: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.10 Míg a halál el nem választ (vígj. sor.)
17.35 Spionfióka (amerikai akció-vígj., 1991) (12)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 ValóVilág (2011) (élő) - Kiválasztás
22.25 Heti hetes
Utána: RTL-hírek
23.45 A hajsza (amerikai akcióf., 1994)
1.25 Portré
2.00 Totál szívás (am. krimisor.)

ANTENA 1

4.45 Beethoven nagy áttörése (amerikai családi film, 2008) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Jöttem, láttam, beköltöztem (amerikai vígj., 1992) (ism.)
12.00 Xena (amerikai kaland sorozat)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
13.45 X-Faktor - verseny show (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.15 A fenébe is - szórakoztató műsor
22.00 Kémjátszma (angol-amerikai krimi, 2001)
0.45 A fenébe is - szórakoztató műsor
2.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.)
2.45 Xena (amerikai kaland sorozat) (ism.)
3.30 Kémjátszma (angol-amerikai krimi, 2001) (ism.)

TV2 TV 2

7.15 Látélet a Földről
7.45 Tv2 matiné
11.00 Született kémek
11.30 Avatar
- Aang legendája (anim. sor.)
12.00 Ability
12.30 Stahl konyhája
13.00 Kalandjárt
13.30 Borkultusz (ism.)
14.00 Talpig nő (magazinnműsor)
14.30 Több mint TestŐr (életmódmagazin)
15.00 Simlis Jack, a karibi szuperkém (am.-új-zél. sor.)
15.50 Bean
- az igazi katasztrófafilm (angol-am. vígj., 1997)
17.30 Bűbajos boszorkák (am. sor.)
18.25 ÖsszeEsküvők (valóságshow)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
21.05 Charlie angyalai: Teljes gázzal (amerikai akció-vígj., 2003)
23.05 Frizbi Hajdú Péterrel
0.05 TotalCar
0.35 Knight Rider (am. sor.)
1.30 Mária, a skótok királynője (angol filmdráma, 1972)
3.40 EZO.TV

PRIMA TV

4.30 Rád vagyok kattanva (amerikai romantikus vígjáték, 2000) (ism.)
6.00 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
8.00 Eladó lányok (vígj. sor.)
9.00 Stílusitkok (ism.)
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress!
12.30 Én, Te, Ő (vígj. sor.)
13.00 Focus Monden (ism.)
13.30 Miss vidéki lány - reality show (ism.)
15.30 Kötekedők krónikája (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (telenovella)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.00 Fején a nagyvilág
2.30 Ház, építés, design (ism.)
3.00 Levintza bemutatja (ism.)

KANAL D

8.30 Lányok meglepetéssel 9.00 Smile TV 9.30 Eli Stone (am. sorozat) 10.30 Earth Minus Zero (am. film) 12.30 Hírek 13.15 Vacanța Mare Reloaded (ismétlés) 14.15 Esküvő meglepetésekkel 16.45 Akarsz milliomos lenni? (ismétlés) 17.45 Ez Románia! 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Parazzi 20.30 Szemek az árnyékban 22.00 Nyomultak (am.-angol-német romantikus dráma)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ősök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Fotográfiák (magyar dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepítők
- Beton
7.00 Hogyan készült? Szörfdeszka, matrica, szendvicseksz, beton tetőburkoló
8.00 Autókereskedők
- BMW M3
9.00 Hogyan csinálják? Egy kilométer vastag kemény szikla, narancsszíret, üveghehlítés
10.00
11.00 Amerikai hotrodok - Hotrodverseny
12.00 Nagymenők négy keréken
13.00 Autókereskedők
15.00 Óriás költöztetők
16.00 Állítólág...
- Mission Impossible maszk
17.00 Kíváncsiság
- Hogyan alakult ki Amerika?
18.00 Édesvízi szörnyek
- Japán szörnyek
19.00 Kényszerleszállás a Hudson folyón
20.00 Így működik a Világegyetem
21.00 Autókereskedők
23.00 Újjáépítők
- Chevy Nova
1.00 Óriás költöztetők
- Megajachtok
2.00 A fegyverkovács

ETV

7.30 Kultúrcepp 8.00 Ze- 8.45 Ízelítő, ismétlés 9.00 A hétmérföldes, ismétlés 9.30 Metszet, ismétlés 10.00 Útmutató 10.30 Hitélet, ismétlés 16.00 Piacról 16.30 Neve és hivatása... 17.00 Hitélet ism. 17.30 Több szemközt 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcepp, ismétlés 19.30 Híradó 20.00 Tájkép, ismétlés 20.30 Híradó 21.00 Híradó 22.00 Metszet, ismétlés 22.30 Híradó 23.00 Több szemközt, ism.

Október 14., péntek
Az év 40. hete és 287. napja, hátravan 78 nap

Ma az **Ilona**, **Alán**, **Bocsárd** nevűek ünnepelnek. Az Ilona női név, a Heléna régi magyarosodott alakváltozata, amelyet a középkor óta használnak ebben a formában. A magyar nyelvbe szláv közvetítéssel került. Alán kelta eredetű angol névből származik. A Bocsárd bizonytalan eredetű férfinév, talán összefügg a Bocsárd helységnévvel, amely a régi magyar bocsár szóból származik, aminek a jelentése: kádár, pohárnok. Szombaton **Teréz** és **Aran-k** napja lesz. Vasárnap **Gálok** és **Amb-rusok** ünnepelnek.

Évforduló
• 1911 – Budapesten bejegyzik az első magyar filmvállalatot, a Hunnia Filmgyárat.
• 1912 – Theodore Roosevelt amerikai elnök ellen merényletet követnek el a Milwaukeeban, kampánya közben. Beszédét lőtt sebével is megtartja.
Szombat, október 15.

- 1619 – Bethlen Gábor erdélyi fejedelem birtokába kerül a pozsonyi várban őrzött Szent Korona.
- 1750 – Megindul a menetrendszerű postakocsijárat Bécs és Buda között.
- Vasárnap, október 16.**
- 1701 – Megalapítják a Yale Egyetemet.
- 1897 – Megnyílik a budapesti Magyar Színház.
- 1906 – Törvényesítik a prostitúciót Magyarországon.

Vicc
– Te Jenő, hallottad, hogy a Tibi kórházban van?
– Ne mondd, tegnap láttam egy szőke bombázóval!
– Eppen ezért! A felesége is látta...

Recept
Pikáns céklasaláta
1 dl olívaolajjal, 3 evőkanál ketchuppal, 1 citrom levével, 1 dkg sóval 2 kávéskanál borsikafüvel, fél csomó finomra vágott snidlinggel, petrezse-lyemzölddel, és ízlés szerint mézzel dresszinget készí-tünk. Megfőzünk 80 dkg cék-lát, megtisztítjuk és felkock-ázzuk. Ráöntjük a dresszin-get, és hűtve tálaljuk.

A hatos lottó nyerőszámai:
42, 5, 46, 2, 43, 24.

Gondolatjel *Visky István rovata*

Ha el akarod mondani a másik embernek az igazságot önma-gáról, előbb nevetesd meg. Kül-lönben egy életre ellenséged lesz. Nincs is más, amit jobban gyűlölnénk, mint amikor vala-ki megmondja az igazat ró-lunk. Rádadásul úgy, hogy a szí-vünk mélyén tudjuk is, hogy igaza van. Sokkal könnyebb el-viselni az igazságot, ha közben

nevet az ember. A jó időben való nevetés megtanít kinevetni ön-magunkat. Az önmagán nevetni tudó ember pedig kész elfogadni a figyelmeztetést is. Ha valaki mellénk áll és felajánlja, hogy együtt nevet velünk hibáinkon, és kész együtt nevetni velünk sa-ját hibáin is, akkor egy olyan ba-rátra leltünk, aminek értékét alig-alig lehet felfogni.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Sokat javíthat az emberi kapcsola-tain, ha eléggé figyelmes. El-nyerheti mások szimpátiáját, ha érdeklődik sorsukról.
BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Munkája és magánélete terén egyaránt szenteljen figyelmet a részletekre. Pénzügyeire most is kiemelt figyelmet kell szánnia.
IKREK (V. 21.–VI. 21.)
Ha vásárlásra szánja el magát, csak azokat a dolgokat vegye meg, amelyekre szüksége van.
RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Gondok adódhatnak a párkap-csolatában. Egyikőjük módfelett féltékenyekedik, és sajnos nem alaptalanul.
OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)
Érvényesülési gondoljai lehetnek, és ezt a környezete is észreveszi a viselkedésén. Ne temetkezzen be-le az önsajnálatba.
SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Aktív és mozgékony. Pillanatok alatt képes kapcsolatot teremteni, barátokat keresni.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
Magabiztosságát és öntudatossá-gát erősíti a telihold. Végre for-mába lendül, és már nem szorul görcsbe a gyomra, ha az anyagi helyzetére gondol.
SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
A hűvös reggelek még szokatla-nok. Egészségét egy nátha vagy kisebb fertőzés veszélyezteti. Igyon sok forró teát.
NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
Derűs hangulatban, kezdemé-nyező kedvében van. Kár lenne csupán pihenésre használni a kö-vetkező napokat.
BAK (XII. 22.–I. 20.)
Magánélete kerül előtérbe. Szin-te egész nap a középpontban van, a bolygók mégis arra figyelme-ztetik, hogy hagyjon másokat is érvényesülni.
VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)
A pénzügyek kerülnek előtérbe, kicsit vissza kell fognia magát költekezés alkalmával.
HALAK (II. 20.–III. 20.)
Aktív, mozgalmas lesz a mai napja. Hagyja, hogy sodorják magukkal az események.

Ma

A következő napok időjárása

	Szombat	Vasárnap
Bukarest	9°C / 13°C	8°C / 12°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

	Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	derült, napos idő	12°C	3°C
Brassó	esőre, záporokra számíthatunk	9°C	-1°C
Bukarest	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	4°C
Csiksereda	esőre, záporokra számíthatunk	9°C	-1°C
Kolozsvár	esőre, záporokra számíthatunk	9°C	0°C
Marosvásárhely	esőre, záporokra számíthatunk	11°C	-1°C
Nagyvárad	derült, napos idő	11°C	1°C
Szatmárnémeti	esőre, záporokra számíthatunk	11°C	0°C
Temesvár	derült, napos idő	12°C	3°C

Dél felé mozogva egy frontálzóna hagyja el a délelőtti órákban az orszá-got, ezért főként délen lehet eső, zá-por. A front mögött napközben go-molyfelhők képződnek, azokból bár-hol lehet kisebb zápor.

Gyászrovat

Horváth István

***	MOZGÁS-TAN, ERŐTAN	LÉLEKBEN ELTÁVO-LÓDIK	LITVÁN AUTOJEL	KÖZÉPKORI TORNÁK HÓSE	***	AZ URÁN VEGYJELE	CSELE-KEDET	OTT A MÁSIK PARTON	TITOKBAN ADOTT PÉNZÖSZ-SZEG
NŐI TEST-RÉSZ					LESZÁR-MAZOTT MOSDÓTÁL				
ODÁBB TASZIT					EDUARD BECÉZVE PORSZERŰ HAMU				
SVÁJCI AUTOJEL			KÖVER, DUZZADT IRATOT KELTEZŐ						
ARANY JÁNOS VERSE									
PORCIÓK-BA OSZT							SZEMÉ-LYED LIBABE-SZED		
NETWORK (RÓV.)				SZÓTOL-DALEK SORSI				GOMB-DARABI A-TÖL TÁRSA	
A LÓ IS ILYEN ÁLLAT					KATEKIZ-MUS SZELED VAD				
A KINTI						TALÁLAT LABDAJA-TEKBAN TONNA			
KISEBB CSOPORT									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Maros-vásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az *Új Magyar Szó* bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átven-ni csak az *Új Magyar Szó*ra való hi-vatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

94.0 FM PROFÍ RÁDÍÓ
A ZENE ÁRAD BELŐLE

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

95,1 fm Paprika Rádió
Fülön csíp.

95 FM SICULUS Rádió

Sláger Rádió
fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDÍÓ
FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Meglincselték az amerikai

Kosárlabda

Turós-Jakab László

Amint az várható volt, a média és a karhatalom nyomása hamar megtette hatását: fellibbent a fátyol Chauncey Hardy erőszakos halála ügyében. A két központi sportnapilap szerint megjelentek az első vallo-
mások, amelyek fényt derítenek az Emotione mulatóban szombatról vasárnapra virradólag történetekre.

A névtelenségét érthető módon megőrizni kívánó személy horrorisztikus beszámolója a *Libertatea* hasábjain látott napvilágot. Az illető azt állítja, hogy a mint mindig, ezúttal is mindenkiel barátságos és közvetlen amerikai kosaras sorra vette a lányokat, rendre megtáncoltatta őket. Utoljára a világhálón megjelent képen látható szőke lányt kérte fel, nem tudván, hogy a helyi rendőrség egyik vezetőjének sarja korábban éppen az iránta táplált érzések miatt hagyta ott barátját. A fiatalember jelen volt a mulatóban, és adott ponton három asztaltársával, köztük Gypsy Gypsyval együtt váratlanul lerohanta Hardyt. Valamelyikük egy

pezsgős üveggel leütötte, majd eszméletlenre verték és rúgták. A tanú azt állítja, hogy a lincselés végén meg is taposták a fejét, majd elhagyták a mulatót. Minden pár perc alatt zajlott le, távol a kosaras csapattársainak asztalától, ezért állítják most is, hogy semmit sem láttak.

Később, amikor a támadók megtudták, hogy bárbar cselekedetüknek a lehető legsúlyosabb következménye lehet, tanácskoztak és eldöntötték, hogy a törvény előtt legkevésbé „sebezhető” Ionuț Adrian Tănasoia vegye magára az egész felelősséget. Gypsy Gypsyanu állítólag százezer

eurós „fajdalomdíj” fejében elvállalta...

A tragédia többi mozzanata már ismert, sajnos Chauncey Hardy halálához az orvosok is hozzájárultak azzal, hogy értékes időt vesztek az ellenőrizetlen információk készpénznek vétele miatt. A mulasztások egész láncolatát elkö-

vető öt giurgiui orvos közel 60 ezer (új) lejes pénzbírságot kapott, s a minisztériumi vizsgálat még be sem fejeződött a fővárosi Bagdasar Arseni Kórházban, ahol szintén hibáztak a fehérruhások.

Edzője, Theo Matthew Evans, valamint csapattársa, a szintén amerikai Justin Neal Eller kíséretében Chauncey Hardy koporsója elhagyta Romániát. Evans és Eller sem kíván visszatérni Romániába, s a CSS Giurgiui másik amerikai idegenlégiósa, LeVar Seals is szerződést bontott a férfi kosárlabda-élvonal újoncával. Ray Kraemer még nem döntötte el, hogy mit fog csinálni, Bojan Grubiszics és a román játékosok viszont már igen – maradnak.

A giurgiui városatyák javaslatot terjesztettek elő, hogy a sportszarnok az elhunyt amerikai kosaras nevét viselje. A Román Kosárlabda-szövetség bankszámlákat nyitott a BRD fővárosi Calderon-fiókjánál: Chauncey Hardy támasz nélkül maradt családját lejjel lehet segíteni a RO24BRDE410SV2752308 4100-as és valutával a RO20BRDE410SV2752316 4100-as számlán. ◀

Világhálót bejárt képek: ezért a lányért kellett meghalnia Chauncey Hardynak (a háttérben balra)

Halasztott a CSS Giurgiu

Kosárlabda

T. J. L.

A harmadik forduló mérkőzéseivel folytatódna a hét végén a kosárlabda-bajnokságok. A szombatra tervezett Nagyszebeni CSU Atlasiib–CSS Giurgiu mérkőzést elhalasztották, csakúgy, mint a hétközi 4. fordulóban esedékes CSS Giurgiu–CSU Asesoft Ploiești-találkozót. A giurgiui csapat jövője a lehető legbizonytalanabb, hiszen legjobbjá koporsóban tért haza az Egyesült Államokba, s további két tengerentúli játékos nem kívánja Romániában folytatni pályafutását.

Ma Csíkszeredai Hargita Gyöngye BC–Politehnica Iași- és Temesvári BC–

Nagyvárad CSM-találkozókat rendeznek, utóbbiról TVR Bega menti adója számol be élőben 18 órai kezdettel.

A szombati összecsapások közül a TVR3 választása a bukaresti Dinamo–BCM Pi-tești-meccsre esett, amelyet 18 órai kezdettel közvetít élőben. A CSU Asesoft Ploiești–CS Otopeni-találkozóról a GSP Tv sugároz élőben (20.15 órától), míg Medgyesről, a Gaz Metan–Marosvásárhelyi BC Mureș-rangadóról a DigiSport (vasárnap, 20 órai kezdettel). Szombaton még SCM U Craiova–Energia Rovinari és Bukaresti CS Municipal–Kolozsvári U-Mobitelco-BT-mérkőzéseket rendeznek. Mindenhol a kezdő sípszót megelőzően egyperces

csenddel adóznak Chauncey Hardy emlékének. Két forduló után a Gaz Metan, a BC Mureș, a Nagyvárad, az U-Mobitelco-BT és a Giurgiu veretlen, míg a Ploiești, a Dinamo, a CSM, a Hargita Gyöngye és a Iași nyeretlen.

A női bajnokságban ma Temesvári BCM Danzio–SCM U Craiova-mérkőzés nyitja a sort. Szombaton Bball 6 Sepsi BC–CST Alexandria, Kolozsvári U–Brassói Olimpia, Marosvásárhelyi Nova Vita–Gyulafehérvári CSU, Buk. CSM Sportul Studentesc–Nagyvárad CSM U és Politehnica Național Iași–Buk. Olimpia-mérkőzéseket rendeznek, a Szatmárnémeti CSM vasárnap fogadja a bajnoki címvédő Aradi ICIM-et. ◀

Steaua–Vaslui-rangadóval folytatódik a Liga-1

Labdarúgás

ÚMSZ

A válogatott Eb-selejtezős leszereplését követően a 10. forduló mérkőzéseivel folytatódik a labdarúgó Liga-1 2011-12-es idénye.

Pénteken 19 órakor (Digi Sport élő), a Rapid a CS Mioveni-t fogadja. A vendégek kispadján új edző mutatkozik be, Mihai Stoichiță, aki azonban előjáróban leszögezte, hogy ne várjanak csodát tőle.

Szintén holnap Galacon a forduló egyik érdekes mérkőzését vívja a bajnoki címvédő Oțelul és az egyre magabiztosabb Astra. A ploiești-iek hét forduló óta veretlenek és egy újabb sikerrel dobogókörbe kerülhetnek. A 21.30-kor kezdődő mérkőzést a Digi Sport közvetíti élőben.

Szombaton három újonc is pályára lép, Ploiești-en a Petrol a Nagyszebeni Voință fogadja (18 óra, Digi Sport). Este fél 10-kor a CFR 1907 lesz a Concordia Chiajna vendége, s a kolozsváriak nem rejtik véka alá, hogy csak a győzelem számít nekik elfogadható eredménynek a sereghajtó újonc otthonában. A Regieben a szintén kieső helyen álló Sportul Studentesc a Marosvásárhelyi MFC-t fogadja (15 óra, Dolce Sport), s az összecsapás totónyelven 1, x, 2-s.

Vasárnap 19 órakor (Digi Sport élő) az U a Brassói FC ellen feledtetné szurkolóival a Kuban Krasznodar elleni stadionavatató kudarcot (0-4). A forduló slágermérkőzését este fél 10-kor vívja Vaslui-ban az FC és a Steaua. A moldvaiak ötödik és a steauások nyolcadik helye sem ad örömet, ezért a két gárda várhatóan keményen megküzd a három pontért. A vendégek edzőjének, Ilie Stannak „csak” egy-egy hátvéd, illetve középpályás hiányzik a kezdőtizenegyből, amelyben Stanca, Martinovici, Geraldo, Brandan, Prepeliță, Bourceanu, T. Bălan, Tatu és Rusescu kapna helyet. Főhet a feje Viorel Hizónak, a házigazdák Liga-1-es korelnök trénerének is, miután kilenc játékosára nem számíthat: Pavlovic eltiltását tölti, Marius Constantin játékjoga pedig továbbra is bizonytalan, míg Cănu, Gerlem, Gladstone, Bălăce, Annang, Hugo Luz és Sânmărtean sérült. Miután azonban a meccsnek óriási a tétje, utóbbi még egy hosszabb kényszerszünet kockázatával is vállalni akarja a szereplést.

Rendkívül érdekesnek ígérkeznek a hétfői mérkőzések is. A Târgu Jiu a Medgyesi Gaz Metan (18 óra, Digi Sport), a Ceahlăul Piatra Neamț pedig az élvonalas 20 óra, Antena 1 és GSP Tv). ◀

Röviden

Udvarhelyi remények

Négygólos hátrányt kell ledolgoznia az ausztrál Fivers elleni férfikézilabda-EHF-kupa-visszavágón a KC-nek – a szombati mérkőzés 18 órakor kezdődik Székelyudvarhelyen. A férfi-Bajnokok Ligájában a Konstancai HCM lapzártá után fogadta a szlovén RK Cimos Koper, a női BL-ben az Oltchim szombaton játszik idegenben a spanyol Itxako Navarrával.

Csonka fordulók kézilabdában

A Konstancai HCM, a Székelyudvarhelyi KC és az Oltchim kontinentális kupaszereplése miatt csonka fordulókat rendeznek a kézilabda-bajnokságokban. A női Nemzeti Ligában Craiova–Buk. CSM, Brassó–Kolozsvár, Zilah–Roman, Brăila–Galac, Nagybánya–Konstanca és Déva–Ploiești-mérkőzéseket rendeznek szombaton. A Bákó–Oltchim-találkozót október 27-én pótolják. A férfi-Nemzeti Ligában, ma: Târgu-Jiu–Kolozsvár; holnap: Suceava–Buk. CSM, Bákó–Călărași; vasárnap: Konstanca–Brassó–Szörény HC, Szatmárnémeti–Steaua, Ploiești–Torda. A Temesvár–Székelyudvarhely-meccset november 9-én pótolják. A 6. fordulóból elmaradt mérkőzésen az SZKC 39-33-ra nyert szerdán este a Bákói Știința ellen.

Sorsoltak a pótszelejtezőkre

Az UEFA nyoni székházában tegnap kisorsolták a 2012-es labdarúgó-Európa-bajnokság pótszelejtezőinek párosítását. A selejtezők nyolc csoportmásodikja az alábbiak szerint küzd a négy továbbjutó helyért: Törökország–Horvátország, Észtország–Írország, Csehország–Montenegró, Bosznia-Hercegovina–Portugália. Az első mérkőzéseket november 11-én vagy 12-én rendezik meg, a visszavágókat pedig november 15-én.

Elhunyt Oprea Vlase

Nyolcvannégy éves korában tegnap elhunyt Oprea Vlase, a román kézilabda nagy egyénisége. A kiváló sportoló 1961-ben, 1970-ben és 1974-ben is tagja volt a világbajnok román válogatottnak, 1965-ben pedig BEK-et nyert klubcsapatával, a Dinamóval.

Német győzelem

A német válogatott sorozatban ötödször nyerte meg a férficsapatversenyt a lengyelországi Gdanskban zajló asztalitenisz-Európa-bajnokságon, miután szerda este 3-0-ra legyőzte a 14-szeres Eb-győztes svéd gárdát. A bronzérmekeket Ausztria és Portugália szerezte meg, a magyarok a 6., a románok pedig a 14. helyen zártak.

Tornász-vb: amerikai siker

ÚMSZ

A két csapatverseny után tegnap az első egyéni érmekeket osztották ki a Tokióban zajló 43. tornász-világ-bajnokságon. A női egyéni összetettben Jordyn Wieber gigászi csatában győzte le Viktorija Komovát, az amerikai csak 33 ezredponttal volt jobb az orosznál: 59.382–59.349. Wieber ugrásban, gerendán és talajon, Komova pedig felemáskorláton volt jobb. A bronzérem egy kínai tornászlánynak jutott, Csin-

nan Jeonak (58.598).

A finálé 24 résztvevője között Ana Porgras (57.299) a hatodik, Raluca Haidu (54.814) pedig a tizennyolcadik helyet szerezte meg. A román tornászok szerenkénti pontszámai: Ana Porgras: 15.100 gerendán, 13.966 talajon, 14.100 ugrásban, 14.133 felemáskorláton. Raluca Haidu: 13.366 felemáskorláton, 14.416 gerendán, 13.566 talajon, 13.466 ugrásban. A szerenkénti legmagasabb pontszámok: felemáskorlát: Komova – 15.400. ugrás:

Wieber – 15.716. gerenda: Wieber – 15.266. talaj: Alexandra Raisman (amerikai) – 15.900.

Ma a férfi egyéni összetettben osztnak érmekeket, a román Flavius Koczi a 14. helyről vág neki és gyűrűn kezd. A kvalifikációt a 21. helyen zárt Marian Drăgulescu nem épült fel sérüléséből, így első számú tartaléként a kanadai Nathan Gafuik ugrott be helyette. A világbajnokság a szerenkénti döntőkkel (szombat és vasárnap) zárul. ◀

Életre szóló irodalom

Bölöni Domokos író szerint borotvaélen táncol az, aki az alkotást a szerkesztői munkával egyeztetni össze

Beszélgetőtársunk a marosvásárhelyi Népújság napilap és kulturális melléklete, a Múza szerkesztője, írásaiban sokszor említi, hogy volt pedagógus, tanító és tanár, a falu világá pedig egy életre meghihlette. Bölöni Domokos bárkivel szívesen beszélget, meghallgatja ismeretlen emberek történeteit, de interneten is nyomoz téma után, figyeli a világ alakulását és az emberek viszonyulását ehhez a világhoz. Írói, újságírói műhelyébe látogattunk el.

Antal Erika

► **Mi vonzotta az újságíráshoz, miért váltott szakmát?**

– Tulajdonképpen nem váltottam, mert mindig is írni szerettem volna. Nyilván, mint mindenki, én is költő szerettem volna lenni. Verselgettem már gyermekkoromban, a középiskolában is. Dicsőszentmártonban, a középiskolában elég mostoha körülmények közé kerülünk, ugyanis a magyar tagozat egy-egy „felmenő osztályból” állott, és még az érettségi vizsgát sem Dicsőben tettük le, hanem össze-csaptak a székelyudvarhelyi „repülő hadosztállyal”, a felnőttekkel, az estisekkel, és Erdőszentgyörgyön kellett érettségiznünk. Én más tárgyat az irodalmon kívül nem is szerettem, de ott nem volt alkalmunk irodalmi körön részt venni, így eléggé lemaradtam a nemzedékemtől. Voltam magyar–történelem szakos főiskolai hallgató Marosvásárhelyen, de magyar helyett történelmet tanítottak, Románia órákat, és a cucuteni-i kultúra sehogy sem ment a fejembe, a sok ócska cserép tudománya, úgyhogy onnan kikoptam. Aztán tanító bácsi lettem Szászcsáváson. Nem egy életre, de elég hosszú időre eljegyeztem magam a tanítással. Hosszas hanyattatás után végül is 1973-ban szereztem tanári diplomát román–magyar szakon, és akkor kerültem Korondra, oda is azért, mert vasúton ez volt legközelebb a szülőfalumhoz. Tizenhét évet kibírtam, mint szegényember a gazdag faluban, családdal, három gyerekkel. Úgy lemaradtam az irodalomtól, a kortársaimtól, hogy csak 1974-ben jelent meg az első novellám az *Utunkban*, és azért is szinte meglepődtem, mert valaki magára ismert, és a piaci kocsmában a rendőr faggatott, hogy mit is írok én. Megkérdeztem tőle, hogy mi

jót szokott magyarul olvasni? Aztán megittunk egy fröccsöt, és abbamaradt a veszekedés.

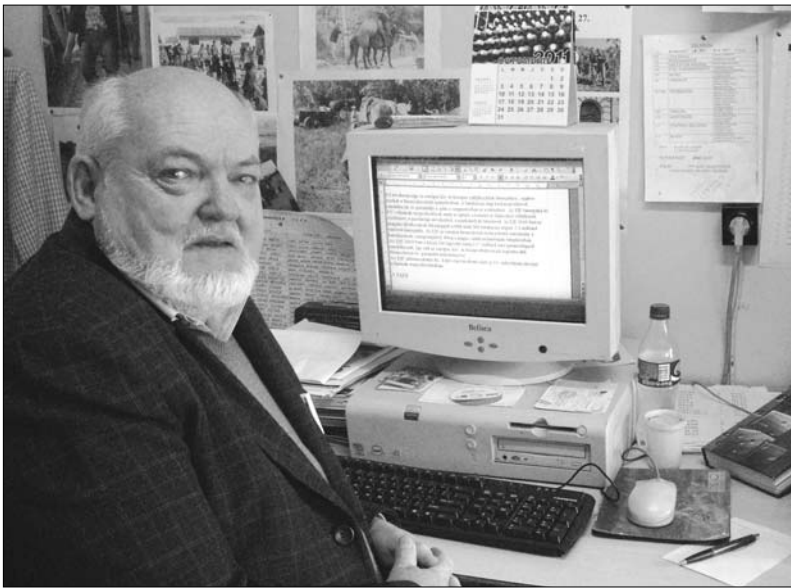
► **De miért kellett még tizenhét évet várnia, hogy újságíró legyen?**

– Az újságírás más műfaj, de azért itt, Erdélyben a kettő, az újságírás és a szépirodalom némileg jegyben jár egymással. Marosvásárhely zárt város volt, én többször jöttem volna a *Népújság* elődjéhez, a *Vörös Zászló*hoz, amelynek volt egy művelődési oldala, a *Figyelő*. Oláh Tibor szerkesztette, aztán később Nagy Miklós Kund, és én oda rendszeresen írtam. Írtam az Új Élet képes folyóiratnak, ott Nagy Pál volt a szerkesztő, ők szívesen vették volna, ha újságíróként állandó munkatársuk leszek. Azonkívül írogattam az *Előrébe*, az *Ifjúmunkás* magazinmellékletébe, ott a boldog emlékezetű Lázár László, „Lazics” pátyolgatott, biztalt, úgyhogy jöttem volna én szívesen korábban is, de hát nem lehetett. Csak 1990 márciusában, a marosvásárhelyi események után telefonált rám Nagy Miklós Kund, hogy itt mindenki kilép a szerkesztőségből, nem lenne kedvem belépni? Egy napi gondolkodási időt kértem, megbeszéltem a családommal, másnap azt mondtam neki, akármikor szívesen jövök. Az RMDSZ-t akkor már Korondon is megalkotottuk, annak vezetője voltam, aztán rájöttem, hogy Korondon nem kell védeni az érdekeinket, nem nagyon van szükség ilyesmire, hát nyugodt lelkiismerettel jöttem el. Tizenhét év alatt rosszat nem követtem el, a legjobb tudomásom szerint. 1990. május 3-tól már a *Népújság* munkatársa voltam. Szerencsére az egyik távozó újságíró hátrahagyott egy garzont, amit megörököltem, később azt elcseréltem egy háromszobásra, azt aztán sikerült megvennem,

mai napig abban élek. Különben nem tudom, hogyan jutottam volna egyről a kettőre, mert ahhoz nagyon értek, hogy szegény ember maradjak.

► **Bár úgy tűnik, ez a váltás mégsem múlt el nyomtalanul, hiszen az elmúlt tizenhét év meg a korábbi tanítószkodás valószínűleg befolyásolták életét és írásait.**

– Elkísért engem egész életre szólóan az irodalom: hatodikos koromban tudatosult bennem az irodalom vonzása, amikor a *Toldit* és a *János vitézt* olvastam, mindkettőből sokáig tudtam kívülről egész énekeket, hosszú részleteket. Később taníthattam is ezeket. Főleg a magyar költészet, de a regény is, Jókai kiváltképp, aztán Mikszáth váltak kedvenceimé. Tanítás közben is arra próbáltam figyelni, hogy a gyermekek élvezzék az irodalmat, ne legyen az csupán száraz tananyag, és ezt sikerült elérni. Bekapcsolódtam a művelődési életbe. Már Csáváson nemcsak tyűkszámáláló biztos voltam, „tyűkenczor”, hanem kórustag is. Bródy Sándor *A tanítónőjében* ifj. Nagy Istvánt alakítottam. Azok voltak a boldog békeidők! Korondon már az első esztendőben beléptem a műkedvelő színjátszók közé, aztán kórust alakítottunk. Működött az idő tájt a Firtos irodalmi kör, inkább csak a gyermekek részére, azt kibővítettük, és a parajdi kollégákkal közösen életre hívtunk egy kétevente megszervezett irodalmi találkozót a Hargita megyében élő vagy onnan elszármazott, illetve oda kötődő írókkal, költőkkel. Elég sokáig működött, ikertalálkozókat, egyik esztendőben Korondon tartottuk, a másik évben Parajdon, amíg be nem tiltották ezt is a 80-as évek elején. Egyben alkalmat adott arra, hogy személyesen is megismerkedjek

A szerző felvétele

írókkal. Meghívtuk, eljött oda Kányádi Sándor, Sütő András, Bajor Andor, akit ma is példaképemnek tekintek, és büszke vagyok, hogy egyik dedikációjában kollégájának nevezett. Ezek a személyes kapcsolatok szinte maguktól kínálták a lehetőséget, hogy az ott megforduló íróknak és szerkesztőknek kéziratot küldjek, és így sok türelemmel „bedolgoztam magam” az írásba, a közlésbe. Persze, nem mindennap közöltem, de legalább havonta, kéthavonta. Aztán Korond arra is módot adott, hogy egy ízben, midőn több időm akadt, írtam egy kisregényt is *Dégi Gyurka pontozója* címmel, amely az *Igaz Szó* hasábjain jött folytatásokban, később kiadták. Ez a mozgás eredményezhette azt is, hogy elsőnek az országban községy folyóiratot indítottunk *Hazanézó* címmel, ez a mai napig megjelenik. Párját ritkítja, mert hirtelen nem tudok olyan vidéki közösséget, ahol ilyen sokáig működött volna, pedig én ’90 óta ott bábáskodtam majdnem minden közművelődési szerveződés létrejötténél Maros megyében, tehát a Bernády Egyesületnél Szovátán, ott voltam Erdőszentgyörgyön, Szászrégenben, Dicsőszentmártonban a Sipos Domokos Egyesület háza táján. Eljártam mindeközül, nyomom követtem a munkájukat, ha lehetett, tanácsot adtam, hiszen nekünk már megvolt Korondon a miénk, a Firtos Művelődési Egyesület. Sikerünk

höz, persze, az is hozzájárult, hogy Korond gazdag község, és ott még áldoznak az emberek a kultúrára.

► **Újságírás és szerkesztés a napi munkája, hogyan sikerült elkerülnie azt, hogy kiégjen?**

– Borotvaélen táncol az, aki erre adja a fejét. Igyekeztem magamnak a kulturális pászmát kiharítani a napilapszerkesztésből és írásból, ami nekem a leginkább megfelel, művelődési eseményekre jártam, főleg hétvégeken. Igaz, hogy ez időt rabló, mert az ember hétvégen megírna egy novellát, de nem bántam meg, rengeteg élményanyag gyűlt így össze, és most a legfőbb gondom az, miképpen bánhatnék ezzel az anyaggal, hogy tudjam ezt úgy beszerkeszteni valamilyen irodalminak nevezett szövegbe, hogy az túlmutasson önmagán és az olvasóknak is mondjon valamit. Nem okozott különösebb gondot a lapszerkesztés. Talán az elején, a ’90-es években, amikor a lelkesedés erősebb volt, és az em-

ber mindenbe belevágott, mindenhez hozzáfogott, mindent megírt... Politizáltam, glosszákat írtam, a tévé, a rádió is érdekelt, a táncmozgalom, aztán bizonyos fókig ezek letisztultak. A lapnál is tisztáztuk a munkaköröket, és most elég jó státusom van. Csak el nem kiabáljam, ugyanis Nagy Miklós Kund mellett a *Múza* szerkesztésébe segítettek be, azonkívül kulturális, de bármilyen témát érinthettek, nem korlátoznak: kicsi dolgokat, például egy-egy tárcát, tévéjegyzetet vagy riportot is írok. Persze, az effélével az ember eléggé elaprózza magát. Azon kívül a család: három gyermeket nevelünk föl, mindhárom itt él Marosvásárhelyen, már három unokám is van. Én úgy is tudok írni, ha közben bejárom, úgy alakítottam ki a bioritmusomat is, hogy hajnalok hajnalán kipattan a szemem, és egészen hét óráig a számítógép előtt ülök, ha épp nem írok, akkor témákat gyűjtök.

Folytatása a 14. oldalon

Bölöni Domokos (1946, Dánya, Maros megye)

Író, újságíró, szerkesztő. Dicsőszentmártonban érettségizett, majd román–magyar szakos tanári képzéssel Korondon tanított 1973–1990 között. 1990-től Marosvásárhelyen él, a *Népújság* napilap újságírója, a lap *Múza* című kulturális mellékletének szerkesztője, a Sűrűlt Grádics irodalmi kör vezetője, az azonos nevű internetes portál szerkesztője. 1980-tól tíznél több kötete jelent meg, legutóbbi munkái: *Elindult a hagymalé* (2009, Marosvásárhely), *Micsobur reinkarnációja* (2010, Marosvásárhely), *Kükküllőmadár* (2011, Székelyudvarhely), utóbbinak több darabját a *Színkép* közölte.

Cseke Gábor

Újabb Nobel-lecke: Tranströmer

Ismét „meglepetés-Nobel” az idei irodalmi díjazott, Tomas (Gösta) Tranströmer, bár régóta esélyes, s nemcsak hazájában különösen népszerű, hiszen ötven nyelven olvashatók a versei. Ő a harmadik svéd irodalmi Nobel-díjas (Selma Lagerlöf – 1909 és Eyvind Johnson – 1974 után), ám egész életében pszichológusi mesterségéből élt, a költészetet csak „magánzó” módjára művelte, és 1990 óta, amióta agyvérzés érte, egészen más személyiségről lehet beszélni esetében, aki legyúrte az életveszélyes fizikai traumát, de jobb oldalára lebénult, beszédkézsége megsérült, és költészetének haikura hangolásával, illetve félkezes zongorajátékának kifejlesztésével vágta ki magát a tehetlenségéből.

Egy ilyen egyéni sors tükrében talán szikárnak, színtelennek és iztelennek tűnik az a költészet, amit Tranströmer művel. Stockholmban élő barátom erről úgy fogalmazott: hiába próbálta magát ráhangolni az illető hullámhosszára, a kép sehogysem állt össze, számára a költő „nem mond semmit”. Ám

a költő hallatlan népszerűsége és a svéd líra eredendő, már-már végletes sallagtalansága (nemcsak hogy nem használják, de egyenesen megvetik a sorok összecsengését, így a rímet a könnyűzenei szövegekbe számúzik) magyarázat lehet arra, hogy nem minden egyetemes, ami számunkra eszmény – és fordítva. A dolgot még tovább bonyolítja az, hogy mindennek dacára Tranströmertől meglehetősen sokat fordítottak magyarra is (Thinsz Géza, Mervel Ferenc, Tar Károly, Tózsér Árpád), ugyanak-

Fotó: observer.com

A friss irodalmi Nobel-díjas svéd Tomas Tranströmer

kor őt sem hagyta hidegen a magyar líra, Nemes Nagy Ágnes, Weöres Sándor, Nagy László, Szabó Lőrinc, Illyés Gyula, Tandori Dezső és Pilinszky János svédbe oltott versei rá a tanúbizonyságok. Pilinszkyhez szoros baráti szálak fűzték, 1969-ben járt nála Budapesten, és így emlékezik vissza találkozásukra: „Pilinszky albérletben lakik, a város közepén, egyetlen szűköcske szobában (mint a legtöbb kispénzűnek,

neki sem futja saját lakásra). De csodálatos ember. Feledhetetlen estéket töltöttünk együtt véget nem érő beszélgetéssel (tolmács nélkül) a parányi szobában.”

Elképzelem azt is, mi lett volna, ha véletlenül mégis bejön az utolsó napok tipp-rangsora, s Tranströmer helyett a szintén már többször javasolt Bob Dylanhez kerül a Nobel-díj... Mennyi kifogás, lamentálás és esztétizálás folyna a csapból is egy

másik rendhagyó, szokatlan, sémába nem illő teljesítmény okán. Mert ha jól megnézzük, az emberek döntő többsége csakis olyan alkotót engedne zokszó nélkül a siker vályújához, akit feltétel nélkül bálványozni képes, akinek értékei képesek annyira önállósulni, hogy mellettük eltörpülnek, lényegtelenné válnak a személyiségi jegyek, az életrajzi adalékok, az izlésbeli és politikai-szellemi kötődések, rokonszenvek, el-

lenérezések... De mert ilyen alkotók vajmi ritkán tűnnek fel, és a Nobel-díjat évente ki kell osztani, a nyomás pedig iszonyúan nagy a különböző nemzeti javaslatok irányából, be kell érniük a sorozatos októberi meglepetésekkel, majd fokozatosan megszeretve és kultúránkba beépítve a díjra rendszerint érdemes szerzőket.

Most éppen a nyolcvanesztendőös Tomas Tranströmert...

Tomas Tranströmer

Haikuk (Haikudikter)

I.
Villanyvezeték
feszül országos fagyban
északi zene.

*
A hófehér nap
magában edz szemben a
halál-kék hegygel.

*
Nekünk élnünk kell
finom stílus fűvében
kocsmakacajban.

*
Nyugszik már a nap.
Árnyékunk óriási.
Árnyék lesz minden.

II.
Az orchideák.
mellé tankhajók úsznak.
Telihold ragyog.

III.
Középkori vár
városnak nevezett szfinx,
üres arénák.

*
Falevél suttog:
egy vaddisznó orgonál.
És üt az óra.

*
És éj sodrásban
kelettől nyugatig
a hold járásával.

IV.
Szitakötő-pár
egymásba kapaszkodva
eltivornyázik.

*
Jelen az Isten.
Madárfüttyös alagút
után nyit kaput.

*
Ladik és hold.
Fény és csillagkép.
Tenger a neve.

Tél derekán (Midvinter)

Kék ragyogás
szüremlik a ruhámból.
Tél derekán.
Jég-csörgődobok
csörömpölnek.
Szemem behunyom.
Van egy hangtalan világ
van egy rés
ahol a holtakat
átcsempészik a határon.

Tar Károly fordításai
(Forrás: Ághegy. Skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam, 11–13. sz., 1505–1507. old.)

Mozivásson

Romantikus bosszúidők

Farkas István

Vannak olyan filmes műfajok, amelyek egyszerűen nem tudnak kimenni a divatból, a közönség érdeklődése évtizedeken át a fősodorban tartja őket. Ebbe a kategóriába tartoznak a „bosszúfilmek” is – köztük Olivier Megaton *Colombiana* című alkotása –, amelyek, bár Quentin Tarantino és Chan-Wook Park áldozatos munkája révén jelentős (pozitív) változáson mentek át, lényegük megmaradt. A műfaj minden egyes képviselője ugyanarra a kaptafára készül, ami elég hamar unalmassá tehetné ezt a típusú filmet, amelybe újdonságot csak a sérelemtől a bosszúig vezető út kanyargóssága hozhat, ám még ebben a tekintetben is érhetnek csalódások... Emlékezzünk csak a 2009-es, F. Gary Gray által rendezett *Law Abiding Citizen-re* (Törvénytisztelő polgár), amely közhelyesen indul, majd remekül „bepörög”, majd csavaros, de nem motivált véggel hatásvadász groteszkbe fullasztja önmagát. Kár érte, hiszen a feleségét és gyermekét elveszítő, a fájdalomba belebetegedő apa lelkivilágából sokkal többet is ki lehetett volna hozni.

A *Transporter* (Szállító) hármas szériájával már bizonyító Olivier Megaton megfelelő arányban elegyíti a vendettafilmek kellékeit –

fegyverek, robbantások, vér-fürdő, akció, sötét múlt, jó pasi, jó csaj, szex –, így sikeresen ragadja magával a nézőt. A kilencéves Cataleyának a szeme láttára gyilkolják meg a szüleit – ő azonban megússza a mészárlást, és Emilióval, a gengszter nagybácsival az Amerikai Egyesült Államokba menekül. Tizenöt évvel később már profi bérgyilkos Emilio „cégénél”, de egy másodpercre sem tágit kilencévesen szőtt tervétől: megtalálni szülei gyilkosát és megbosszuszolni halálukat. Dolgát azonban nehezíti, hogy a maffia mellett az összes létező hatóság a nyomában van – miközben ő maga kettős életet él. A bos-

szú órája közel, Cataleya azonban választás előtt áll: ha ugyanis leszámol szülei gyilkosával, kénytelen lesz feladni mindent, amit a civil életben elért.

A történet, minden egyszerűsége ellenére, különleges hangulatot teremt a mozisötétben, amely valósággal beszippanjtja a nézőt. Megaton kitűnően, már-már művészien ábrázolja az erőszak elemi erejét, rávilágítva a vendetta igazi indítékaira, elérve ezáltal azt, hogy Cataleya ne sorozatgyilkosként, hanem romantikus fogantatású igazságosztóként maradjon meg tudatunkban.

Nem állítom, hogy a

Colombiana fel tudja venni a versenyt Quentin Tarantino *Kill Bill*jével vagy Chan-Wook Park bosszútrilógiájával (*A bosszú ura*, *Oldboy*, *A bosszú asszonya*), viszont tökéletesen illik a hasonszórú hollywoodi alkotások (például: Jonathan Hensleigh – *A megtorló*) sorába.

A film vállalja torz „fekete romantikáját”, így öniróniája megmenti attól, hogy bunkó közhelysorozatnak minősítsük, és jegytépve meneküljünk ki a moziteremből. A tipikus figurákat meg személyesítő szereplők helyenként túljátsszák a helyzeteket, a film mégsem esik szét – összetartja az ősrégi „szemet szemért” parancs.

Műfajában nem áttörés, azonban jól megkomponált, izgalmas „bosszúfilm” Olivier Megaton *Colombianája*

Életre szóló irodalom

Folytatás a 13. oldalról

– Ma már az internetről sok mindent lehet összeszedni. Olyan helyeken fordulok meg a városban, ahol beszélgetni tudok egyszerű emberekkel is, rengeteg történet ragad rám, és akkor még ott van a gyermekkorom, a fiatalságom élményanyaga, a falusi élet, amit, ha megszorulok, bármikor felidézhetek.

► Vajon a mai falu egy mai fiatal számára ugyanilyen bőséges élményforrást jelenthet?

– Másfajta élményt és talán ihletet jelenthet és jelent is. Olvasok egészen jó írásokat fiataloktól a mai faluról, természetesen más szemmel látják, és a hozzáállásuk is sokkal kritikusabb, ami nekem nagyon tetszik. Legyünk őszinték: mit írnak meg az írók? Nostalgiaznak és hajlamosak elfelejteni azt, ami csöppet sem volt jó azokban az években. Engem is megkísért néha ez a fajta nostalgiazás. Tudom, a falu elnéptelenedik, mert nincs munka, nincs munkaeszköz és már az sincs, aki dolgozék. Előregedtek mindenütt a falvak, katasztrófa előtt áll az erdélyi falu. Ezt íróként meg lehet jeleníteni, újságíróként el lehet kiabálni, de nem sokat segít. Olyanok vásárolják fel mindenhol a földet, akiknek pénzük van, és ha a föld azé, aki megműveli, akkor bizony a mi embereink kiszorulnak, és a falunak annyi...

► Leveleket gyűjt, bárkiét, régieket-maikatát átvesz, elolvas, íróként hasznosítja, gondolom...

– Szülőfalumban és a feleségem falujában is szerencsém volt néhány ilyen köteghez hozzájutni, el akarták hajítani, mondták, hogy papír, újságpapír kellene nekik. Behoztak néhány levelet a 1900-as évektől errefele, akkor íródtak, amikor a kívándorlási láz Amerikába úzott sok embert, és meglepetéssel olvastam olyan dolgokat, amelyek az ember képzeletét felgyújtják. Egyfajta írói kukkolás ez. Sok régi levelem van otthon. Ami érdekes, azt kiragadom, amit fel tudok használni, azt elteszem.

► Mondta, hogy a modern kor technikáját is alkalmazza, például az internetet.

– Minket nem tanított meg senki az internethasználatra. A laptól tanfolyamra küldték a fiatalokat, tőlük kellett ellopunk, mi, öregebbek, hogy mint kell csinálni, leírtam a műveletet és kénytelen voltam megtanulni. Ha adatokat kell keresni vagy gyűjteni, elfeledett íróktól, a művelődés jelentős alakjairól – ehhez kitűnő eszköz. A *Nyugat* például fent van a világhálón, csemegezek belőle!

► Az olvasóitól vannak visszajelzései?

– Meghallgatom a szempontjait, ha megállítanak az utcán. Amikor íráshoz látok, a közönséget is érzem. Nagyjából sejtem, hogy kiknek írok. Enélkül nem is menne.

Nem ismerik a valóságot

Rializmus

Széky János

2006. október 23-án Orbán Viktor ellenzéki vezető rettentően lefordta a „Kelet hazai helytartóit”, egyszerűbben szólva a kommunistákat. „A keleti politika nem tűri az önállóságot, nem tűri a függetlenséget, és nem tűri a szabadságot. Felszámolja az emberek független életét védő védvonalakat. Vagyontalanná tesz, elszegényít, kiszolgáltatottá vetkőztet, ha kell, megfélemlít. A hatalomtól függő élet láncába fűz.” Nem egészen másfél év múlva ugyanó egy nem hivatalos beszélgetésen, a Filmművészeti Egyetemen kifejtette, hogy három helyről kéne Magyarországra behozni a tőkét: Oroszországból, az araboktól és („mérékelten”) Kínából. Ezek az országok, ugye, klasszikusan keletiek. Az ellenzéki vezető hozzáfüzte, hogy a politikai kapcsolatokat persze „alacsony szinten” kell tartani. Hogy ez miképpen oldható meg olyan országok esetében, ahol a honi tőke köztudomásúlag össze van fonódva az állammal, arra nem vesztegetett szót. Ekkora diplomáciai zseninek az ilyesmi potomság. Azóta jóba lettünk a vadkeleti Kínával (egyáltalán nem mérekelten). Egyiptommal (Mubarak rögtön megbukott, hát pech), Száúd-Arábiával (itt is alacsony szinten vannak ám a politikai kapcsolatok). Volt egy Orbán–Putyin-találkozó is tavaly november 30-án, csak erre már senki sem emlékszik. Orbán előtte azt remélte, hogy „lerakják majd a XXI. századi típusú partneri kapcsolat alapjait”. Az esemény után a magyar fél nem nyilatkozott, az orosz is csak azt, hogy majd még tárgyalunk. (Megfejtés: Szurgut-nyeftegaz.) Ha nincs ez a moszkvai pofon, most Putyint is szeretni kellene. Világos a kettős taktika: egyfelől, amíg a maximális hatalom megszerzéséhez és megtartásához kell támogatás. Nyugat iránti hűségnyilatkozatokat harsogni gondosan kiválasztott politikusok fülébe. A lényeg egy negatív tartalom: annak hangoztatása – hol vi rágnylven, hol a kriminalizálásig durva egyértelműséggel –, hogy a gaz Ellen meny nyire oroszbarát. Másfelől, amikor a fent említett politikusok nem hallják: udvarolni a Keletnek. A Kelet ugyanis sokkal kényelmesebb „XXI. századi partner”: a pénzért nem vár el gazdasági racionalitást; nem sértődik meg azon, ha a kormány a „nemzeti tőkét” favorizálja a nyugatival szemben, nem izgatja a joguralom; nem hisztizik „félrevezetve” a sajtószabadság miatt. Sőt. Jüan, ríál kell. Dollár, euró nem kell. A kép

űgy állna össze, hogy Orbán szabadsághiányos politikai-társadalmi rendszert kíván megvalósítani keleti pénzen. Erre független elemzők kapásból rávágják, hogy rizikó, de bejöhét, mert ha a gazdaság fellendül, a nép majd megbocsátja. Én meg azt mondom, hogy nem lendülhet föl, mert Orbánék nem ismerik a valóságot. Erre két látványos példa is volt a mostani rijádi tárgyalásokon. A kisebbik: miniszterelnökünk azt nyilatkozta, hogy miután 2002-ben a Fidesz elvesztette a választást, a szaúdi kapcsolatot „zátonyra futott”. Ehhez képest: „Meggyőződésünk, hogy Magyarország jövője és gazdasága igen ígéretes... Magyarország gazdasága a megfelelő úton halad” – mondta 2003-ban al-Válid bin Talál szaúdi herceg, a király unokaöccse, a világ 11. leggazdagabb embere, miután találkozott Medgyessy Péter jó úton haladó miniszterelnökkel. (A sivatagi hajó csak 2005-ben, Gyurcsány sajnálatos terroristázó szövegével futott zátonyra.) A nagyobbik: Orbán azzal biztatta vendéglátóit, hogy Magyarország egy-másfél év múlva nagyon versenyképes lesz, merthogy „Közép-Európa lesz a földrészen a növekedés új motorja”, és ebben a Közép-Európában Magyarország „központi helyet foglal el”. Ha így hiszi, rosszul hiszi. Még földrajzilag sincs központi helyen, hanem Közép-Európa szélén – politikailag és gazdaságilag meg végképp kilóg a térségből. Atállunk a Kelethez, ahhoz, akichez sikerült, és lehetünk most már a helytartói Európa közepén, ennyi.

Zsolt könyve

Tóta W. Árpád

hvg.hu

Trianon a belső ellenség miatt lett, de utána nemzeti feltámadás következett, ami után ugyan megint Trianon jött, de az már nem ér. Semjén Zsolt agya kifürkészhetetlen, ám baljós.

„Külső ellenségeink csak akkor tudnak legyőzni, ha a belső hazaárulók hátba tudják szúrni az országot. Nem szabad megengednünk, hogy az ország élén olyan figurák állhassanak, mint Károlyi Mihály vagy Linder Béla. Az önök fantáziájára bízom, hogy az aktuális hasonlatot továbbvigyék.”
Semjén Zsolt a Trianon-simogató avatásán

Ha a nemzetpolitikai miniszterelnök-helyettes úr kér, akkor már kapom is a válamra a gurtmit, és viszem az aktuális hasonlatot, bele a naplementébe, fáradhatatlanul, ahogy csak a fantáziámtól telik. Nem könnyű feladat, elég rossz fogás esik a hasonlaton, emitt porlik, amott nyálkás, de viszem én

lelkesen tovább. 1919-ben rendkívül unortodox politikusok kaparintották meg a teljhatalmat Magyarországon. Feltartották a nyálas ujjukat, megállapították, hogy keleti szél fúj, és aztán elhatározták, hogy annak hátán fognak itt berendezkedni. Az új rendről viszonylag homályos elképzeléseik voltak, de ezen a csekélységen átlen-dítette őket a kék, hogy végre ők lehetnek az urak. Ezek az unortodoxok egyáltalán nem zavartatták magukat holmi nemzetközi erőviszonyoktól vagy attól, hogy az elképzeléseiknek mennyi realitása van. Annál inkább foglalkoztatta őket a bosszú, meg az, hogy senki ne merészelje felvetni, mekkora világraszóló idioták is ők. Ezt el is érték hamar, nem szólt nekik senki, hogy mit csinálnak rosszul. Aztán jött a külső ellenség, és akkor kiderült. 1919 unortodoxai arról ábrándoztak, hogy a pillá-

Orbán Viktor – előre-hátra a putyini úton

natnyilag még fenyegető és ellenséges nyugati, továbbá északi és déli világ ügyis össze fog dőlni. Magyarország messze előttük jár, egyenesen példát mutat. Így aztán a világforradalom végső győzelme egyben az ő megdicsőülésüket fogja elhozni, ezért nem is kell azzal törődni, hogy mit gondol a mi intézkedéseinkről Párizs, pláne Bukarest vagy Prága. Végül a belső hazaárulók bűnös bénázása nyomán kaptuk a nyakunkba Trianont. Eddig világos és pregnáns. Pontosan ezzel magyarázták Németországban a csúfságot, mivel ki kellett találni valamit ahelyett, hogy a felsőbbrendű nép egész egyszerűen alulmaradt. Trianon után bezzeg nemzeti és keresztény elkötelezettségű, minden szempontból nagyszerű kormányzás következett, amely a Károlyi- és Linder-féle figurákat nem engedte az ország élére, aztán sehova; egy idő után már élni sem engedte őket. Sőt a biztonság kedvéért senkit, aki kicsit is hasonlított rájuk. Merő nemzetféltésből. És itt kénytelen vagyok illedelmesen jelentkezni, segítsen már az excellenciás nemzetstratégia úr végigvinni a hasonlatot. Mert nekem itten azt írják a könyvek, hogy ennek a feltámadásnak a végén külső ellenségeink beleszántottak minket a földbe, gyakorlatilag lassítás nélkül, vissza se

kellott váltani a tankban. Végeredményben csontra ugyanaz történt meg újra, ami Trianonban. Holott, mint azt Semjén miniszter-helyettes Intelmében megállapította, a magyar katonai vereség előfeltétele a belső hazaárulók aknamunkája. Mi a feloldása ennek a lát-szólagos ellentmondásnak? Belső hazaáruló lett volna Horthy és Jány Gusztáv, vagy hazudnak a könyvek, és a második világháborút pontozással mi nyertük? Netalán kommunista szabotőrök tízezrei sürgölődtek az országban háborítatlanul?

A tompa, földhözragadt elme egyébként fennakadhat eleve azon az elképzelésen, hogy Magyarországot egy pajzsgenerátor védi, amit csak belülről lehet kikapcsolni. A felületes szemlélőnek úgy tűnhet, hogy a katonai vereséghez elegendő a jobban felszerelt, motiváltabb, és vagy számosabb ellenség,

Semjén Zsolt – hittitkok és furta feltámadások

illetve ha az ország vezetése rövid távú haszon reményében nekiugrik a fél világnak. Ilyen kétségek a legigazabb hívókat is győtrik néhány napján, ők azonban tudják, hogy ilyenkor el kell hallgatni, magunk elé meredni, és azt motyogni: Kifürkészhetetlen utak. Meg azt, hogy hiszem, mert hihetetlen, vagy mert a Jédi visszatérben is volt erő-tér. Nemcsak Semjén szövegének befogadásakor segít a korlátaink felismerése, az egész ember egy nagy, szederjes, felfakadt hittitok. Teljesen érthetetlen, mi a funkciója, kik ennek a terméknek a célcsoportjai. Ha valaki ezzel a teljesítménnyel próbálja megfogni a vallásos magyarokat, akkor rettentő rossz véleménye lehet róluk. Hiszen a fent idézett hülyeségnél az utolsó pedofil plébános is összefüggőbb szpicset rögtönöz bármiről, részegen. Az egyháznak meg a vallásosságnak, de még a keresztény politikának is vannak komolyan vehető arcai, de hogy Semjén a legalja, az hétszentség. Illetve misztérium. Kun Béláról is biztos sokan gondolták a tettei alapján, hogy retardált elmebeteg. Aztán csodálkozhattak, amikor hátba szúrta az országot, repülőre pattant, és a pofájukba röhögött. (...) Hát, idáig bírtam cipelni a hasonlatot. Kezdem érteni, de egyre kevésbé vicces. Semjén Zsolt-nak igaza van, csak nya-

katekerten fejezi ki magát: tényleg nem tréfadolog, kik vezetnek az országot.

Ufóösszeesküvés Szent Gyurcsány ellen

Para Kovács Imre

Jönnék a pomogácsok! Nyilvánvaló, hogy Orbán Viktort földönkívüliek irányítják, egyértelműen kiderül ez a gyakori és követhetetlen irányváltásokból, az értelmetlen beszédekből. Mindezt hagyományos, azaz földi technológiával készült hajtóművel lehetetlen lenne megoldani, ilyen tudás nincs a birtokunkban, ugyanonnan jött ez is, mint a tépőzár vagy a mikrochip, a mélyúrból vagy a terek közötti térből. Mit akarhatnak a földönkívüliek? Valószínűleg rájöttek, hogy nálunk rejtőzik Gyurcsány Ferenc, aki

Gyurcsány Ferenc – akít mindig visszahoznak

ugyancsak földönkívüli, de nem a kis szürkék közül való, hanem a nagy feketék ügynöke, és a két civilizáció háborúban áll. Ezért kell most gyorsan letartóztatni, aztán majd a cellájából teleporthatják. A fenti az egyetlen értelmes magyarázat arra, hogy a Szeretett Vezér miért akarja mindenáron ügyészségi vizsgálat elé hurcolni a volt kormányfőt, hiszen az eddigiekből számára is egyértelmű lehet, hogy egy politikai hullát támaszt fel éppen, pedig frakciótársa, Lázár jobban igényelné ezen cselekedetet. Gyurcsány Ferenc viszont köszöni szépen, éppen kezdett volna halványulni, már rajta volt a szkafandere, amikor az ürrepülőtérén (nemzeti, naná) feltartóztatták és reaktiválták ehhez a cirkuszhoz. Bár a magyaroknak tönkrement a rövid távú memóriájuk, ilyeneképpen jobban emlékeznek Trianonra, mint 2005-re, de azért néhányunknak talán még dereng, hogy Gyurcsány Ferenc kormányozott akkoriban, és elkürt. Nem kicsit, hanem nagyon, mint arról ő is megemlékezett, azaz nagy részben saját maga felelős azért, hogy most a Fidesznek kétharmada van, és az ország olyan, amilyen. Nem mondom, hogy nem lehet tovább ron-gálni, mert lehet, azt sem ál-lítom, hogy nem létezik nála tehetségtelegebb miniszterel-

nők, mert éppen most munkálkodik egy, de mindezt a szocik a felelősök, őket pedig Gyurcsány Ferenc vezette, tehát nyugodtan nevezhetjük volna bukott politikusnak a Fidesz segítségével.

Ők azonban képtelenek kijönni a járókából, és addig ütik a sztájlisztot, amíg meleg, ahelyett, hogy hagyták volna elsüllyedni a honi politika lábszagú mocsarában. Ez természetesen egyelőre működik a fanatikus Fidesz-szavazók értelmi szintjén, de kiszámítható, hogy örökre nem fog, mert azért annyira senki sem lehet hülye, hogy 2013-ban is azzal vigasztalódjon, miszerint Gyurcsány Ferenc egyik kezével vörös-isszappal teríti be a magyar földet, másik kezével árvák kenyerét veszi el, a harmadikkal pedig özvegyek vérért szívja. (...) Kell tehát Gyurcsány. Viszont rendkívül kockázatos megtölteni vele a híreket, mert mindenki tudja, hogy amíg a címlapon van, addig tök mindegy, mit írnak róla a 36-odik oldalon. Különösen igaz ez, ha ismerjük a választók olvasási szokásait és azt a tényt, hogy jelentős részük azt hiszi, Orbán előtt Gyurcsány Ferenc volt a miniszterelnök, és még a végén visszahozzák nekünk. Márpedig az elég rettenetes volna, ha 2014-ben kétharmaddal a szocialisták győznének, és megint felpörögne a TSZ-elnök tempó, a piti lopások elkezdőd-nének újra, és beleőrülnénk a szürkéségbe, tehetetlenségbe, töketlenségbe és szájkaratába. Mert amit Gyurcsány Ferenc mondott, az sokkal jobb, mint amit Orbán Viktor csinál, de tetteiket összehasonlítani nincs módunk, mivel előbbi gyakorlatilag csak a megválasztásával foglalkozott, mindegyik elképzelése megbukott saját pártján, és elég átlátszó, valamint nevetséges volna mindenért a Fidesz álságos és primitív szociális népszavazását okolni. Márpedig ennek az alattomos és jogtalan eljárásnak a végén egy újjászületett politikai sztárt fogunk kapni, öreg nénikék fogják csokolgatni a kezét, tüntetések zajlanak majd, a rajongótábor megerősödik, Gyurcsány Ferenc pedig maga is elhiszi, hogy van egy második esélye. Ha elítélik, akkor mártír lesz és példakép, ha nem tudják legalább egy felfüggesztett büntetéssel eltávolítani a politikából, akkor pedig ő lesz a legtehetségesebb, legszebb és legjobb magyar közzsereplő, aki bár-mihez nyúl, az GDP-vé változik. Ilyeténképpen nincs más magyarázatom, mint a földönkívüliek erőteljes és határozott befolyása, ami különösen Lázár Jánoson látszik, de a többiek is benne vannak, mert a másik magyarázat az lenne, hogy simán csak hülyék, márpedig az nem lehet. (...)

Vad indulatok

Született az USA-ban, megölték Romániában

Ion M. Ioniță
adevărul

Chauncey Hardy lezárt koporsóban tér haza. Az utóbbi években több száz amerikai fiatal tért így vissza hazája földjébe. Jöttek Irakból és Afganisztánból. De Chauncey Hardy nem volt katoná. Őt hazája nem küldte harcolni sem az iraki sivatagba, sem az afgán hegyek sziklás pusztáiba. Chauncey Hardy csak egyetlen küldetést vállalt: hogy keressen meg havi 1500 dollárt, amiből 1000 dollárt küldjön haza édesanyjának. Ezért nem kellett járőröznie Bagdad vagy Kabul utcáin. Csak kosárlabdázni kellett Giurgiuban, Romániában. Küldetését nem teljesítette. Édesanyja soha nem kap többé Giurgiuból postázott csekket, és valószínűleg soha nem lesz annyi pénze, hogy láthassa azt a sporttermet, amelyben a fia életének utolsó pontjait dobta. Chauncey Hardyt nem temetik el katonai tiszteletadással, mert nem a harctéren esett el, hanem egy közönséges klubban ölték meg, ahol egy bajnoki mérkőzésen aratott győzelmet ünnepelt. És mégis, Chauncey Hardy „bevetésen eltűntnek” tekinthető, mint „missing in action”, ahogy az amerikaiak mondják. A Romániát uraló klánok láthatatlan frontjára tévedt. Nem akart ő ilyesmibe keveredni, és tudomása sem volt arról a valóságról, amelynek áldozatává lett. Azokról a realitásokról, amelyek a politikusok, a törvényemberei és az alvilág közötti egyre szorosabb összefonódásról tanúskodnak. A giurgiui politikusok világa szolidaritást vállalt a „Butoane” klán világával. Cezar Măgureanu UNPR-s szenátor, a politikus, aki megjárta a PNL-t és a PDL-t is, azt mondja, elment a „Butoane” család egy mulatságára, hogy jó hírüket keltse, és a szavazatokra gondolt, mivel „közelednek a választások”. Giurgiu polgármestere, a liberális Lucian Iliescu sem sokat tud arról, hogy városában klánok léteznének. A rendőrség még annyit sem. Különben az első feltételezés az eszméletlenül fekvő Chauncey Hardy láttán az alkoholos kóma volt. Az alvilág és az állam összekapcsolódása közismert, és időnként fény is derül rá. Tavaly Neamțban a megyei rendőrfőnök Șoric főkapitány, szende ábrázattal állította, hogy egy maffiajellegű leszámolásba keveredett szomszédai tiszteletre méltó emberek, minthogy uzsorakamatból élnek. Bercea

Mondialra és komasági kapcsolataira ugyancsak felfigyelt a közvélemény. De csak a jéghegy csúcsa látszik. A politikusoknak szavazatokra van szükségük. A klánok pedig szervezett struktúrák, amelyekre építeni lehet a választások napján. Alacsony választási részvétel esetén, ahogy az a választók kiábrándultsága miatt történik, a klánok győztessé tesznek. A polgármestereknek és az egyéni választási körzetek választottainak szükségük van ezekre a csapatokra. Cserében politikai védelmet biztosítanak. Ez a mélyreható korrupció – a korrupcióellenes retorika mögött. A véletlen folytán egy ártatlan amerikai áldozatátul esett e realitásnak. Amerika elhatározta, hogy megvéd bennünket rakétaelhárító pajzsával. Itt az ideje, hogy a maffia elleni küzdelemre szakosodott FBI-ügynököket is küldjön ide. Ily módon saját polgárait is megvédené.

(Fordította: K. B. A.)

Chauncey Hardy román álma

Lelia Munteanu
Gândul

Egy szegény amerikai fiatalember Romániába jött, hogy itt boldoguljon. Egy giurgiui kosárlabda-együttesben. Jó játékos volt, talán a legjobb, ő volt a csapat játékmestere. Segítette a szüleit és lánytestvéreit. Román álma akkor kezdett megcsillanni, amikor egy olyan alak mancsai közé került, akinek a beceneve lefordításával a nemzetközi hírügynökségeknek nem kell vesződniük: Gypsy Gypsanu. Az ipsének azért öntötte el a vér az agyát – mondta ő, védőügyvédje jelenlétében –, mert Hardy nem tudott románul, s erre fel akkorát mázolt be neki, hogy az meghallotta a giurgiui kutyák vonítását. (Annyi tisztségviselő van ebben az országban, aki nem tud románul – nincs elegendő mancs, hogy megtanítsák őket a román nyelvtanra.) Ami ezután történt, azt önök tudják, ha eddig nem volt szerencséjük elhúzni innen: a kosarast kórházba szállították, előbb alkoholos kómát diagnosztizáltak (nem ivott), aztán – valószínűleg – kanyarót, majd rájöttek, hogy nincs tomográfuk, végül Bukarestbe vitték, ahol meghalt a műtőasztalon. Élhetett volna – talán már nem kosarazhatott volna többé, de csak talált volna valami álmodnivalót és valami megoldást, hogy segítse szüleit és lánytestvéreit.

Hogy folytassam? Ez a legnehezebb szöveg, amit valaha is írtam. Mert Chauncey Hardy román álma előbb az én álmom is volt, az önök álma is volt. A mi ál-

munk, az ellenállóké, azoké, akik még itt ülünk, ahol egy ember élete régóta egy flegmát sem ér. A román álmom az én álmom is volt. (Fordította: K. B. A.)

Jól szól a (politikai) jövő?

Liviu Antonesei
adevărul

Ennyire erős politikai feszültséget – szerencsére csak a közbeszéd és a nyilatkozatok szintjén – nem éreztem a kilencvenes évek óta, amikor negyvenévi szünet után elkezdődött a politikai pluralizmus helyreállítása. A

tokat sem tud felmutatni húsz év után? Sokáig reménykedtem a pártok fiatalításában, hogy úgy mondjam: a természetes felfrissülésükben. Sajnos a rosszban megedzett „öreges” vagy a „saját képükre és hasonlóságukra” választottak fiatalokat, vagy aszerint „formálták” őket. Az egyetlen igazán új politikai kezdeményezés ez idáig az URR volt, de a biztató kezdet után eltűnt a rendkívül polarizált 2004-es választások nyomán. Az utóbbi időben nagy érdeklődéssel követek két fiatal, inkább értelmiségi, mint szorosan vett politikuscsoportot, amely az interneten nyilvánul meg – „criticatac” és „inliniedreapta” –, amelyek megpróbál-

nem valamiféle szégyenletes kór, hanem egyformán legitim politikai opció, a vita logikája pedig – bármennyire heves vitáról legyen szó – előbbre való a másik kiirtásának logikájánál, legyen szó akár csak verbális megsemmisítésről. Ha pedig valaha is áttérnek a valódi politikára – a jobboldalon máris körvonalazódik egy politikai pólus –, talán képesek lesznek létrehozni a mai pártoknak nevezett kontár szerkezeteknél jobbat, azaz doktrinárisan megfelelően strukturált, szakértelemmel bővelkedő valódi politikai építményeket. Végso soron olyan emberekről beszélünk, akik közül sokan belülről ismerik a nyugati egyetemeket, akik éveken át a miénknél szoli-

megoldásokkal ötvöző Új Baloldal kudarcaként értékelték. A neoliberális elvek felkarolása elidegenítette a baloldal hagyományos támogatóit: a munkásokat és az alsó középosztályt.

Sokan elsősorban a kommunikáció gyengeségével magyarázzák, hogy a jobboldali kormány a kemény megszorítások ellenére népszerűbb a Munkáspártnál. Daley szerint azonban nem a kommunikáció felelős a népszerűtlenségért, hanem a világos vízió hiánya. „Az emberek látják, hogy a Munkáspárt megpróbál létrehozni egy koherens programot – csak hogy eddig nem tudta eldönteni, hogy kiket is szőlítson meg.” A párt vezetése máig nem tisztázta, hogy inkább a régi szocialista eszmék segítségével próbálja-e meg visszanyerni a hagyományos bázis támogatását, avagy a közép felé nyisson, és a középosztályt szólítsa meg. Mindkét út kockázatos, hiszen a harcias szakszervezeti retorika felmelegítése ellenszenvet kelt a korábban felkarolt középosztályban, a piacbarát jelszavak viszont tovább erodálják a baloldal támogatottságát a leszakadók körében.

Ed Miliband, a Munkáspárt tavaly megválasztott elnöke eddig közepén próbált egyensúlyozni, és az alsó középosztályt célozta meg. Ezzel azonban nem sokra ment – figyelmeztet Daley –, hiszen az alsó középosztály meglehetősen szűk réteg. Így most sem a leginkább kiszolgáltatottak, sem a balra húzó tehetősebbek nem érzik magukénak a Munkáspárt politikáját. Arról nem is beszélve, hogy a kétkulacos politika valójában a jobboldalt győzelemre vezető stratégia utánzása. Mindezek fényében nem is meglepő, hogy Milibandet még a párton belül is kevesen tartják alkalmasnak a kormányfői szerep betöltésére.

Daley úgy látta, hogy a baloldal megújulására a Munkáspárt őszi kongresszusán sem számíthatunk. Ebben alighanem igaza is lett. Miliband itt ismét a hagyományos szocialista retorikát vette elő, és keményen ostromozta az Új Baloldal neoliberális politikáját. Másrészt viszont kijelentette, hogy számít a mérsékelt konzervatív választók szavazataira. Ezt nyomatékosítandó, utalt rá, hogy nem veti el a magántőke bevonását az egészségügybe, és támogatja, hogy a segélyen élőket akár kemény lépésekkel is visszaterejljék a munka világába.

Olyannyira törekedett rá, hogy ne szerezzen ellenségeket, hogy alkalmasint támogatókat sem sikerült magamögé állítania. Miliband pártelnök beszédét még a baloldal szimpatizánsai is semmitmondónak érezték. (metazin.hu)

Chauncey Hardy – egy amerikai Giurgiuban

közbeszéd hangneme polgárháborús „hőmérsékletű”, megint csak szerencsére csupán a szavak szintjén; remélem azért, hogy a verbális erőszak nem szül másfajta erőszakot. Angliában a kormány és az ellenzék egyformán „őfelségé”. Másutt a bal és a jobb doktrínákban és programokban vetélkedik, nálunk a „bal” és a „jobb” utolsó csepp nyálig küzd, egyik a másikára okádva a véget nem érő cimkeáradatot, öv alatti ütéseket és féktelen gyalázkodást. A fenti szavakat azért tettem idézőjelbe, mert noha elkecseregetett politikai harc folyik, a pártokat nem tudjuk egymástól megkülönböztetni a doktrínák alapján. Fogalmam nincs, hogyan helyezhetnénk el a bal-jobb tengelyen holmi klientúrát, esetenként maffiabeütésekkel, amelyek egyetlen ideológiája a populizmus, és egyetlen jól meghatározott programja a kleptokrácia. Csoválkozhatunk ilyen körülmények között, hogy az ország nem sokra vitte a forradalom óta, hogy nem tudunk valamirevalót, túrhatóen strukturált politikai pár-

koznak két elméleti pólus kialakításával, egyik a jobb-, másik a baloldalon. Ezúttal nem használok idézőjelet, mert nyilvánvaló a törekvés az ideológiai építkezésre. De hogy, hogy nem, úgy tűnik, a fiatalokat is megfertőzte az öregek betegsége. Bár mindkét weboldal tartalmaz helyzetelemzéseket – inkább a baloldali, amelynek nagyobb a társadalmi érzékenysége –, doktrína- vagy programvázlatokat – ez a jobboldali site-on szembetűnőbb –, rendkívül sok energiát pazarolnak egymás támadására! Se vége, se hossza a „bolsevik” és „fasiszta” jelzőkkel való dobálózásnak, mintha az ideológiai harcot az egymásra vetett „bélyegek” száma döntené el, nem a felvetett és a megfelelő pillanatban esetleg megoldott problémáké. A gyakorta megnyomott hangsúlyok és a gyors reakciókból fakadó elszólások ellenére sem hiszem, hogy az egymásra riasztott címkék igazak lennének. Az „öreg politrukotktól” nem sokra számíthatunk. Ezekről a fiataloktól viszont elvárhatjuk, hogy tudják: a jobb és a bal

dabb és hosszabb demokratikus hagyományokkal rendelkező társadalmakban éltek... (Fordította: Sz. L.)

Ideológiai vákuumban a baloldal

Janet Daley
Telegraph

A brit baloldal továbbra sem tér magához a tavalyi választási vereségből. Hagyományos szavazóbázisa, a munkásság elfordult az új Munkáspárt neoliberális politikájától. A gazdasági válság miatt a szabadpiaci elvek más rétegekben is egyre népszerűtlenebbek.

„Milyen értékeket képvisel a Munkáspárt? Mennyiben járul hozzá a politikai közbeszédhez? Miféle világos alternatívát kínál a választóknak?” – tette fel a kérdést Janet Daley a *Telegraph*-ban.

A Munkáspárt tavalyi választási vereségét jobb- és baloldali publicisták egyaránt a Tony Blair-féle politika, a hagyományos etatista szocializmust a szabadpiaci

„Adóamnesztia” adós cégeknek

Czédly József

A jelenlegi gazdasági válság egyik kísérője az állammal szembeni adósság oly mértékű növekedése, hogy az veszélyezteti a költségvetés egyensúlyát és az állam folyó kiadásaihoz szükséges pénzügyi állomány biztosítását. Ezen kívánt segíteni a kormányzat, mikor a szeptember 5-ével hatályba lépett pénzügyi törvénykönyv módosításai keretében (*O.G. 30/2011 privind modificarea Codului Fiscal*, megjelent a *Hivatalos Közlöny* szeptember 2-i, 627. számában) lehetővé tette a 2011. augusztus 31-i, állammal szembeni tartozások kifizetésének megkönnyítését. Az említett törvényerejű kormányrendelet alkalmazását szabályozza a pénzügyminiszter 2.604 sz. rendelete, amit a *Hivatalos Közlöny* október 6-i, 707. számában tettek közzé. Ennek a fontosabb előírásai a következők:

Az adósságok kifizetésének könnyítése vonatkozik mindazokra a kötelezettségekre, melyeket az Országos Pénzügyeket Kezelő Ügynökség (Agenția Națională de Administrare Fiscală-ANAF), az Országos Vámhatóság (Autoritatea Națională a Vămilor), vagy más a pénzügyminisztérium keretében működő igazgatóság állapított meg. Ezek az intézmények jogosultak a törvény által lehetővé tett könnyítések megadására is.

A folyó év augusztus 31-

én nyilvántartott, állammal szembeni adósságok kifizetésére az alábbi könnyítéseket tették lehetővé:

a) késedelmi büntetés megsemmisítése, illetve az adósság késedelem miatt kiírt megnövelése (majorare de întârziere) 50%-ának elengedése, amennyiben az alapadósságot (obligatiile principale), a vele járó kamatokkal együtt kifizetik vagy kiegyenlítik (prin compensare) 2011. december 31-ig.;

b) a késedelmi büntetések 50%-os elengedése, valamint az adósság késedelem miatt kiírt 50%-os megnövelésének 50%-os csökkentése, amennyiben az alapadósságot és a vele járó kamatokkal kifizetik vagy kiegyenlítik 2012. június 30-ig.

A késedelmi kamatok esetében a felsorolt könnyítések azokban az esetekben alkalmazhatók, ha ezeket kiegyenlítik a Pénzügyi eljárások törvénykönyve (Codul de procedură fiscală) 111. cikkelyében meghatározott határidőben, éspedig ha a késedelmi kamat nagyságát a hó első 15 napján közölték akkor a következő hónap 5-ig, ha 16. és 31-e között közölték, akkor a következő hónap 20-ig.

A szabályozás 2011. augusztus 31-i hátralékos alapadósságnak tekinti:

a) az adófizető által a 2011 augusztus 31-ig letett adóbejelentésben (declarații fiscale) megnevesített adókötelezettségeket és/vagy az ANAF

által kibocsátott és az adófizetőnek 2011. augusztus 31-ig tudomására hozott végzéseken megállapított adókötelezettségeket;

b) a pénzügyminisztérium igazgatóságai által kibocsátott okiratokban (inscrisuri) megnevesített és 2011. augusztus 31-ig az adófizető tudomására hozott adósságtételek (titluri de creanță).

Az alapadóssághoz tartozó kamatnak tekintendő a be nem fizetett adókötelezettség miatt kiírt 50%-os késedelmi tartozás növekedés és a vele járó kamatterher. A befizetések könnyítésére vonatkozó előírások a 2006. január 1. és 2010. június 30-a közötti késedelmi adónövekedésre vonatkoznak.

Alapadó-kötelezettségnek tekintendők azok az összegek is, melyeket érvényes bírság (amenzi exigibil) alapján állapítottak meg, kivéve azokat, melyeknek érvényességét felfüggesztették. Az érvényesség dátuma:

a) az ANAF által megállapított bírságok esetében a bírság megnevesítését tartalmazó értesítés időpontja;

b) jogerős végrehajtási okirat (titlu executoriu) dátuma más intézmények által kibocsátott bírságok esetében, amelyeket az ANAF-hoz továbbítottak végrehajtás végett.

A rendeletben szabályozott könnyítések nem vonatkoznak azokra az adókötelezettségekre, melyeket levo-

nás (proprie) alapján vagy lefoglalt javak (bunuri sechestrate) eladása alapján szüntettek meg. 2011. október 15-ig az illetékes hatóságok megnevesítik azokat az adófizetőket, akiknek az adónyilvántartás szerint 2011. augusztus 31-én hátralékos adókötelezettsége volt, és értesítik az érdekelteket milyen könnyítésekre adnak lehetőséget a szabályozások. A *Hivatalos Közlöny* október 10-i, 713. számában jelent meg az ANAF 3.253 sz. rendelete, mely közzéteszi az adókötelezettségek könnyítését elfogadó végzések szövegének mintáit.

Azok az adófizetők, akiket az illetékes hatóságok nem neveztek meg adóköte-

lezettségük könnyítésére, de úgy vélik, hogy rájuk is vonatkoznak a szóban forgó szabályozások, kérhetik helyzetük kivizsgálását, melynek alapján az illetékes hatóságok kötelesek tisztázni az adónyilvántartás és az adófizető által bemutatott adatok közötti esetleges különbségeket, és a kérvény beadásától számított 5 napon belül kell válaszolniuk a beadványra.

Ha a beadvány alapján megállapított adókötelezettséget, az erre vonatkozó közlemény időpontjától számított 10 napon belül kifizetik vagy kiegyenlítik a pénzügyi eljárások törvénykönyve 114. és 115 cikkelye előírásai szerint, akkor a pénzügyi hatóságnak, a kiegyenlítés időpontjától számított 3 napon belül, végzést (decizie) kell kibocsátania, amelyben megállapítja az adókötelezettségre vonatkozó tényállást.

Ha a megkönnyített adókötelezettséget nem fizetik vagy egyenlítik ki a megállapított határidőig, akkor az adóhatóság visszaállítja a könnyítés előtti adókötelezettségre vonatkozó eredeti helyzetet. Azok az adófizetők, akik nem kérték az adókötelezettségre vonatkozó könnyítések megítélését és időközben befizették/kiegyenlítették adóhátraléluakat, kérhetik utólag a könnyítések megítélését, és ennek alapján a nekik járó kötelezettség különbözet viszatérítését.

Ismerjük meg az új polgári törvénykönyvet (1)

A házassági szerződés vagyoni jogi vetületei

Deák Levente

Az október elsején hatályba lépett új polgári törvénykönyv a polgári és családjogi intézmények jelentős részét újszerűen, a mai viszonyokhoz igazított módon szabályozza. Így például a házastársak tulajdonszerzésének módozatait, egészen pontosan házasságuk alatt szerzett vagyonuk jogi helyzetét is, amely a házasságot kötőteknel nem minden esetben lesz osztatlan közös vagyon (proprietate comună în devălmășie sau devălmășă) mint eddig, hanem – a megkötött házassági szerződésben választott forma szerint – akár saját vagy külön vagyon is lehet.

A törvénykönyv II. címének, „A házaspár vagyoni kapcsolatainak jogi szabályozása” című VI. fejezetében – egyebek mellett – arról a házassági szerződésről olvashatunk meg részleteket, amelyek egyik legfontosabb kitétele éppen a vagyonuk jellegének megválasztására vonatkozik (alegere a regimului matrimonial). De még mielőtt a vá-

lasztható, különben háromféle változatról szót ejtenénk, kiemeljük a 330. szakaszban azt az előírását, mely szerint az abszolút semmisség szankciója mellett a házassági szerződést a felek, házasságkötésük előtt vagy alatt kötelezően közokirati formában (közjegyző által hitelesített formában) köthetik meg. A házasságkötés előtt keltezett szerződés amúgy csak a házasságkötés napjától fejti ki joghatását, míg a házasság fennállta alatti, a felek választotta naptól kezdődően, vagy ha ennek napját a szerződés nem tartalmazza, megkötése napjától. (330. szakasz, 2. és 3. bekezdés.) Fontos tudni azt is – és ezt a 332. szakaszban tételesen megfogalmazták –, hogy a házassági szerződés, amelynek tartalmát, kitételeit a törvénykönyv nem korlátozza, nem szűkíti le, nem sértheti a felek egyenlőségének, a szülői jogok (együttes) gyakorlásának és az öröklési rendnek alkotmányos (egyetemes, emberi jogi) előírásait, jogelveit.

A házassági szerződés harmadik személyekkel

szemben csak akkor lesz felhasználható, előírásaira csak akkor lehet majd hivatkozni, ha nyilvántartásba veszik. Erről egy alsóbb szintű jogszabály külön is intézkedik, nevezetesen az igazságügyi miniszter 2011. augusztus 30-án kibocsátott 1786/C. rendelete, amellyel a házassági szerződések közjegyzői nyilvántartási jegyzéke létrehozásának, az ebbe történő bejegyzésének és ezek megtekintésének eljárási szabályait rögzítették (a 2011. szeptember 19-i 666. *Hivatalos Közlöny*ben). A Közjegyzők Országos Szövetségénél létesített vagy inkább létesítendő nyilvántartásba a hitelesítő közjegyző köteles eljuttatni a szerződést, elektronikus úton, de papíralapú formában is (eljárási szabály, 2. szakasz, 3. bekezdés). Mindkét forma kötelező és azonos erejű, érvényű. Ha azonban ez a hivataltól eszközlendő közlés és nyilván tartásba vétel valamilyen elmaradna, ezt a felek is kérhetik. (Ptk. 334. szakasz, 3. bekezdés.)

Mit választhatnak a felek? Választhatják az eddig is is-

mert és általános érvényű együttes, közös, törvényes vagyoni közösséget (regimul comunității legale), amelynek meghatározása a következő: a házasság alatt, bár melyikük által szerzett javak közősek, éspedig megszerzésük pillanatától, kivéve a 340. szakaszban felsorolt javakat, amelyek közül, a teljesség igénye nélkül kiemelem a házasságba hozott javakat, az örökölt és az ajándékba kapott javakat, amennyiben az adományozó azt vagy azokat csak egyiküknek ajándékozta.

A saját vagyon vagy az elkülönített vagyon (regimul separației de bunuri) a Ptk. 360. és következő néhány szakaszban kapott helyet, tehát ez is választható. Lényege az, hogy a felek kikötik: minden, a házasság előtt szerzett vagyon, valamint a házasság fennállta alatt egyikük vagy másikuk által szerzett vagyon a megszerző házastárs kizárólagos (saját) vagyonának számít. A törvénykönyvnek a már említett fejezetében, egészen pontosan a 3. alfejezet 362. szakaszában megjelenik a le-

házaspár rész tulajdona (bunurile în proprietate comună pe cote-părți) is, mely rész tulajdon a felek külön tulajdonának számít, és – véleményem szerint – a másik házastárs, rész tulajdonos beleegyezése nélkül is elidegeníthető lesz.

A harmadik és egyben utolsó, de szintén választható vagyoni forma az egyezményes vagyoni közösség elnevezésű (regimul comunității convenționale). A 366. szakaszban olvasható meghatározás szerint ezt akkor választják a felek, amikor el kívánnak térni a törvényes vagyoni közösségre érvényes szabályokról. Például úgy, hogy beveszik a közös javak körébe a házasság előtt vagy alatt egyikük vagy másikuk által megszerzett saját vagyont, vagy pedig a szerződésbe iktatják a túlélő házastárs javára szóló ún. vagyoni többlet biztosítására vonatkozó záradékot. (clauza de precuput, lásd a Ptk. 333. szakaszában). Ennek az a lényege, hogy a házassági szerződésbe bele lehet foglalni, a túlélő házastárs javára szólóan azt a le-

hetőséget (jogot), hogy az özvegy még az örökség elosztása előtt ingyenesen átvegye vagy megkapja a közös vagy a részarányos vagyon egy vagy több részét, alkotó elemét. Az így ajándékba kapott javakat az örökségbe nem kell betudni (clauza de precuput nu este supusă raportului donațiilor), ellenben ezt a rendelkezésre álló rész szintjére, a kevesebbet kapott kötelezőes társörökösök kérésére, közjegyző előtt vagy perben le kell csökkenteni (este supusă reduciunii, în condițiile legii.) Az alkalmazandó törvény pedig nem más, mint az új Ptk. 1096. szakaszának 1. és 2. bekezdése, amit a 2011. évi, a törvénykönyv hatályba léptetéséről rendelkező 71. törvény iktatott be, módosításként a 333. szakasz 3. bekezdésébe. Ezekről a nem könnyen érthető, az örökösödési jog fontos intézményeiről, igaz, még a régi Ptk. alapján, az *Új Magyar Szó Törvénytár* rovatában, közelebbről a 2011. január 14–16-i lapszámban egy egész oldalas ismertetőt közöltünk.

Cipőtrend a hideg évszakokra

Az évszakváltás legnagyobb dilemmáját általában a cipő okozza... Milyen forma? Milyen szín? Magas vagy lapos? Szerencsére a 2011–2012-es őszi-téli cipőtrend sokoldalú, így nem lesz nehéz megtalálni a tökéletes példányt, vagy példányokat.

Kezdjük az idei kínálat formavilágával. Az idei hideg szezonban a cipődivat a magas sarkakra épít, melyeknek minden fazonja – a tűsaroktól kezdve a vaskosabb támasztékokon és platformtalpakon keresztül, a nőies forma határait feszegető telitalpas darabokig – helyet kap a palettán. Meghatározó szerepet képviselnek a legkülönbözőbb csatok és pántok, valamint a fűzős megoldások. A lapos irányvonalat a férfiasabb fazonok képviselik, melyek töretlen népszerűségnek örvendenek.

Az idei őszi-téli időszak cipődivatja nem temeti el a színeket, sőt inkább felerősíti azokat, már-már a nyári színvilágot idézve, gazdag árnyalatok izgalmas kombinációit festve a komor év-

szakok kopár takarójára. A legnagyobb változatosságot a cipők anyaga és mintái mutatják. Teret hódít az olasz divattervezők védjegyének számító kígyóminta, de egyéb állatmintás anyagok is visszaköszönnek az idei kollekcióban.

Az őszi és téli cipődivat legújabb kedvence az elegáns lakkbőr, mely kissé vintage beütést kölcsönöz. Vitathatatlan, hogy gyönyörű anyagról van szó, de kevésbé sokoldalú és praktikus, mint a hagyományos bőr rokonai, viszont talán itt a leghangsúlyosabbak a nagyobb felületen elnyúló színek variációi.

Évről évre közkedvelt a tervezők körében, így idén is remek választásnak tűnik a velúr. Hasonló színvilágú ruhával tökéletes párosítás.

Sokszor alkalom szüli az újabb cipővásárlást. A nem mindennapi események nél-

külözhetetlen darabja idén a szatén. Hamarosan beköszönt a bálók szezonja,

mely kiváló alkalmat teremtet, hogy lábunkat ilyen gyönyörűségekbe öltöztessük,

de akár egy hétköznapi esti viselethez is érdemes ezt a stílust választani.

Szépségtrendek őszre

A 2011-es őszi szépségtrendek valahol a XX. század első felének decens glamúrája és a legújabb, legmerészebb, futurisztikus álmok között lavíroznak. Jól látszik, hogy a trendcsinálók nem akarnak vagy nem tudnak egyértelműen állást foglalni a jövő hűvös és androgün szépségei, illetve a klasszikusnak mondott szépségideál között. Ez nekünk csak jó, mert mindenben merítkezhetünk egy kicsit, ha valamely irányzat nem tetszik, simán átléphetünk rajta és választhatunk egy másikat.

Póklábpillák
Ez tipikusan az a trend,

melynek kapcsán egy jó ízlésű ember hosszú évekig lesajnálón tekintett a reggeli rohanásban – túlradagolt szempillafestékekkel – mértéket vesztett lányokra. A póklábszerű merevített pillák nem tiltólistások már, most viszont nem hogy két, hanem három-négy réteg festékkel húzzák át a sminkmesterek modelljeik szempilláit. Az biztos, hogy a drámai hatás garantált. Leginkább festetlenül hagyott szemhéjjal érvényesül.

Nudeajakfestés
Az elmúlt néhány szezon óta fel-feltűnik a kifutókon, de szerencsére sokat finomom-

dott a három évvel ezelőtti, hullasápadtra alapozott verziók után. Ma már rengeteg, bőrszínnel azonos, nude árnyalatú rúzszt találhatunk, mely tökéletes választás lehet a hétköznapiakra. Felvitele nem igényel jártasságot a sminkelésben.

Francia csavart konty
Ez a frizura Hitchcock filmjének hősnőjére emlékeztet, a *Madarak* című filmből. Jean-Paul Gaultier ráadásul ősz hajkoronákkal tette az amúgy sem mindennapos hajkölteményeket. Hajmosás után jöhet egy kis dúsító spray, majd szárítsuk meg a haját és jó alaposan fé-

süljük hátra az egész hajtömeget. A hajat aztán a fejétőre emelve, (a kívánt magasságig felhúzza) egy francia csavarral alakítsuk ki a végleges formát, gondosan ügyelve rá, hogy a rögzítő hajtűk ne látszódjanak.

Szélfúttá haj
Nem érdemes túl sokat babrálni a spontán kapott hajremekeket, egyszerűbb, ha a kezünkkel igazgatjuk a helyükre a szálakat. További jó hír, hogy semmit sem kell komolyan venni, a búra kinézetűre lakkozott séróknak leáldozott, és az a legjobb, ha frizuraötleteinket csak félútig valósítjuk meg.

Metálos-grafikus szemfestés
Vége vége a matt, füstös szemfestés hegemoniájának, jöhetnek a csillogó, metálfényű, krémes szemhéjfestékek és a pigmentek. A vonalak ezúttal nem kell elmaszatolnunk, amiből sokszor csak a probléma adódott, így erőteljes, határozott kontúrvonalakkal dolgozhatunk a szem körül. Akár a „cicás” szemfestési technikához hasonlóan itt is kanyaríthatunk a csillogó árnyalattal egy ívet a szem külső csücskéből.

Kék körmök
A régmúlt tinidiszkoit, idézheti fel egy neonkékes

körömlakk. A mostani trendek nagyot változtak, a kék-kék szépek lettek és immár nem a rövid, szögletes, hanem az oválisra formázott, hosszabb körmök viszik a prímet.

Tökéletesnek látszó archbőr
Bár a pirosposzsgás, egészséges archbőrnél vonzóbb divat nincsen (pláne, hogy évszázadok óta tartja magát), ne akarjuk mindenáron eltüntetni több réteg alapozóval az utolsó kis heget és pirosságot is az arcunkról. Válasszunk olyan alapozót, mely láttatni enged a bőr saját tónusát is.

Programajánló

Sawomir Mrozek: Egy nyári nap

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Tamási Áron Színház, nagyterem (Szabadság tér, 1. szám).
Előadások: október 14., péntek, 19 óra, október 15., szombat, 19 óra.
Az *Egy nyári nap* című darab története két férfi találkozásával kezdődik. Elrontott, minden próbálkozásában zátonyra futott élete miatt a fájdalomban Lúz épp felkötni készül magát egy parkban, amikor találkozik Sikkel. Hamar kiderül, hogy mindketten ugyanarra ké-

szülnek: az öngyilkosságra. Csakhogy míg Lúz befűcsölt élete, megghiúsult álmai miatt szánja rá magát a kétségbeesett cselekedetre, Sikket épp az örökre tartó siker csömöre kényszeríti ugyanerre. Kilátástalan életútjaik összevetését a Hölgy megjelenése zavarja meg, akinek nagyon gyorsan sikerül teljesen összekuszálnia a két férfi életét.

Váczi Dániel Trio székelyföldi turné

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Di Stefano bár, október 14., péntek, 21 óra.

Székelyudvarhely, G. kávézó, október 15., szombat, 21 óra.

A 2001 őszén alakult trió Váczi Dániel szerzeményeit játssza. A szigorúan komponált témák közé nagyívű improvizációk ékelődnek. Nagyvonaltól egyensúlyozás a dzsessz, a kamarazene és a kortárs muzsika határvidékén.

Henry Sugar barátja

Helyszín: Marosvásárhely, Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház, Posta utca 2.
Időpontok: október 15., szombat, 17 óra, október 23., vasárnap, 19 óra.
Székelyudvarhely, Tomcsa Sándor Színház, október 16., vasárnap, 17 óra.

Egyfelvonásos színmű Roald Dahl története alapján. Puskás Győző előadása. Zongorán közreműködik: Apostolache Zénó.

Októberi vásárnap

Helyszín: Kolozsvár, János Zsigmond Unitárius Kollégium tornaterme (1989. dec. 21. sugárút, 9. szám), október 15., szombat, 10 óra.
A János Zsigmond Unitárius Kollégium és a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség immár harmadik alkalommal szervezi idén, október 15-én az Októberi vásárnap nevű kirakódó-vásárt a kolozsvári unitárius kollégium tornatermében. A kirakódóvásárra, amelyen

többek közt rengeteg játék, kézműves foglalkozás és érdekesség vár, minden érdeklődőt várnak.

Bertalan István – Az emigráns bohóc

Helyszín: Kolozsvár, Quadro Galéria (Napoca utca 2-4. szám, I. emelet, 64)
Nyitva: hétfő – péntek 11.00 – 18.00
Megnyílt Bertalan István *Az emigráns bohóc* című kiállítása. A tárlat Bertalan első kolozsvári kiállítása, amelyen majdnem kizárólagosan eddig ismeretlen művek láthatóak.

Egy ügynök halála

Helyszín: Kolozsvár, Ko-

lozsvári Állami Magyar Színház (új stúdió), Str. Emil Isac nr. 26-28, október 15., szombat, 20 óra.
Az előadás egy férfi családjának, tárgyainak és ismerőseinek az összejövetele. Isten hozott az ünnepségre!

JelesNapTár – Mindszent hava

Helyszín: Kolozsvár, EMKE Györkös Mányi Albert Emlékház (Republicii / Majális u. 5/1.), október 14., péntek, 16 óra.
A szürethez fűződő népszokásokkal, hagyományokkal lehet ismerkedni. A találkozást szüreti tánc ház zárja. Kéri a résztvevőket, hogy hozzanak magukkal néhány fűrt szőlőt.

A zöldségek királya

Sokan nem tudják, mit is kezdhetnének a spárgával, pedig konyhai felhasználása szinte végtelen. A spárga mi-felénk is egyre kedveltebb lesz. Már nem csak éttermek kényeztetnek minket finom spárgaételekkel, hanem egyre többen készítik el otthon is. Ehhez járulhatnak hozzá a következő kipróbált és bevált spárgareceptek is.

A spárga legértékesebb része a feje (rügy vagy sip), ennek épségére érdemes különösen ügyelni vásárlásnál, tárolásnál, de főzésnél is.

A spárgát a felhasználása előtt elő kell készíteni. Ez azt jelenti, hogy megmosuk, a fás alját levágjuk és zöldséghámozóval, vagy speciális spárgahámozóval meghámozzuk. A módszer a fehér és zöld spárgánál eltérő. A zöld spárga esetében elegendő, ha az alját levágjuk, és az alsó harmadát meghámozzuk. Sőt, ha nagyon vékony és zenge zöld spárgával dolgozunk, elég csak az alját levágni, hámozni nem kell. A fehér spárga száraz, fás alját vágjuk le, és az egész spárgát hámozzuk meg. A hámozás a fej környékén lehet vékonyabb, lejjebb szükség szerint.

Spárgafőzelék

Hozzávalók: 2 dkg vaj, 1 ek olívaolaj, 1 tk nádcukor, 1 csokor (50dkg) zsenge, zöld spárga, 3 ek száraz fehérbor, 3 dl víz, só, 1 gerezd fokhagyma, csipetnyi sáfrány, 2 dl zsíros tejföl, 1 ek kukoricakeményítő.

Elkészítés: Hevítjük fel a vajat, olíva olajat a cukorral. Amikor a cukor is felolvadt, szedjük rá a megtisztított kb. 2 cm-es darabokra vágott spárgát. 2 perc dinsztelés után adjuk hozzá a bort, a vizet. Sózzuk, reszeljük bele a fokhagymát, adjunk hozzá pici sáfrányt, amitől szép sárga színe lesz. Főzzük közepes hőfokon kb. 8-10 percig. Majd keverjük ki a tejfölt a keményítővel, és kevés forró főzőlével, habarjuk be vele a főzeléket. Pírtott mandulás zsemlemorzssával is megszórhatjuk.

Mini spárgás pite

Tészta hozzávalói: 1-1/4 csésze liszt, 1/2 csésze vaj (hideg), csapott tk só, 2-3 ek jéghideg víz. A töltelék hozzávalói: 10 dkg lágy kecskesajt, vagy kecskesajtkrém, 10 dkg natúr sajtkrém, 25 dkg zöld spárga, 6-8 koktélpardicsom, olívaolaj.

Elkészítés: A sütőt előmelegítjük. A tészta hozzávalóit egy keverőtálban lehetőleg robotgéppel össze-morzsoljuk. Ha az állaga

spárgát sós vízben 2 percig főzzük, majd jéghideg vízbe rakva állítsuk meg a főzés folyamatát. A kis tortácskaformákat vajazzuk ki, és a kinyújtott tésztával béleljük ki őket. A sajtkrémet keverjük össze. Kb. 1 evőkanálnyi sajtot tegyünk mindegyik tésztára, és a tetejükön helyezzük el a spárgákat, és a paradicsomokat. Locsoljuk meg olívaolajjal, és süssük őket 180 fokon kb. 15-20 percig.

Spárgakrémléves

Hozzávalók: 60 dkg fehér spárga, 8 dl (instant) húsleves, 20 dkg habtejszín, 4 ek fehérbor, 10 dkg tejföl, só, bors, cukor, 1/2 citrom.

Elkészítés: A spárgát megpucoljuk, fás végét levágjuk. A levágott végekkel együtt a forró húslevesben 15 percig főzzük. A spárgát kivesszük, a végeket kidobjuk, a levest szűrőn átszűrjük, és addig forraljuk, amíg mennyisége kb. 2/3-ra csökken. A megfőtt spárgát darabokra vágjuk (a fejeket tegyük félre dekorációnak), a tejszínnel, borral és tejfőllel együtt a leveshez adjuk. Felfőzzük, majd a tűzről levéve pürésítjük. Sóval, borssal,

cukorral és citromlével ízesítjük.

Spárga hollandi mártással

Hozzávalók: 500 g zöld spárga, 3 vajás kifli, olívaolaj, 1 csokor friss kapor. A hollandi mártáshoz: 3 tojás sárgája, 1 tk citromlé, 1 ek víz, só, fehér bors, cayenne bors, citrom, 150 g vaj.

Elkészítés: A spárgát kb. 12 perc alatt pároljuk meg vízgőzben. Készítsük el a hollandi mártást. Ehhez a 3 tojás sárgáját keverjük ki a pici vízzel, és az egy tk citromlével, majd vízgőz felett, folyamatos kevergetés mellett főzzük krémmé. Majd a vajat kisebb darabokba keverjük vele. Legvégül további frissen facsart citromlével, sóval, és a borsokkal ízesítjük. A kifliket vágjuk karikákra, és több adagban, egy serpenyőben olívaolajon pirítjuk meg. A pirított kiflikarikákat forgassuk át frissen vágott kaporban. Tálalás: A kiflikarikákat rakjuk egy lapos tányér közepére, virágszirom alakúra. Erre helyezzük a kb. 3-4 cm nagyságúra vágott spárgákat, amiket a hollandi mártással locsolunk meg bőven.

Zsirégető házimunkák

Az unalmas házimunkák talán könnyebben elvégezhetőek, ha arra gondolunk, hogy nem csupán a lakás lesz szebb és tisztább, de közben égetjük a kalóriákat. Lendületes és dinamikus ház körüli munkák a szakértők szerint ugyanolyan hatásosak lehetnek a szervezetünkre, mint egy fitnessprogram. Íme a zsírétető házimunkák listája.

Szinte minden háztartásban muszáj rendszeresen takarítani, mosni, vasalni. Ezeket a tevékenységeket modern háztartási gépezetek

és tisztítószerrel egyszerűbbé tették, mégis kevés ember akad, aki örömmel és lelkesedve végzi el ezeket a feladatokat. Pedig ha a modern tisztítószerrel félretesszük, a heti takarítás egy kimondottan jó edzés lehet. Különösen hatásos a porszívózás, portörles és felmosás (karizmokat használva). Egyórás általános, könnyed házimunka is kb 200-250 kalóriát éget.

Évszakonként ajánlatos az ablakpucolás, szőnyegtisztítás, függönytisztítás stb.

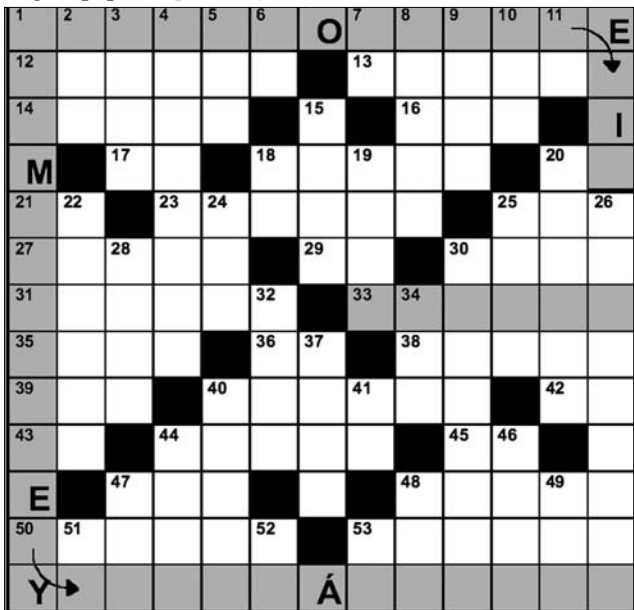
Ezek meglehetősen fárasztó és időigényes munkák, hiszen komoly mozgást, nyújtózást, verejtékezést igényelnek. Egy őszi nagytakarítás közben több mint 1000 kalóriát is elégethetünk. A tisztasági festés, barkácsolás, remek zsírétető gyakorlatok lehetnek.

A kertészkedés az egyik legjobb általános fitnessprogram. Nem csupán szabad levegőn vagyunk, de az ásás, gyomlálás, hajlogatás, cipelés, ültetés stb. minden porcikánkat megmozgatja.

Vigyázzunk a párhuzamokkal

– Kisfiam! A te korodban George Washington osztályelső volt az iskolában.

– Igen, papa ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Megszüntetett. 13. Aréna. 14. Állítvány párja. 16. ... Ráby; Jókai műve. 17. Részben látszik! 18. Énekel. 20. Bagó egyenműi! 21. En passant (röv.). 23. Szőrös a madár. 25. Gyilkoló. 27. Tetet. 29. Belül lyukas! 30. Juh-szállás. 31. Valaki felé. 33. A poén harmadik, befejező része. 35. Amerikai rockegyüttes. 36. Francia névelő. 38. Szökdösik. 39. Az egyik szülő. 40. Magyar színésznő (Katalin). 42. Dán autók jelzése. 43. Viadukton vannak! 44. Tisztítóeszköz. 45. Indiai légitársaság. 47. Műkorcsolya eleme. 48. Csomót bontogat. 50. Kevesbedik. 53. Abból az időből való.

Függőleges:

1. A poén második része. 2. Konyhai edény. 3. Volt (lat.). 4. Állandó, változatlan. 5. Ahhoz hasonló. 6. Regisztertonna (röv.). 7. Diákpénztár (röv.). 8. Kocsmai kancsó. 9. Ázsiai sós-tó. 10. Olimpiai szerv. 11. Puszták Népe (röv.). 15. Községnél kisebb település. 18. Padló része! 19. Salt ... City; Utah fővárosa. 20. Működés ideiglenes felfüggesztése. 22. Nemes hátszló. 24. Mellette. 25. Herélt bika. 26. Egymás vállára borul. 28. Pépes étel. 30. Bájós, fiatal nő megszólítása. 32. Építmény legalsó része. 34. Háziszárnyas. 37. Nem arra. 40. Erdőt körüljár. 41. Bent ráú! 44. Tömött. 46. Mértani forma. 47. Evőeszköz. 48. Okleveles (röv.). 49. Előtagként: hegy. 51. Bent nyel! 52. Local Terminal (röv.). 53. Rangos előtag!

		9	2			4		
	7	1			8			
			7		4			
		2	5			1		
	1					5	6	
				1		8	7	
		8	6				5	
2						6	4	
9				7				

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

5	1	4	7	9	8	6	2	3
7	8	2	1	3	6	9	4	5
3	9	6	4	5	2	1	7	8
2	7	9	6	1	5	8	3	4
6	3	8	9	4	7	2	5	1
4	5	1	2	8	3	7	9	6
8	2	7	3	6	4	5	1	9
1	6	3	5	7	9	4	8	2
9	4	5	8	2	1	3	6	7

Lett népmesék

A róka megette a medve mézét

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy medve, akinek két szolgálja volt, egy róka-lány és egy farkasfiú. A medve egyszer sétára indult, és eljutott egy helyre, ahol méhkasok álltak. Elvett egyet, elvitte a házába, és felállította a rét szélén. De a róka is mindenféleképpen meg akarta kóstolni a mézet. Most ott van a méz a rét szélén, de hogyan jusson hozzá? A medve egy pillanatra sem engedi el a munkából. De végül így szólt: „Jövő vasárnap estefelé keresztelőbe kellene mennem – eressz el!”

„Jól van” – felelte a medve, „mosogasd el az edényeket, akkor elmehetsz.”

A róka elmosogatott, és elment. De nem, amint mondta, a keresztelőbe, hanem a rét szélére, a medve méhkasához, hogy mézet egyen.

Reggel a medve megkérdezte: „Kit kereszteltek meg?”

„Az első gyereket megkeresztelték; de a következő vasárnap megint keresztelőbe kell mennem.”

„Jól van. Ha elmosogatsz előtte, elmehetsz.”

Vasárnap estefelé elmosogatott a róka, és megint elment mézet enni. Reggel a medve megkérdezte: „Kit kereszteltek?”

„A középsőt; de a követke-

ző vasárnap megint keresztelőbe kell mennem.”

„Jól van. Ha elmosogatsz előtte, elmehetsz.”

Vasárnap estefelé elmosogatott a róka és megint elment mézet enni. Reggel a medve megkérdezte: „Kit kereszteltek?”

„Megkeresztelték az utolsót.”

A róka teljesen kiürítette a kast, és egy tányér mézet még a házba is bevitt. Másnap a farkas délben egy gerendán feküdt. A róka fogta a tányér mézet, csendben oda-lopakodott a farkashoz, bekente a száját mézzel, majd odaszólt a medvének: „Nézd csak, nézd, a te jó szolgálád mit tett! Kinyalta a méhkasodat, és most egy gerendán elterülve hever – a szája még fényes a méztől.”

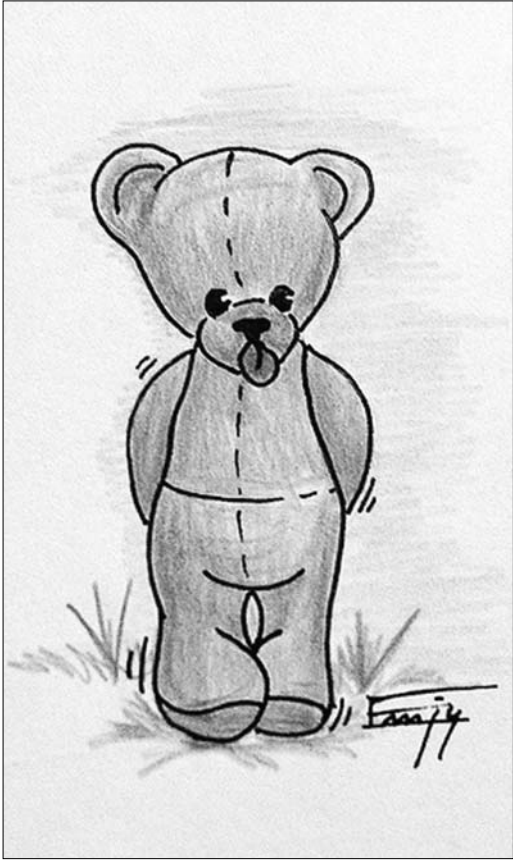
A medve ezt hallva, szörnyen ordítani kezdett; megragadta a farkas hátsó lábait, és rázta, rázta, meg sem kérdezve, hogy bűnös-e vagy ártatlan.

Különféle szerencse-állatok

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy férfi meg egy nő, három fiuk volt: kettő okos, egy ostoba. Az okos fiúknak az apjuk adott egy lovat, hogy hozzanak rőzsét, míg az ostobának azt a hátán kellett bevinni a házba. Egyszer az okos fiúk, amikor a rőzsét szállították,

megpillantottak egy békát az úton, amint ott jajgatott. A béka megkérte őket, hogy vigyék át az árkon, de az okos fiúk nem segítettek neki, sőt egy bottal meg is ütötték. Az ostoba jött a vállán a teher-

rel, és ő meghallgatta a béka kérését. A béka megígérte, hogy mindig segíteni fog neki. Hogy többet ne kelljen a hátán vinni a rőzsét az ostoba fiúnak, a béka ajándékozott neki egy fehér lovat.

Az ostoba fiú a rőzsével egyszer a királyi vár mellett haladt el. A király fiatalabb lánya meglátva a fiút meg a lovat, elnevette magát: „Nézd, a bolondnak egy fehér jutott!”

A fiú nagyon a szívére vette a királykisasszony gúnyos megjegyzését, így szólt: „Az ördög vigyen el! Engem mindenki ostobának tart.”

Az ördög azon nyomban meg is jelent, és elvitte a hercegisasszonyt valahová. A király azonnal elindult megkeresni azt, aki elátkozta a lányát. Maga is fegyvert fogott a kezébe, és megparancsolta az embereinek, hogy fegyverrel a kézben menjenek vele. Ha elhaladnak a tettes mellett, a fegyverük magától lő. És így is volt, amikor jött az ostoba, a fegyver megszólalt. A király kiadta a parancsot, hogy dobják a tóba a bolondot. De abban a tóban élt a béka, akit megkért: „Békácska, békácska, segíts nekem kímászni a partra!”

A béka kiségette a bolondot a partra, és megkérdezte: „Szükséged van még valamire?”

„Szeretnék eljutni ahhoz a hercegisasszonyhoz, akit elátkoztam.”

Egy, kettő – és ott is van. A szegény hercegisasszony ott ül az erdő mélyén, és sír. Ekkor a béka megkérdezte: „Szükséged van még valamire?” „Szabadítsd meg a her-

cegisasszonyt az ördögtől, és vigyél el mindkettőnket annak a tónak a partjára, amiben elmerültem. Ott építs egy várat, amiben élhetünk!”

A béka megtette ezt, majd beleereszkedett a vízbe. A király hamarosan meglátta a várat, és meghallotta, hogy abban a várbán él az ostoba fiú az ő fiatal lányával. Megharagudott, és a katonáit küldte, hogy döntsék le a várat és vigyék haza a királylányt. De a béka nádasá változtatta a hadsereget. A királyné ment el a lányáért, de a béka lóvá változtatta. Végül maga a király indult el a királylányért. Most nem olyan szigorú, de gondolkodik azon, hogy mi is lesz. Megkérdezte: „A hadseregem miért változott át nádasá?”

„Azért, mert fel akarták dúlni a váramat.”

„A királyné miért ló?”

„Azért, mert nagyon haragosan jött.”

„Nos, és a nádas és a ló visszaváltozhat emberré?”

„Igen, ha feleségül adod hozzám a fiatalabb királylányt.”

A király megígérte, és a nádas visszaváltozott hadsereggé, és a ló királynévá. És most ott esznek-isznak az ostoba legény és a királylány lakodalmában.

Lett népmesék
(Fordította: Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

Hirtelen megváltozott az időjárás, lehűlt a levegő, és havazni is kezdett. Éppen Rétyen voltam egy tóparti sétán mikor szemerkélni kezdett az eső. Előre lehetett tudni, hogy időváltozás lesz, hiszen a híradóban bementék, de aki ismeri valamelyest az élő természetet, az abból is kiol-

vashatta. A cinegék másként szóltak, a verebek viselkedése is megváltozott, de még a tyúkok is „megbokrosodtak”, nem akartak este elülni.

Azonban legfeltűnőbbben a varjak viselkedése jelzi az időváltozást, a lehűlést. Már abból meg lehet ítélni, hogy az ősz „öregedik”, amikor

megjelennek északról a vetési varjak, és ellepik a városokat, falvakat. De még azt is, hogy milyen lesz a vénaszonyok nyara, vagy ha úgy tetszik, az indián nyár, előre-jelzik a varjak. Amíg egy íratlan szabály szerint töltik napjaikat, azaz nappal a mezőkre járnak, az éjszakákat a vá-

rosok parkjaiban töltik, tudhatjuk, hogy kedvez az idő, vagy amikor reggel magasra száll a csapat, és úgy halad a táplálkozási terület felé akkor aznapra jó időre számíthatunk. Azonban amikor a csapatnak nehezebbre esik kimen-ni a mezőre, helyette a városban szétszóródnak, esetleg a közeli falvakban keresik fel a diófákat, gyümölcsfákat és vészjóslóan kárognak, akkor esőre, havazásra számíthatunk.

Aki több időt tölt el a varjak megfigyelésével, annak könnyebben fog menni ez a felismerés, tudni fog olvasni a varjak viselkedéséből. Érde-mes a madarak társaságában tartózkodni, figyelni őket, és mint tudjátok, kedves gyerekek, a jegyzetfüzet és írószer mindig legyen kéznél.

Reggel mikor elindultam, azonnal észrevettem, hogy sok varjú maradt a városban. Nem mentek ki a mezőre, e helyett a magánházak kertjeiben a gyümölcsfákat, diófákat lepték el, és mivel reggel szép időnek mutatkozott, nehezen lehetett elképzelni, hogy aznap még eső is lesz, de alig múlt el dél, mikor eleredt az eső, később már havazott is.

Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület

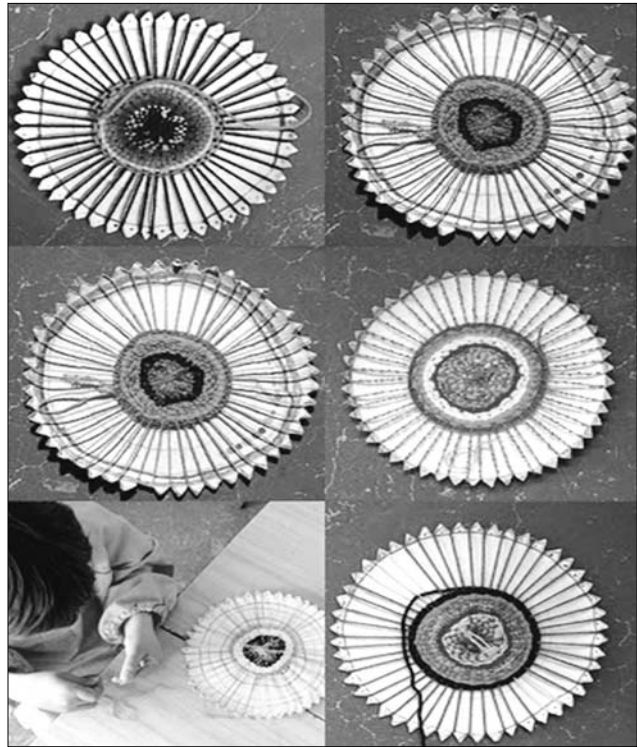
Edényalátét

Színes és dekoratív edényalátétet készíthetsz, amely az asztal díszé lehet. Néhány színes fonalmaradékot biztosan találsz otthon. Sok-sok türelem kell hozzá.

Szükséges eszközök: egy keményebb papír vagy műanyag tányér, egy szög, minél több színű, vastag fonal.

Elkészítés: A tányér szélét vágd körbe cikk-cakk formá-

ban, ahogy a képen látod, majd a közepébe szúrj egy vastagabb szöveget. Vékonnyabb fonallal pókhálószerűen hálózd be, a fonalat a szöghöz és a kis karton háromszögekhez rögzítve. Amikor elkészült a háló, elkezdheted a színes vastagabb fonalakat variálva körbefűzni. Középről, a szög körül indítsál. Jó szórakozást!

Hétféle mellékletünk Életmód és Csodavár oldalait
Orosz Anna szerkesztette

Vetési varjú